61 let | Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednik Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 1. AVGUSTA 2008

Leto LXI, št. 61, cena 1,25 EUR, 19 HRK | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in ob petkih | Naklada: 22.000 izvodov | www.gorenjskiglas.si

Velika naložba v tržiški občini

V občini bodo do leta 2010 gradili kanalizacijo in vodovod.

Ana Hartman

Tržič - "Če zdaj greste po Tržiču, ko je nizek pritisk, kanalizacije sicer ne vidite, jo pa zavohate. S temi projekti bo tega konec. Tržič bo do leta 2010 postal ena najbolje komunalno opremljenih občin na Gorenjskem, prebivalcem pa bomo omogočili kvalitetno in zdravo življenje," je tržiški župan **Borut Sajovic** dejal o načrtovanem projektu gradnje kanalizacije in vodovoda v občini. Vrednost investicije je ocenjena na 24,4 milijona evrov. Približno enajst milijonov evrov pričakujejo od evropskega kohezijskega sklada, 4,7 milijona evrov bo zagotovila država, preostanek pa občina Tržič. "Nekaj bodo morali prispevati tudi občani preko dražjih položnic, ki pa bodo še vedno nižje kot drugod po Gorenjskem," je dodal.

Prva gradbena dela so se začela julija na obnovi vodovodov; ta čas potekajo od Sukove vile proti središču Bistrice, ob glavni cesti Kovor-Zvirče, na trasi do Žegnanega studenca in proti vodnemu zbiralniku Kovor. V Podljubelju na vodovodu Črni gozd-Ibelc bodo dela stekla po 10. avgustu. Gradbena dela, ki jih izvaja SCT s partnerjem, Cestnim podjetjem Kranj, bodo po županovih besedah v naslednjih dveh letih zajela večji del občine.

S projektom bodo pridobili 34 kilometrov obnovljenega vodovoda (Črni gozd, Mestni vodovod in Žegnani studenec na posameznih odsekih), zgradili bodo 12,4 kilometra nove kanalizacije v mestu, na območju Kovorske ceste ter v naseljih Zvirče, Bistrica, Sebenje, Žiganja vas, Retnje in Breg ob Bistrici, nova centralna čistilna naprava na Brezovem s kapaciteto 16.400 populacijskih enot pa naj bi poskusno začela obratovati septembra 2009.

Gradnja vodovoda se je že začela tudi ob glavni cesti od Zvirč do Kovorja. / Foto: Gorazd Kavčič

NLB Podružnica Gorenjska in Kamnik
Koroška cesta 21, Kranj
Tel.: 04 287 41 29
NLB
www.nlb.si

Gorenjska Gremo gor.

TV OKNO
BREZPLAČNI TV SPOREDI

POLETNI MENJALNIŠKI TEČAJI
ZA HRVAŠKE KUNE
UGODNO
Gorenjska Banka
www.gbk.si

Avbljeva svetovna prvakinja

Prva od naših reprezentantov si je zlato odličje na svetovnem prvenstvu v klasičnih padalskih disciplinah, ki poteka na Slovaškem, priborila Irena Avbelj.

Vilma Stanovnik

Lesce - Te dni v Lučenecu na Slovaškem poteka 30. svetovno prvenstvo v klasičnih padalskih disciplinah, že v začetku tedna pa se je prvega uspeha veselila tudi naša reprezentanca, saj je Irena Avbelj tretjič zapored osvojila naslov svetovne prvakinje v figurativnih skokih. Irena je na tekmovanju vodila od prvega skoka naprej in se na koncu zaslužno veselila zlatega odličja. Kot je kazalo včeraj, ne Irena ne Kranjčanka Maja Sajovic še nista rekli zadnje besede na prvenstvu, saj sta med najboljšimi tudi v konkurenci deklet v skokih na cilj. Prav tako na svetovnem prvenstvu odlično kaže našim padalcem Romanu Karunu, Urošu Banu, Senadu Salkiču, Borutu Erjavcu in Domnu Vodišku, ki so do včeraj vodili v ekipni konkurenci, dobro pa jim kaže tudi v posamični uvrstitvi.

Foto: Irena Dakl

Irena Avbelj je tudi na letošnjem svetovnem prvenstvu dokazala, da je v figurativnih skokih najboljša na svetu.

Največ pomoči za občino Kamnik

Jasna Paladin

Kamnik - Vlada Republike Slovenije je na torkovi dopisni seji sprejela sklep o dodelitvi sredstev za enkratno denarno pomoč pri obnovi stanovanjskih objektov, ki so bili uničeni ali močno poškodovani v neurju z vetrom in točo, ki je po Sloveniji pustošilo 13. in 14. julija.

Med slovenskimi občinami je največ škode utrpela občina Kamnik, ki ji od skupne vsote 682 tisoč evrov pripada več kot tretjina ali 240 tisoč evrov, kar je največ od vseh občin. "Po prvih ocenah in dogovorih je bilo rečeno, naj bi občina Kamnik dobila šestino vseh razpoložljivih državnih sredstev, zato smo nad zadnjim sklepom prijetno presenečeni, čeprav je v primerjavi z vso škodo, ki je nastala v naših krajih - ta se že bliža 12 milijonom evrov - to vseeno premalo," je sklep vlade komentiral kamniški župan **Tone Smolnikar.**

▶ 4. stran

61 vsebina

AKTUALNO
Na Gozdu ni bilo tornada
"Nevihtni oblak, ki je 13. julija pokosil gozdove praktično čez vso Slovenijo, ni bil tornado. O tem nimamo nobenih konkretnih dokazov," pojasnjuje Aleš Poredoš, vodja sektorja za operativne meteorološke prognoze na agenciji za okolje. 3

GORENJSKA
S srečo do prazne postelje
Prve avgustovske dni je v Bohinju le po sreči možno najti prazno sobo, nekaj prostora pa je še na Bledu in v Kranjski Gori, kjer so slabše zasedene predvsem zasebne sobe. Turistični delavci ugotavljajo, da se je kupna moč turistov zmanjšala. 4

ŠPORT
V Domžalah čudeža ni bilo
Skrb vodilnih v Nogometnem klubu Domžale, da se bodo navijači tepli za vstopnice za tekmo z Dinamom, je bila odveč. Komornemu vzdušju na tribunah so kljubovali le navijači Dinama, ki so presenetili z nekaj dimnimi petardami. 6

SNOVANJA
Tišina je povsem običajen pogovor
Andreja Valtanen, ki jo v Kranju bolj poznamo po njenem dekliškem priimku Rakovec, je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost diplomirala iz grafičnega oblikovanja. Potem je pritel Finec Juha in jo odpeljal v deželo tisočerih jezer. 10, 11

VREME
Danes, v petek, soboto in nedeljo bo večinoma sončno, popoldne lahko nastane kakšna vročinska nevihta.
16/29 °C
jutri: sončno, možne nevihte

9 770352 666025

KRATKE NOVICE

MEDVODE

Nezakonito potovanje v Benetke

Župan občine Medvode **Stanislav Žagar** je občinske svetnike in zaposlene v občinski upravi tudi letos na stroške občine povabil na turistični izlet v Benetke. "Takoj, ko sem prejela vabilo na potovanje, sem župana pisno opozorila na domnevno nezakonitost organizacije turističnega potovanja, udeležence pa pozvala, naj sami plačajo potovanje," je dejala občinska svetnica LDS Medvode **Alenka Žavbi Kunaver.** Kljub temu so izlet organizirali na stroške občine, v zvezi s tem pa je potem poslanec LDS Milan Petek zastavil poslansko vprašanje v državnem zboru. Minister za finance Andrej Bajuk je v svojem odgovoru zapisal, da je medvoška občina v tem primeru ravnala nezakonito. "Pravna podlaga za porabo sredstev za delovanje občinskih organov in občinske uprave je zakon o lokalni samoupravi, v katerem pa ni najti naloge organizacije turističnih potovanj za občinske svetnike in upravo," je sklenila Alenka Žavbi Kunaver in dodala, da zato od župana pričakuje odgovor, kako bo popravil nastalo škodo. "Če se državni zbor in ministrstvo za finance ob splošni gospodarski recesiji, brezposelnosti, draginji, bogatenju preko vseh meja in revščini na drugi strani nimata ukvarjati s čim bolj pametnim, kot je enodnevna ekskurzija članov občinskega sveta v Benetke, potem nimam komentarja," pa je na vse to odvrnil župan Žagar. **M. R.**

LJUBLJANA

Natančneje opredelili napredovanja

Poslanci so na zadnji izredni seji s 44 glasovi za in petimi proti sprejeli novelo zakona o sistemu plač v javnem sektorju, s čimer naj bi omogočili nemoten prehod v nov plačni sistem. Po novem nihče ne more napredovati več kot deset plačnih razredov od osnovnega plačnega razreda. **M. R.**

LJUBLJANA

Računajo na vsaj deset poslancev

Stranka Desus bo ne parlamentarnih volitvah s svojimi kandidati nastopila v vseh 88 volilnih okrajih, pri čemer računajo, da bo v državnem zboru sedelo najmanj deset njihovih poslancev. Med kandidati je predsednik Desusa Karl Erjavec posebej omenil župana Kamnika Toneta Smolnikarja ter župana občin Miren Kostanjevica in Slovenj Gradec Zlatka Marušiča in Matjaža Zanoškarja. Za Gorenjce je posebej zanimivo ime še Dušan Krajnik, ki se je neuspešno potegoval za županski stolček v Škofji Loki, za stranko pa bodo kandidirali še predstavnika sindikatov Doro Hvalica in Dušan Rebolj, nekdanji veleposlanik Drago Mirošič, nekdanji urednik Dela Mitja Meršol in svetovalec uprave Darsa Jože Zimšek. Stranko bo na volitvah zastopalo več kandidatk, kot je predvideno z zakonom, pri čemer stavijo zlasti na 27-letno Teo Konrad iz Postojne, ki naj bi bila po Erjavčevih besedah prava lepotica. Erjavec bo glasove nabiral v volilnem okraju Žalec. **M. R.**

RADOVLJICA

Negativno mnenje glede predloga o pokrajinah

"Župani občin Zgornje Gorenjske izdajamo negativno mnenje na predlog zakona o ustanovitvi pokrajin, vlado pa pozivamo, da pripravi predlog zakona, v katerem bo upoštevan predlog pokrajine sedmih zgornjegorenjskih občin," so na četrtkovi redni seji koordinacije županov Zgornje Gorenjske sklenili župani občin Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Kranjska Gora, Radovljica in Žirovnica Janez Fajfar, Franc Kramar, Peter Torkar, Tomaž Tom Mencinger, Jure Žerjav, Janko S. Stušek in Leopold Pogačar. Kot so poudarili, bi morala vprašanja na posvetovalnem referendumu 22. junija upoštevati predlog občinskih svetov občin Zgornje Gorenjske glede območij pokrajin in omogočiti izbiro med enovito ali deljeno pokrajino Gorenjsko. "Ker ta možnost ni bila dana, menimo, da z izidom referenduma ni mogoče utemeljiti predloga območja pokrajine Gorenjske," so zaključili župani Zgornje Gorenjske. **M. R.**

Darilo izžrebanemu naročniku časopisa Gorenjski Glas
Knjigo prejme VIKTOR PUNGARTNIK iz Adergasa.

Trdna stranka na desnici

Novoustanovljena Krščansko demokratska stranka je v sredo predstavila svoj program.

MATEJA RANT

Ljubljana - "Med ustanovitelji nove stranke KDS so predvsem tisti člani nekdanje SKD, ki menijo, da se je vsebina in duh te stranke v procesih združevanja in razdruževanja drobil in izgubil in ga je zato treba znova obuditi," je nastanek nove stranke na desnici pojasnil njen predsednik dr. **Jože Duhovnik.** Glede na to, da se veliko govori o botrih, ki naj bi bili v ozadju nastanka stranke, med drugim je omenjan tudi nekdanji predsednik države Milan Kučan, pa se je Duhovnik pri opredeljevanju stranke namerno izognil žlahtnosti. "Smo desna, trdna, konservativna stranka."

Njihov namen je volivce na desnici prepričati, je poudaril Duhovnik, da se jim ne splača ostati doma. "Desni pol volivcev je še vedno, če na volitvah ni imel prave izbire, zavestno ostal doma." Trdno verjame, da bo stranki uspel preboj v državni zbor, čeprav so nekateri to označili za misijo nemogoče. "Misija nemogoče je že uspela SNS in NSi. Zdaj smo mi na vrsti," je na te pomisleke odvrnil Duhovnik. Program sta poleg Duhovnika predstavila še generalni sekretar stranke Marko Štrovs in predsednik izvršilnega odbora Oton Štrucl. "Stranka bo v program zapisala predvsem tiste vrednote, ki so izgubile pomen in poslanstvo, to so družina, domoljubje in novo življenje," je poudaril Duhovnik in dodal, da je zdrava družina, ki mu pomeni več kot zgolj družinsko skupnost, najpomembnejši del državotvornosti v vsaki državi. Država, so zato zapisali v programu, mora postati prijazna do družine. Prepričan je še, da je treba srednjemu sloju vrniti veljavo, zavzemali pa se bodo tudi za obvezno srednjo šolo in brezplačen študij na vseh stopnjah. "Mladim, ki končajo študij, pa je treba omogočiti službe, da si bodo lahko ustvarili dom in družino in začeli novo življenje." Prepričan je tudi, da se v Sloveniji ne smemo sprijazniti zgolj z evropskimi cenami, temveč je treba zagotoviti tudi evropske plače.

Program stranke so predstavili generalni sekretar stranke Marko Štrovs, predsednik stranke dr. Jože Duhovnik in predsednik izvršilnega odbora Oton Štrucl. / Foto: Conrad Kavčič

Po besedah **Marka Štrovsa** je v Sloveniji pomembno zagotoviti višjo raven socialne in zdravstvene varnosti, srednji sloj pa razrešiti pretiranih davčnih bremen. "Za ljudi z velikimi dohodki pa naj velja družbena odgovornost - naj se izkažejo z delom za druge, ne z luksuznimi dobrinami."

Želeli so zgolj opozoriti nase

Pobuda, da bi se krajevna skupnost Dovje-Mojstrana priključila jeseniški občini, je ostala zgolj pri besedah.

MATEJA RANT

Dovje-Mojstrana - V krajevni skupnosti Dovje-Mojstrana so pred časom oblikovali civilno iniciativo, v okviru katere je nastala tudi pobuda, da bi se omenjena krajevna skupnost priključila občini Jesenice. Po prepričanju predsednika sveta krajevne skupnosti **Slavka Rabiča** pa kakšne realne osnove ta pobuda nima. "Posamezniki, ki so to predlagali, so verjetno bolj želeli opozoriti na to, da bi kranjskogorska občina lahko več pozornosti namenila razvoju te krajevne skupnosti."

Slavko Rabič v pripojitvi k jeseniški občini ne vidi kakšnih bistvenih prednosti. "Kompromisi bodo tu in tam, čeprav jeseniška občina stremi za kraji, ki so turistično zanimivi. Saj smo bili včasih ena občina, pa prav tako ni bilo nič bolje." Bolj pomembno se mu zdi, da bi občinski svetniki, ki prihajajo iz njihovega kraja, v občinskem svetu uspeli več iztržiti za svoj kraj. Tudi jeseniški župan **Tomaž Tom Mencinger** te pobude ne jemlje preveč resno, čeprav pravi: "Tam je treba še veliko narediti, to ni šala. Krajevna skupnost Dovje-Mojstrana ima okrog tri tisoč prebivalcev, kar je skoraj polovica Kranjske Gore." A kot pravi, je odločitev stvar krajanov. "Postopek je jasen, gre za referendumsko vprašanje." Da ni čisto nenaklonjen tej ideji, pa je mogoče sklepati iz tega, da je bil, kot pravi, že prvotno proti delitvi na majhne občine. "Večkrat se je že izkazalo, da je bolje, če imajo občine skupne komunalne službe."

Tomaž Tom Mencinger

Leopold Pogačar

Še bolj trhle temelje, se je izkazalo, pa imajo govorice, da naj bi se občina Žirovnica pripojila Radovljici. "Mogoče je to povezano s civilno iniciativo Rodine, uradne pobude v zvezi s tem pa ni bilo," je dejal žirovniški župan **Leopold Pogačar.** Prepričan je še, da je večina naklonjena samostojni občini, saj se v zadnjem času v kraju veliko dogaja, gradi in obnavlja.

TRŽIČ

Vida Raztresen namesto Ruparja

Na jesenskih državnozborskih volitvah bo kot kandidatka SDS v tržiški volilni enoti nastopila občinska svetnica Vida Raztresen, saj se je Pavel Rupar, nekdanji tržiški župan, odločil, da ne bo kandidiral. "Odločil sem se, da zapustim politiko in se resno lotim poslovnega sveta," je svojo odločitev pojasnil **Pavel Rupar.** Kot pravi, je vesel, da so v stranki sprejeli njegov predlog za kandidatko v Tržiču. "V politiki nimam več nobenih ambicij, še naprej pa bom podpiral SDS in njenega predsednika," je dejal Rupar in dodal, da bo z nasveti pomagal tudi tržiški kandidatki SDS, da bi ji uspel preboj v državni zbor. **M. R.**

KRANJ

Prazne glasovnice za izseljence

Na letošnjih državnozborskih volitvah bo s pomočjo praznih volilnih glasovnic glasovalo tudi okrog 12 tisoč slovenskih izseljencev, ki živijo v državah zunaj Evrope, največ v Kanadi, Argentini, Avstraliji in Združenih državah Amerike. Po novem namreč volivcem, ki so vpisani v posebni volilni imenik, pošljejo volilno karto, tudi če ne izrazijo želje po glasovanju. Tem volivcem bodo danes začeli pošiljati volilno gradivo. Glasovnico z lastnoročno podpisano volilno karto bodo morali vrniti na naslov okrajne volilne komisije ali diplomatsko-konzularnega predstavništva v njihovi državi. **M. R.**

Na Gozdu ni bilo tornada

Ni konkretnih dokazov za trditve, da je 13. julija na Gozdu pustošil tornado, pojasnjuje Aleš Poredoš, vodja sektorja za operativne meteorološke prognoze na Agenciji RS za okolje.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana - Zadnjega neurja z močnim vetrom, ki je 13. julija na Gorenjskem največ škode povzročilo v občinah Kamnik, Vodice in Medvode, še dolgo ne bomo pozabili, kakor tudi ne lanskih katastrofalnih poplav v Železnikih. Bi se morda prebivalci na oba dogodka bolje pripravili, če bi bili pravočasno opozorjeni na nastanek nevarnih ujm in njihovih posledic? Kako natančno in kdaj je sploh možno napovedati vremensko ujmo? O tem smo se pogovarjali z **Alešem Poredošem**, vodjo sektorja za operativne meteorološke prognoze na Agenciji RS za okolje (Arso).

Bodo vremenske ujme res vse pogostejše oziroma silovitejše?

"Vedeti je treba, da je medijska pokritost neurij danes veliko večja kot včasih, ko so se tudi dogajale hude nevihte. Dobrih dvajset let nazaj, leta 1986, če se ne motim, je na primer hud vetrolom pokosil ogromno dreves na Jelovici. Klimatologi sicer napovedujejo, da se bodo nevarni vremenski pojavi res stopnjevali, naloga nas, operativnih meteorologov, pa je, da poskušamo na te vremenske razmere čim bolje opozoriti prebivalstvo."

Kako natančno oziroma s kakšno verjetnostjo sploh lahko napoveste vremensko ujmo?

"Trudimo se, da bi pri napovedih dosegli stoodstotno natančnost, verjetno pa se bo vedno dogajalo, da bomo napovedali kakšen vremenski dogodek, ki se potem ne bo zgodil. Kljub temu se v državni meteorološki službi zelo trudimo, da bi izdali čim manj napačnih vremenskih opozoril. Če bi jih namreč izdajali pogosto, nas javnost ne bi več jemala resno. Izdaja napačnih opozoril ne nazadnje prinese tudi nekaj finančnih posledic, saj uprava za zaščito in reševanje po našem opozorilu začne izvajati določene aktivnosti in angažira ljudi na terenu."

Kakšen je sicer delež napačnih opozoril?

"Delež napačnih opozoril se zagotovo zmanjšuje in to zaradi novih metod, izračunavanja vremena in vremenskih opazovanj, uporabe radarjev, satelitov ... Arso ima kakovostni standard ISO 9001, v okviru katerega merimo tudi indekse natančnosti napovedi. Ti kažejo, da se v zadnjih petnajstih letih naše napovedi izboljšujejo."

Koliko naprej se da napovedati vreme, ujmo? Prvo opozorilo za javnost na primer izdate šele največ 36 ur pred napovedano ujmo ...

"Obstajajo tudi trimesečne, mesečne napovedi, na Arsu pa pripravljamo napovedi za pet dni vnaprej, ki pa so namenjene samo upravi za zaščito in reševanje. Vremenske ujme so zelo resna stvar, zato smo z izdajo opozoril za javnost zelo previdni, tako da dejansko čakamo do zadnjega dne. S tem se poskušamo izogniti možnosti, da bi opozarjali na nevarnost, ki je nazadnje ne bi bilo."

Kdaj lahko napoveste natančno lokacijo nastanka neurja?

"Napovedovanje t. i. konvektivnih procesov je vezano na njihovo trajanje, kar je največ dve, tri ure, zato je tudi lokacijo, kjer se bo pojavilo neurje, možno napovedati maksimalno dve uri prej. Na žalost ne moremo dva dni prej napovedati, da se bo nad Kranjem razvilo hudo neurje. Nekaj ur pred pojavom pa že dobimo nekaj indicev, spremljamo neurja, kam se razvijajo oziroma se gibljejo. Gre za t. i. zdajšnje napovedi."

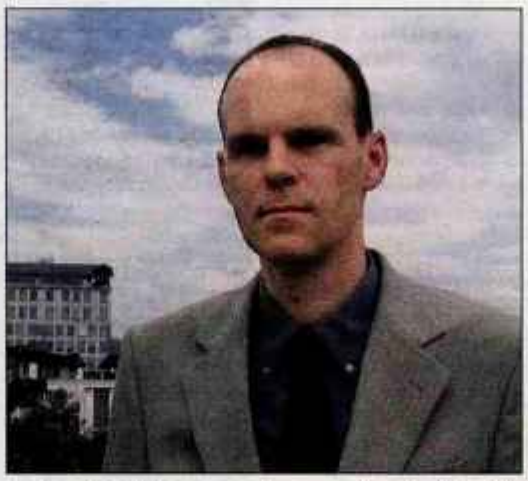

Aleš Poredoš: "Naše vremenske napovedi se izboljšujejo."

Koliko prej pa ste vedeli, da bo nastalo neurje, ki je v nedeljo, 13. julija, zaradi močnega vetra prizadelo tudi Gorenjsko?

"Na vremensko situacijo smo postali pozorni konec tedna. Prvo opozorilo smo kot običajno izdali dan prej, potem pa smo ves čas vremenske ujme opozarjali na možnost hujših neurij in močnejših sunkov vetra. Zadeve so na koncu presegle naša pričakovanja. Glede na intenzivnost vremenskega pojava k sreči ni bilo človeških žrtev."

Ali je na Gozdu nad Kamnikom, kjer je odnašalo celotna ostrešja in kot za šalo lomilo drevje, res pustošil tornado?

"V državni meteorološki službi ne moremo potrditi obstoja tornada. Dejstvo je, da je v vasi Gozd, tudi če je morebiti bil tam tornado, 99 odstotkov škode povzročilo nevihtno neurje in piš vetra. V vsakem primeru tudi v teh geografskih širinah lahko nastanejo tornadi, ki pa ne morejo biti takšni, kot jih vidimo v ameriških filmih, kjer vrtinčasti oblaki kosijo vse pred sabo na zelo dolgih razdaljah. Pri nas bi bil tornado manjše silovitosti in zelo lokalno omejen. Nevihtni oblak, ki je 13. julija pokosil gozdove praktično čez vso Slovenijo, ni bil tornado. O tem nimamo nobenih konkretnih dokazov, tudi stanje v atmosferi tedaj ni bilo naklonjeno nastanku tornada. Ko mediji posredujete javnosti mnenja, da je šlo za tornado, bi morali tudi pojasniti, kdo to zatrjuje - strokovnjak ali morda ljubiteljski meteorolog."

Kdaj bo možno napovedati tudi posledice vremenskih ujm?

"Kot veste, je tudi Arso vključen v projekt Meteoalarm, ki vpeljuje evropsko lestvico jakosti vremenskih pojavov in ta je vezana ravno na njihove posledice. Tudi mi smo že pripravili osnove za takšne napovedi, vendar se moramo o njih pogovoriti še z drugimi organi, saj gre za interdisciplinarni pristop. Meteorologi lahko napovemo veter, kakšne bodo njegove posledice, pa morajo povedati gradbeniki, geodeti in drugi strokovnjaki. Ko bo to opravljeno, bomo lahko izdajali opozorila o vremenskem dogajanju skupaj s priporočili za prebivalstvo, kako naj ravna v takih primerih. Projekt bomo najverjetneje uresničili še v letošnjem letu."

V Lukovici proti trasi plinovoda

Novi plinovod po dolini Črni graben bi zaradi širokega varovalnega pasu močno zavrl tamkajšnji razvoj, opozarjajo v občini Lukovica.

SIMON ŠUBIC

Lukovica - Za občino Lukovica in večino prizadetih lastnikov zemljišč je načrtovana gradnja 70-barskega plinovoda, ki ga bo po dolini Črni graben ob obstoječem 50-barskem plinovodu gradilo

Matej Kotnik

podjetje Geoplin, nesprejemljiva. Župan **Matej Kotnik** zato opozarja pripravljavce državnega lokacijskega načrta prenosnega plinovoda od Rogaške Slatine do Vodic, da v občini Lukovica še vedno vztrajajo pri sklepu, ki ga je občinski svet sprejel na izredni seji 27. marca 2006, po katerem naj poiščejo drugo traso za plinovod.

V Lukovici ugotavljajo, da je dolina Črnega grabna že prekomerno obremenjena z državno infrastrukturo. Dolina je bila več desetletij v popolni stagnaciji zaradi obsežnega rezervata za avtocesto, zato ni možno dopustiti nobenega novega rezervata; omejitve naj bi namreč veljale 64 metrov levo in desno od novega plinovoda oziroma dodatnih 400 hektarov. Takšna situacija bi namreč povzročila nesprejemljive težave za razvoj občine in življenje občanov, še posebej, ker gre za pretežno hribovito občino in je razvoj mogoč le v dolini Črni graben, po kateri že sedaj poleg starega plinovoda in magistralne ceste potekata tudi dva visokonapetostna daljnovoda.

Prizadeti lastniki so pred kratkim jasno povedali, da zemlje ne nameravajo prodati, v primeru poskusa razlastitve pa bodo organizirali protestne shode. Dodatno jezo povzročajo tudi predstavniki Geoplina, ki lastnike že nagovarjajo k podpisu služnostnih pogodb. Nekateri lastniki, ki ne stanujejo ob načrtovani trasi, so jih menda že podpisali in so prejeli že prva izplačila, čeprav državni lokacijski načrt sploh še ni sprejet.

Praznik občine Kranjska Gora

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora - Že danes popoldne se na teniškem igrišču v Mlačci v Mojstrani z odprtim prvenstvom občine v tenisu začenja prva v nizu prireditev v okviru občinskega praznika. V Kranjski Gori ga obeležujejo 7. avgusta, na dan, ko je leta 1895 dovški župnik Jakob Aljaž na vrhu Triglava postavil kasneje po njem imenovani stolp.

Jutri, v soboto, 2. avgusta, bo ob 9. uri na kegljišču pri društvenem prostoru Društva upokojencev Dovje-Mojstrana tekmovanje v kegljanju z nihajno kroglo, v nedeljo, 3. avgusta, pa se ob 8. uri pred Turistično informacijskim centrom v Kranjski Gori začenja Andrejčkov pohod na Vitranc - Cipernik. Pohodniki, ki se bodo odločili za lažjo smer, se bodo z žičnico odpravili na Vitranc in nato peš na Cipernik, težja smer pa bo vodila najprej peš iz Jasne na Vitranc in nato na Cipernik. Družabno srečanje udeležencev pohoda bo na Vitrancu.

Osrednja slovesnost ob prazniku bo v sredo, 6. avgusta ob 20. uri, na Trgu na Gorici v Kranjski Gori, ko bo župan letošnjim nagrajencem podelil občinska priznanja. Zadnja v nizu prireditev pa bo kolesarski izlet, ki ga Društvo invalidov občine Kranjska Gora organizira v četrtek, 7. avgusta. Odhod je ob 9. uri izpred zdravstvenega doma v Kranjski Gori.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Jože Košnjek, Suzana P. Kovačič, Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;
stalni sodelavci:
Maja Bertoncelj, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Simon Šubic, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Trickel

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič, Gorazd Šinik

LEKTORICA
Marjeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 977196I pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 15, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 (sprejem na avtomatskem odzivniku 24 ur dnevno); uradne ure: vsak delovni dan od 8. do 19. ure / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: SET, d.d., Ljubljana / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,35 EUR, letna naročnina: 131,25 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

Največ pomoči za občino Kamnik

1. stran

Komisije, ki jih je imenoval znotraj občine, so namreč samo na področju poškodovanih stanovanjskih stavb doslej zabeležile za 2,5 milijona evrov škode, za pomoč pa je zaprosilo kar 170 občanov. "Skupaj s centrom za socialno delo, Rdečim križem in Karitasom bomo podrobno proučili, kdo je že dobil kakšno pomoč in kdo je teh sredstev najbolj potreben," je še povedal župan in dodal, da se je na posebnem transakcijskem računu občine doslej nabralo 10 tisoč evrov, približno 60 tisočakov bo občina namenila iz proračunske rezerve, pri odpravi škode na kmetijskih površinah, v gozdovih in na infrastrukturi pa tudi še računajo na pomoč ministrstev.

Od gorenjskih občin so do državnih sredstev, ki jih bodo posameznim upravičencem dodeljevali župani, upravičene še občine Vodice, Komenda in Medvode. V Komendi je bilo delno poškodovanih več hiš, brez strehe pa je ostala le ena v Suhadolah, v Vodicah pa bo pomoči veselih sedem družin, ki jim je veter odkril strehe domov.

Tržič

Slovesnost v spomin padlim pod Storžičem

Občina Tržič, Združenje borcev za vrednote NOB in drugi vabijo na slovesnost ob dnevu spomina padlim pod Storžičem, ki bo v nedeljo ob 11. uri pod Storžičem, ob spomeniku prvim žrtvam okupatorja v občini Tržič. Pozdravni nagovor bo imel župan **Borut Sajovic,** slavnostni govornik pa bo obrambni minister **Karl Erjavec.** Program se bo začel že v jutranjih urah. Pihalni orkester Tržič bo ob 8.50 nastopil pred cerkvijo sv. Katarine v Lomu, ob 10.15 pa pred planinskim domom pod Storžičem, kjer je po 12. uri predvideno srečanje. Organiziran pohod pod Storžič bo ob 8.30 s parkirišča v Grahovšah. Poskrbljeno bo tudi za brezplačen prevoz z avtobusom, ki bo izpred OŠ Tržič odpeljal ob 9. in 10. uri, vrnitev pa je predvidena ob 14. in 15. uri. **A. H.**

Cerklje

Poletje pod Krvavcem

Turistično društvo ta konec tedna Pod Jenkovo lipo prireja sklop prireditev pod skupnim imenom Poletje pod Krvavcem. Drevi ob 20. uri bo tam zabava s skupino Apostoli (blues, folk, rock band), jutri od 13. ure naprej pa se lahko sprehodite po tržnici domače in umetnostne obrti, čebelarskih izdelkov, zeliščarjev in podobno. Možna bo vožnja z zapravljivčki, dan pa bodo končali z zabavo s skupino Bandera band, ki se bo začela ob 20. uri. Vstopnine ni. **S. Š.**

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

S srečo do prazne postelje

Prve avgustovske dni je v Bohinju le po sreči moč najti prazno sobo in celo posteljo, nekaj prostora pa je še na Bledu in v Kranjski Gori, kjer so slabše zasedene predvsem zasebne sobe.

Vilma Stanovnik

Bohinj, Bled, Kranjska Gora - "Trenutno je Bohinj tako rekoč poln. Sem in tja je sicer še moč najti kakšno prosto sobo ali apartma, zvečine pa je vse zasedeno in tako bo tudi v začetku avgusta. Veliko zanimanje je tudi za kampiranje, kar pa se po nekaj deževnih dneh lahko hitro obrne. Sicer pa je Bohinj tako rekoč zaseden od sredine julija naprej, nekaj manj gostov pa je bilo, kot je sicer običajno, na začetku meseca," je povedala **Vida Kovač** iz LTO Bohinj.

Bohinj je namreč še vedno prijetno poletno zatočišče za mnoge Slovence, ki zlasti uživajo v planinarjenju, kolesarstvu in drugih športih v naravi. "Res so v Bohinju še vedno zelo pomembni domači gostje, ki jih je okoli trideset odstotkov, med tujimi pa je še vedno največ Angležev in Nemcev, veliko pa prihaja tudi Čehov. V avgustu seveda pričakujemo še več Italijanov," dodaja Vida Kovač.

Manj kot v Bohinju so te dni zadovoljni z zasedenostjo hotelov in zasebnih sob na Bledu in v okolici. "Vedno manj je turistov, ki svoje počitnice rezervirajo vnaprej. Tako hoteli kot zasebne sobe še niso povsem zasedene, ponekod ugotavljajo, da celo dosti slabše kot lani. Je pa zelo poln kamp, gostje pa kampirajo za vse več časa. Prav tako je precej zanimanja za kmečki turizem," pravi **Eva Štravs Podlogar**, direktorica Turizma Bled, kjer bodo natančne številke o zasedenosti v juliju zbrali konec tedna, že sedaj pa se bojijo, da bodo manj zadovoljni kot lani. "Ugotavljamo, da se je zmanjšala tudi kupna moč povprečnega turista, ne glede na to, ali prihaja iz Nemčije, Italije ali Amerike. K sreči se je za naše kraje povečalo zanimanje Nizozemcev, Francozov in Špancev, dejstvo pa je, da je evro močna valuta in da večina gleda na vsak evro, pa naj bodo to Angleži ali Italijani, ki jih zlasti veliko pričakujemo v avgustu," dodaja Eva Štravs.

Precej gostov iz Italije te dni pričakujejo tudi v Kranjski Gori, kjer ugotavljajo, da je dosedanja poletna sezona primerljiva z lansko. "Trenutno so hoteli zasedeni okoli 90-odstotno, nekaj slabše pa so zasedene zasebne sobe. Ugotavljamo, da se vedno več gostov za kraj počitnic odloči v zadnjem hipu, pri čemer je pomembno tudi vreme, saj v Kranjsko Goro na počitnice prihajajo tisti, ki imajo radi naravo, pohodništvo in kolesarjenje. Otroci prihajajo na športne tabore, konec avgusta pa bomo v Kranjski Gori pripravili teden športa. Od srede do nedelje gostom in obiskovalcem ponujamo tudi precej zabave v središču Kranjske Gore, tako da nikomur ni dolgčas," pravi **Mirjam Žerjav**, direktorica LTO Kranjska Gora.

Za počitnice na Gorenjskem se odločajo zlasti ljubitelji narave, ki uživajo tudi pri kopanju v Blejskem in Bohinjskem jezeru, ki imata te dni zavidljivih 22 stopinj.

Stroga pravila za obvestilne table

Na izvozu Radovljica bo tabla opozorjala na mestno jedro, na izvozu Lesce pa na Bled in Bohinj.

Marjana Ahačič

Radovljica - Gradnja avtocestnega odseka mimo Radovljice se počasi vendarle bliža koncu. Na izvozih Radovljica in Lesce so pred dnevi že postavili rjave obvestilne table, ki opozarjajo na bližnje naravne in kulturne znamenitosti. "Na posameznem izvozu iz avtoceste predpisi dovoljujejo postavitev ene same obvestilne table, na kateri sta lahko največ dve informaciji. Tako bodo obiskovalci na izvozu Radovljica obveščeni o starem mestnem jedru, na izvozu Lesce pa o bližnjem Bledu in Bohinju. Zaenkrat je to vse, kar nam je Državna direkcija za ceste potrdila. Potrjeni so tudi znaki za baziliko Brezje, Triglavski narodni park in smučišča, a le na obstoječi prometni signalizaciji," je povedal **Boštjan Lenac** z radovljiške občinske uprave. Pravilnik o prometni opremi na javnih cestah namreč natančno določa, kakšni smejo biti znaki za obveščanje o kulturnih spomenikih, varovanih območjih narave ter pomembnejših turističnih znamenitostih, znaki za izraz dobrodošlice na vstopu v državo, regijo, pokrajino, občino ali naselje ter znaki z informacijami na prometnih površinah zunaj vozišča ceste, kot so počivališča in parkirišča.

"Župani zgornje Gorenjske so na državne inštitucije naslovili pobudo, da se pravilnik spremeni in dopusti večje možnosti obveščanja o turističnih destinacijah, kakršna so na primer naravna zdravilišča in smučišča. Če bi bilo ob vsakem izvozu mogoče postaviti dve tabli, bi med drugim že na izvozu Tržič radi postavili tablo, ki bi promovirala Kropo. Žal slabo kaže z informacijami o Begunjah, ki so kot zibelka Avsenikove glasbe tako rekoč svetovna znamenitost, ter kampom Šobec, ki je prav tako izjemno zanimiv za številne turiste," je še povedal Boštjan Lenac. Precej več možnosti za obveščanje dopuščajo državne in lokalne ceste.

Informacijske table, kakršne dovoljujejo predpisi. Ob vsakem izvozu iz avtoceste je dovoljena le ena, na kateri sta lahko po dve informaciji.

Pri nas brez zapornic ne gre

V sosednji Avstriji in Italiji namesto zapornic na gozdnih cestah zadošča že znak za prepoved prometa, pri nas pa brez zapornic enostavno ne gre.

MARJANA AHAČIČ

Bled - "Pravzaprav so zapornice na gozdnih cestah naša posebnost. V sosednji Italiji in Avstriji zadošča že znak za prepoved prometa. Gozdarji si želimo, da bi takšen znak, ki stoji ob vseh zapornicah na naših cestah, zadoščal tudi v Sloveniji," pravi Andrej Avsenek, direktor Zavoda za gozdove Slovenije, OE Bled.

Gozdne ceste so na Zgornjem Gorenjskem še posebej obremenjene. Imamo jih za dva slovenska avtocestna križa, pojasni **Bojan Bajželj**, vodja odseka za gozdno tehniko pri blejski enoti republiškega zavoda za gozdove. V sedmih občinah, ki sodijo v pristojnost blejske enote, jih je skupaj 830 kilometrov.

Imajo javni značaj, a so namenjene predvsem gospodarski rabi, kar pomeni, da naj bi jih uporabljali večinoma lastniki gozdov in izvajalci del. A ker so v javni uporabi, režim na njih vzpostavlja stroka, torej zavod za gozdove, v sodelovanju z lastniki in občino. "Tudi signalizacijo na teh cestah ureja Zavod za gozdove Slovenije v skladu s predpisanim režimom - ceste so označene kot gozdne ceste, katerih uporaba je na lastno odgovornost. Tiste, na katerih so druge funkcije bolj poudarjene kot javne - na primer ceste, ki vodijo v varovalne gozdove, na območja s posebnimi habitati, nekatere ceste v Triglavskem narodnem parku, pa so zaprte tudi z zapornicami. Na območju Zgornje Gorenjske je takšnih 88. Vedno so označene z znakom za prepoved prometa in pojasnilom, da je promet dovoljen za gospodarjenje z gozdovi oziroma za lastnike, ki imajo tudi ključe zapornic," je še pojasnil Bajželj.

Pritisk na gozd in gozdne ceste se v zadnjih letih povečuje," je pravi Andrej Avsenek. "Če je bila v preteklosti na udaru predvsem Pokljuka, je zdaj prometa več povsod - v gozd prihajajo tako kolesarji kot konjeniki, vozniki s štirikolesniki, motorji in avtomobili. Mnogih ne ustavijo ne table niti zapornice. Te so polomljene, celo odžagane, ključi, ki jih razdelimo med lastnike in uporabnike, se "namnožijo", nekateri zaporo ceste enostavno obvozijo."

Vožnja s katerimkoli prevoznim sredstvom v gozdu je zunaj cest po zakonu prepovedana, poudarjajo gozdarji. V 5-metrskem pasu ob gozdni cesti je sicer dovoljeno parkiranje, a le, če to dovoli lastnik.

Kot je še opozoril Avsenek, je problematično tudi vzdrževanje gozdnih cest - denarja za to namreč kronično primanjkuje. Sredstva za vzdrževanje se s pristojbino, ki jo plačujejo lastniki, zbirajo prek Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, država zaradi javnega značaja cest zraven doda približno še enkrat toliko. Za vzdrževanje najbolj obremenjenih denar namenjajo tudi nekatere občine - gozdarji kot primer dobre prakse na Gorenjskem navajajo občini Jesenice in Žirovnica, ki se prav zato lahko pohvalita z dobrim standardom cest. "Če je večinska raba gozdne ceste javna, lahko predlagamo, da cesto v upravljanje prevzame občina. Tak primer je cesta na Jelovico, kjer smo po štetju prometa ugotovili, da je kar 80 odstotkov vse uporabe javne - torej ne lastnikov niti izvajalcev del v gozdu - a občina Radovljica predloga zaenkrat šeni sprejela," je še povedal Avsenek.

ZGORNJA LUŠA, BODOVELJSKA GRAPA

Most v Luši obnovljen, v Bodoveljski grapi do konca avgusta

Na cesti skozi Zgornjo Lušo se je pred kratkim zaključila obnova mostu pri odcepu za zaselek Dragobačk. Kot je povedal **Miha Bizjak** z občine Škofja Loka, je bil most dotrajan, nato pa še poškodovan v septembrskih poplavah: "Most je po temeljiti rekonstrukciji širši, urejene so bankine. Izvajalec SCT Ljubljana je ob tem uredil in asfaltiral tudi cesto v dolžini 350 metrov od zadružnega doma v Luši do konca mostu. Vrednost investicije znaša 57 tisoč evrov." Predvidoma konec avgusta pa se bodo novega mostu lahko veselili v Bodoveljski grapi. Tudi tega je lanska ujma močno poškodovala, zato so se odločili za gradnjo novega mostu, ki bo stala 27 tisoč evrov. "Upamo, da bo stroške krila država, saj gre za gradnjo v sklopu sanacijskega programa po ujmi. Izvajalec je podjetje Dolenc iz Škofje Loke," je pojasnil Bizjak in dodal, da bo zaradi gradnje mostu ves avgust na cesti v Bodoveljski grapi veljala popolna zapora, obvoz je možen preko sv. Ožbolta. **A. H.**

Obnovljen most v Zgornji Luši

Za varnost je bilo v Domžalah resnično poskrbljeno, med otipavanjem in pregledovanjem torbic pa smo imeli občutek, da smo na strogo varovanem mednarodnem letališču. / Foto: Gorazd Kavčič

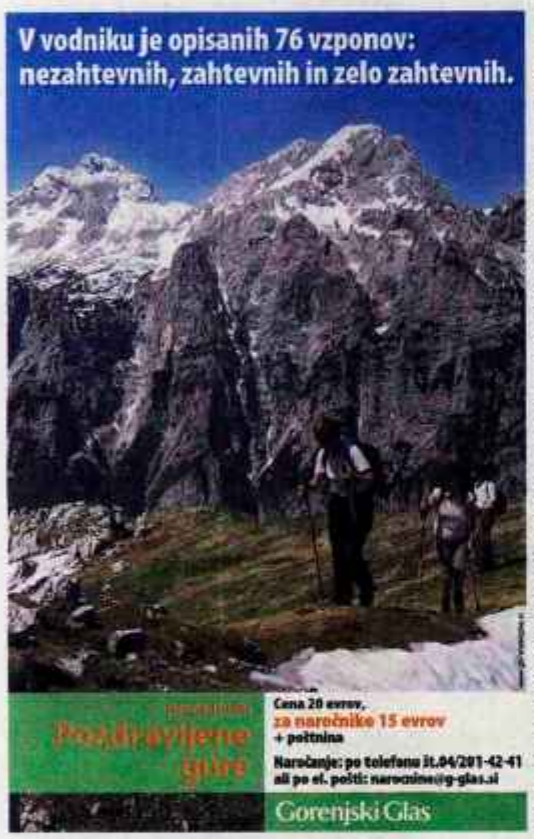

V Domžalah čudeža ni bilo

Skrb vodilnih v Nogometnem klubu Domžale, da se bodo navijači tepli za vstopnice, je bila odveč, komornemu vzdušju na tribunah pa so kljubovali le navijači Dinama.

Vilma Stanovnik

Domžale - Gneča, zaprte ceste, zastave in glasno vzklikanje, ... vse to poznajo navijači, ki redno spremljajo velike športne dogodke. Tudi v Domžalah so minulo sredo pričakovali nekaj podobnega, saj je na tekmo drugega kroga kvalifikacij za ligo prvakov k našim prvakom, nogometašem Domžal, prišel zagrebški Dinamo. Vendar pa je bilo pred vhodom na domžalski stadion celo zadnje minute pred tekmo zelo mirno, gneča ni bila dosti večja kot ob običajnih tekmah, pa tudi zloglasni spremljevalci ekipe Dinama, Bad Blue Boysi, so v družbi številnega spremstva policistov in varnostnikov po točno začrtani poti prišli do zanje namenjene tribune, kjer pa so končno prišli na svoj račun.

"Dvigni se Dinamo! Ljubimo Dinamo! Dinamo, ponos mojega mesta," so glasno vzklikali, vmes pa vztrajno ponavljali, da ne marajo športnega direktorja Zorana Mamića, da sovražijo nekdaj Hajdukovega igralca Mirka Hrgovića in da so oni navijači najbolj zvesti del ekipe. "Žal nam je, da nismo mogli vsi pravočasno na stadion, saj so organizatorji klubu namenili 375 vstopnic, tiste, ki smo jih kupili po 20 evrov, pa so dali na poseben seznam. Ta je napisan na roke, brez abecednega reda in kar 40 minut je trajalo, da so pri vhodu ugotovili, da sva na seznamu in da lahko vstopiva," sta se hudovala dva od navijačev Dinama, ki sta tako na tekmo prišla šele ob koncu prvega polčasa. **Grega Krmavnar** iz uprave domžalskega kluba pa je očitke pojasnil, češ da so iz Zagreba pač dobili komaj čitljiv seznam in da je varnost najpomembnejša.

To je bilo čutiti vso tekmo, saj je tako v okolici stadiona kot ob tribunah in pod njimi skoraj več policistov, varnostnikov in gasilcev kot navijačev, ki pa so jih Bad Blue Boysi presenetili zgolj z nekaj dimnimi petardami. Je pa zato žalostno presenečenje čakalo okoli dva tisoč navijačev Domžal, saj so pričakovali, da bodo njihovi ljubljenci vsaj na domači zelenici preprečili slavje Zagrebčanov. Čeprav so domačini več napadali, so bili bolj zbrani in učinkoviti gostje, ki so že v prvem delu tekme povedli s 3:0, do konca pa se rezultat ni spremenil. Tako pričakovanega čudeža v Domžalah ni bilo. "Enostavno nam sreča ni bila naklonjena. Borili smo se, se metali na glavo, toda na koncu je zmago odnesla ekipa Dinama," se je po koncu tekme hudoval kapetan **Luka Elsner**. "Čestitam ekipi Dinama, ki je znala iz redkih priložnosti iztržiti tri zadetke. Mi smo se trudili, fantje so se na igrišču borili in zato jim čestitam. Mislim, da smo odigrali kvalitetno tekmo, v Zagrebu pa se bomo borili za zmago," je pred sredinim povratnim obračunom na zagrebškem Maksimiru napovedal trener Domžalčanov **Robert Pevnik**, čeprav po sredini tekmi v Domžalah zagotovo ni več veliko takšnih, ki še upajo na čudež v Zagrebu.

Zloglasni zagrebški Bad Blue Boysi, med katerimi menda ni bilo najhujših razgrajačev, so policiste, varnostnike in gasilce presenetili le z nekaj dimnimi petardami. / Foto: Gorazd Kavčič

Na razmočenem igrišču smo videli nekaj očitnih prekrškov, finski sodniki pa so dosodili zgolj eno najstrožjo kazen za goste iz Zagreba. / Foto: Gorazd Kavčič

Zgodovinski razvoj rokometne igre 2

50 LET ROKOMETA V ŠKOFJI LOKI

Branko Celar

Od prvih korakov rokometne igre do prvih rokometnih pravil

Rokometna igra ima korenine že v stari Grčiji, nato jo je zaslediti v antičnem Rimu in kasneje tudi v srednjem veku. Sodobni takrat še veliki rokomet se je začel oblikovati konec 19. stoletja v skandinavskih deželah in zato spada med mlajše športne panoge. Gre za začetke "velikega rokometa", ki je starejši brat današnjega "malega rokometa". Leta 1898 se na Danskem pojavi neposredna predhodnica rokometa z imenom handbold. Igrali sta jo dve moštvi s po 11 igralci na igrišču velikosti 30x40 metrov z označenim kazenskim prostorom, v katerega igralci niso smeli vstopiti. V letih 1906 in 1926 so bila tudi prvič napisana in objavljena pravila rokometne igre. Leta 1928 je bila ustanovljena Mednarodna rokometna zveza, ki pa je svoja enotna veljavna pravila za veliki rokomet sprejela šest let kasneje.

Hazena - predhodnica rokometa v času med obema vojnama

Rokomet je že od nekdaj veljal za zelo zanimiv in atraktiven šport, ki je s svojo dinamičnostjo pritegnil veliko ljudi tudi v Sloveniji. Igra, podobna današnjemu rokometu, je prišla v naše kraje s Češkega. Pred drugo svetovno vojno je bil rokomet v Sloveniji poznan le ozkemu krogu zanesenjakov. Na odprtih igriščih so šoloobvezna dekleta igrala igro, ki so jo imenovale hazena, kar v češkem jeziku pomeni metati žogo (hazeti). Jugoslovansko zvezo za hazeno so ustanovili leta 1924 v Zagrebu. Leta 1926 je bil rokomet kot igra sprejet v mednarodno amatersko atletsko zvezo-IAAF, na olimpijskih igrah v Amsterdamu leta 1928 pa je bil že predstavljen kot demonstracijska športna zvrst.

Hazeno so po pričevanjih Škofjeločank Minke Bevk in Vere Čepin v tem obdobju igrala tudi mlada loška dekleta na travnatem igrišču na Podnu. Obuvala za to igro s "štofeljci" na podplatih jim je izdeloval K. Bozovičar-Korlček.

Rokometna igra v Sloveniji kljub nekaterim poskusom ljubljanskih srednješolcev skupaj z zagrebškimi ni bila organizirana, čeprav so pravila rokometa v Mariboru izšla že leta 1931. Prvo svetovno prvenstvo v malem (dvoranskem) rokometu je bilo organizirano le s štirimi reprezentancami v Berlinu leta 1938. V času okupacije Slovenije med drugo svetovno vojno so Nemci na Spodnjem Štajerskem ustanovili nekaj rokometnih moštev, v katerih pa zavedni Slovenci niso sodelovali.

Prva leta po vojni - veliki rokomet ni prinesel razvoja rokometne igre

Po drugi svetovni vojni je veliki rokomet začel spodrivati že nekoliko uveljavljeni mali rokomet. Kljub poskusom veliki rokomet v Sloveniji ni tako napredoval kot v drugih delih skupne jugoslovanske države, saj prave množičnosti ni dosegel. Tudi predtekmovanje za svetovno prvenstvo v velikem rokometu SAAR-SFRJ, ki si ga je na stadionu za Bežigradom ogledalo okoli 10 tisoč gledalcev, ni dalo večjih rezultatov v smislu priljubljenosti in nadaljnjega razvoja velikega rokometa.

V Peking tudi paraolimpijci

Dva tedna, potem ko bodo s svojimi nastopi na Kitajskem opravili olimpijci, bodo tekmovali tudi športni invalidi, tudi za njihove obračune pa vlada veliko zanimanje.

VILMA STANOVNIK

Kranj - Da šport invalidov zadnja leta postaja ne le vse množičnejši, ampak tudi vedno bolj kvaliteten, je dokaz, da bo na letošnjih paraolimpijskih igrah, ki se bodo v Pekingu začele 7. septembra, sodelovalo kar štiri tisoč športnikov invalidov. Tudi za ogled njihovih tekmovanj, ki mnoge pritegnejo še bolj kot obračuni zdravih športnikov, je na Kitajskem in v svetu veliko zanimanje, tako da so že pred časom prodali vstopnice za ogled tekmovanj, največ pa je seveda zanimanja za tekmovanja v namiznem tenisu.

Prav v namiznem tenisu pa imamo tudi Slovenci nekaj odličnih športnikov in športnic, med njimi zlasti aktualno paraolimpijsko prvakinjo iz Aten **Matejo Pintar**. "Tokrat bo moja naloga še težja kot v Atenah, saj na olimpijske igre odhajam kot ena favoritinj in ne več kot neznana mlada igralka. Vendar pa sem se dobro pripravljala in želim si, da bi posegla v boj za kolajne," pravi Mateja. Triindvajsetletna Gorenjka, doma iz Selške doline, sicer parapleginja, pa je le ena od adutov slovenske paraolimpijske reprezentance, ki jo sestavlja 29 športnikov in športnic. Ti se bodo na pot proti Kitajski odpravili čez slab mesec dni, tekmovali pa bodo v sedmih športnih panogah: atletiki, namiznem tenisu, kolesarstvu, sedeči odbojki, plavanju, streljanju in golbalu.

Aktualna paraolimpijska prvakinja v namiznem tenisu Mateja Pintar s Praprotnega in strelec Franc Pinter iz Slovenske Bistrice, ki odhaja že na svoje pete paraolimpijske igre, sta najmočnejša aduta naše reprezentance. Levo vodja ekipe Branko Mihorko, desno predsednik ZŠIS-POK Emil Muri. / Foto: Gorazd Kavčič

Poleg Mateje Pintar je v ekipi paraolimpijcev še nekaj Gorenjcev. **Andreja Dolinar** bo prav tako tekmovala v namiznem tenisu, **Gašper Ribič** in **Ana Justin** sta člana ekip v sedeči odbojki, **David Kuster** pa v kolesarstvu. "Poleg 29 športnikov, ki sestavljajo reprezentanco, jih je norme izpolnilo še več, vendar pa je število nastopajočih na paraolimpijskih igrah omejeno na štiri tisoč," je na tiskovni konferenci povedal vodja slovenske olimpijske delegacije **Branko Mihorko**, predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije - Paraolimpijskega komiteja **Emil Muri** pa je dodal, da je zveza za priprave športnikov in odhod na paraolimpijske igre v Peking namenila okoli tristo tisoč evrov, prepričani pa so, da bodo naši športniki invalidi tudi na Kitajskem pokazali vse, kar znajo, in se morda domov znova vrnili s katerim od odličij.

Dobre želje tudi kranjskim olimpijcem

VILMA STANOVNIK

Kranj - "Vesel in ponosen sem, da ima Kranj toliko odličnih športnikov, ki boste nastopili na letošnjih olimpijskih igrah. Vem, da je bilo težko doseči norme za nastope, zato vam že sedaj čestitam in želim srečno pot in uspehov na Kitajskem," je športnike, ki stanujejo v kranjski občini ali so člani kranjskih športnih klubov, pozdravil podžupan **Igor Velov**, saj je župan **Damijan Perne** na bolniškem dopustu.

Sprejema so se udeležili atlet **Rožle Prezelj**, ki bo Slovenijo zastopal v skoku v višino, in njegov oče Dušan, ki v Peking odhaja kot njegov trener. Prišla sta tudi Triglavova plavalka **Anja Čarman**, ki je sicer doma z Godešiča pri Škofji Loki, ter trener **Roni Pikec**, kljub napornemu ritmu po uspešnem nastopu na Tour de France in pripravah na nastop v Pekingu pa se je srečanja kranjskih olimpijcev udeležil tudi kolesar **Tadej Valjavec**, prav tako pa tudi serviser **Andrej Sajovic**. Med športniki je tako manjkala le škofjeloška atletinja **Brigita Langerholc**, saj se članica Triglava za nastop v Pekingu pripravlja na Bjelolasnici.

Ob sprejemu na kranjski občini: zadaj atlet Rožle Prezelj in serviser kolesarjev Andrej Sajovic, spredaj plavalni trener Roni Pikec, kolesar Tadej Valjavec, podžupan Igor Velov, plavalka Anja Čarman in trener Dušan Prezelj / Foto: Tina Dokl

"Upam, da bodo tudi kranjski športniki prispevali k uspehu slovenske ekipe. Zahvaljujemo se vam za sprejem, saj smo veselili, da spremljate tudi uspehe športnikov, županu pa želimo čim hitrejše okrevanje," je v imenu kranjske olimpijske delegacije poudaril **Dušan Prezelj**, ki se - tako kot mnogi kranjski športniki - veseli nove atletske dvorane na štadionu.

PLAVANJE

BEOGRAD

Dve bronasti kolajni za mladi Gorenjki

Na mladinskem evropskem prvenstvu v plavanju v Beogradu sta za nov uspeh slovenskega športa poskrbeli mladi gorenjski plavalki, ki sta se minulo sredo okitili z bronastima odličjema. Tako je Kranjčanka **Nika Karlina Petrič** (Triglav Kranj) osvojila tretje mesto v disciplini 400 metrov mešano, prav tako tretja pa je bila **Neja Škufca** (Žito Gorenjka Radovljica), ki je se je bronaste kolajne veselila v disciplini 1500 metrov prosto. V polfinalu je nastopila tudi Triglavanka Patricija Osterijaš, ki je na 200 metrov hrbtno osvojila 16. mesto. Drugi naši mladi plavalci in plavalke so se od nastopov v sredo poslovili že po predtekmovanju. **V. S.**

VATERPOLO

BEOGRAD

V predtekmovanju s tremi porazi

Od nedelje do torka so na 13. kadetskem evropskem prvenstvu v glavnem mestu Srbije potekali boji v štirih predtekmovalnih skupinah. Naša reprezentanca, v kateri so tudi trije Gorenjci **Rok Resnik, Elvis Murgič** (oba Triglav) in **Tilen Leskovec** (Kamnik), je igrala v skupini D skupaj z Madžarsko, Francijo in Črno goro. Vodstvo reprezentance in igralci so pred odhodom napovedovali, da odhajajo v Beograd z ciljem, da premagajo Francijo, kajti Madžarska in Črna gora sta za enkrat še veliko močnejši. Žal se jim načrti niso uresničili, saj so izgubili vse tri tekme. Kljub temu naši še vedno ostajajo v igri za osvojitev mesta od devetega do šestnajstega. **J. M.**

ŠAH

LESCE

Janjič oddal le pol točke

ŠD Gorenjka Lesce je v turističnem kampu Šobec organiziralo četrti rating turnir. Tokrat se ga je udeležilo 44 šahistk in šahistov. Nastopala sta tudi predstavnika iz Nemčije in Nizozemske. Zmago je slavil **Vitomir Janjič** (ŠD Domžale), ki je oddal le pol točke iz sedmih partij. Na drugo mesto se je uvrstil **Žiga Žvan** (ŠS Tomo Zupan Kranj), ki je edino partijo izgubil proti zmagovalcu in zaostal za pol točke. Z zelo dobro igro je presenetil **Cvetko Risto** (ŠD Jesenice), ki je osvojil 5,5 točke in zasedel 3. mesto. Najboljši mladinec je bil 16-letni **Mitja Rozman** (ŠS Tomo Zupan Kranj) z osvojenim 11. mestom. Najboljša mladinka je bila mlada 17-letna **Špela Orehek** (ŠD Domžale), ki je zasedla 12. mesto. Oba sta osvojila 4,5 točke. Naslednji turnir bo **v ponedeljek, 4. avgusta, z začetkom ob 17. uri.** Šahovske rekvizite zagotovi organizator turnirjev - ŠD Gorenjka Lesce. Prijave sprejemajo do 15 minut pred začetkom tekmovanja. Turnirji se igrajo na prostem in lahko odpadejo le v primeru zelo slabega celodnevnega vremena. Informacije: Nejc Petrovič, GSM: 041/461 606 ali na elektronski naslov: nejc_petrovic@hotmail.com. **O. O.**

GG | mali oglasi
04/201 42 47, e-pošta: malioglasi@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

TEHNIŠKI ŠOLSKI CENTER KRANJ

Objavlja naslednje prosto delo in naloge v srednjem izobraževanju za določen čas s polnim delovnim časom, in sicer:

1 UČITELJA/UČITELJICO STROKOVNO TEORETIČNIH PREDMETOV STROJNIŠTVA

Pogoji:
Izobrazba ustrezne smeri in izpolnjevanje pogojev po zakonu.

Za vsa dela in naloge je nastop dela s 1. septembrom 2008.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in potrdilom iz kazenske evidence, ki ga izdaja Ministrstvo za pravosodje (Sektor za izvrševanje kazenskih sankcij, naročite ga lahko tudi po elektronski pošti na naslovu: http://www.mp.gov.si/), pošljite v 5 dneh na naslov Tehniški šolski center Kranj, Kidričeva cesta 55, 4000 Kranj. Nepopolnih vlog ne bomo obravnavali.

Kandidati bodo o izboru obveščeni v 30 dneh po izteku roka za vložitev prijav.

NESREČE

TAMAR

Nesreči botrovala neprilagojena hitrost

Policisti so po vnovičnem ogledu kraja nesreče v Tamarju, v kateri je minulo nedeljo umrl šestnajstletni kolesar iz Ljubljane, ugotovili, da je do nesreče prišlo zaradi neprilagojene hitrosti mladega kolesarja. Poročali smo, da se je kolesar pri vožnji po klancu navzdol zaletel v odprto cestno zapornico in za posledicami hudih poškodb kasneje umrl v Kliničnem centru v Ljubljani. Po nesreči so se pojavila razmišljanja, da je bil razlog za tragično nesrečo slabša vidnost zapornice, kar pa so sedaj policisti ovrgli in tujo krivdo izključili. **S. Š.**

KRANJSKA GORA

Turistka ostala brez prsta

V torek dopoldne si je 55-letna nemška turistka na sedežnici Vitranc II v Kranjski Gori tako poškodovala prst, da so ji morali v jeseniški bolnišnici amputirati zadnji členek prsta. Policija poroča, da se je nemška državljanka nameravala vkrcati na spodnji postaji sedežnice Vitranc II. Pri tem ji je pomagal delavec RTC Žičnice Kranjska Gora, ji pridržal sedež, nato pa ji namestil varnostno zapiralo sedeža v varovalni položaj. Pri nameščanju varovala delavec ni opazil, da ima turistka na glavi zapirala levo roko, tako da ji je z namestitvijo zapirala poškodoval prst, na katerem so nato jeseniški zdravniki amputirali zadnji členek. **S. Š.**

JESENICE

Iverna plošča padla na nogo

V sredo se je v podjetju Venles na Jesenicah pri delu ponesrečil delavec. Pri premikanju ivernih plošč se je podrla skladovnica plošč, kar je padlo na nogo delavcu, ki je pri tem utrpel hude rane. Zdravi se v jeseniški bolnišnici. **S. Š.**

KRIMINAL

ŠENČUR

Poleg računalnika ukradel še telefona

Neznani storilec je v noči na sredo vlomil v atrijsko stanovanje v Šenčurju. Pregledal je vse prostore, iz katerih je odnesel prenosni računalnik Acer, mobilna telefona Siemens E61 in Sony Ericsson K200. S tem dejanjem je lastnika oškodoval za okoli 850 evrov. **S. Š.**

GG
mali oglasi
04/201 42 47,
e-pošta: malioglasi@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341

Zagorelo zaradi elektrike

Plameni so v ponedeljek zvečer v celoti uničili gospodarsko poslopje v Lazah 19. Živino je družini Zore še uspelo rešiti.

JASNA PALADIN

Laze v Tuhinju - "Zvečer sem skozi okno svoje sobe, ki gleda na hlev, videl svetlobo in takoj sem z grozo spoznal, da gre za požar. S sinom sva sprva plamene skušala pogasiti sama, a ni šlo, zato smo klicali gasilce, ki so bili tu že v petih minutah in s hitrim posredovanjem preprečili še hujšo nesrečo," je dan po požaru, ki je v ponedeljek nekaj čez osmo uro zvečer zajel gospodarsko poslopje domače hiše, še vedno pretresen in utrujen po neprespani noči, povedal gospodar **Anton Zore.**

Požar se je zelo hitro razširil na celotno ostrešje in za kratek čas celo ogrozil domačo hišo, a so gasilci - kar 115 jih je posredovalo iz prostovoljnih gasilskih društev Kamnik, Zgornji Tuhinj, Šmartno v Tuhinju, Špitalič, Sela in Srednja vas - požar uspeli zajeziti in do tretje ure ponoči tudi pogasiti. Domači gasilci so s požarno stražo pogorišče nadzorovali še vse do naslednjega jutra. "Zgorelo je približno 60 ton sena, kmetijsko mehanizacijo in dve kravi pa nam je uspelo rešiti. V hlevu imamo običajno sicer 23 glav živine, a so bile k sreči skoraj vse v tem času na planini," je povedal sin **Tomaž Zore.**

Gospodarsko poslopje Zoretovih je pogorelo do tal. / Foto: Jasna Paladin

Družino Zore je že isti večer obiskal kamniški župan **Tone Smolnikar**, naslednjega dne pa so jim pri odpravi posledic pomagali številni sosedje, sorodniki in sokrajani. Do konca septembra, ko bo živina prišla s paše, bo namreč treba postaviti nov hlev.

Policisti s PU Ljubljana so kot verjeten vzrok požara navedli napako na stari električni napeljavi, po prvih ocenah pa naj bi bilo škode za približno petnajst tisoč evrov.

Anton Zore / Foto: Jasna Paladin

Za varno osvežitev v vodi

V vročih poletnih dneh je najboljša in najhitrejša osvežitev skok v hladno vodo. Policija svetuje previdnost, saj vas nepremišljenost lahko stane celo življenje.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Med osnovne varnostne ukrepe sodi upoštevanje pravila, da je lahko zelo nevarno skakati v motno vodo, v plitvine ali na neznanih mestih. Policija starše tudi opozarja, naj otrok ne puščajo brez varstva pri obali ali bregovih jezer, rek, še manj pa v vodi, saj otroci ne poznajo nevarnosti. Vedno opazujte otroke, ki se igrajo ob vodi, pa čeprav plitvi. Na kopališčih velja biti previden tudi zaradi priložnostnih tatov, spolnih nasilnežev in drugih storilcev kaznivih dejanj.

Do neljubih nezgod prihaja zlasti pri kopanju na "črnih" ali divjih kopališčih, v gramoznicah, jezerih ali rekah, kjer se kopamo na lastno odgovornost in kjer ni organiziranih služb za reševanje iz vode niti upravljavcev. Zaradi različnih ravni gladine in vodnih vrtincev so namreč divja kopališča lahko za kopalce zelo nevarna. "Izredno nevarne so tudi zapuščene gramoznice, napolnjene z vodo, ki predstavljajo nevarnost za utopitve, a jih nihče ne nadzira. Ponekod seže voda tudi do 15 metrov globoko," opozarja policija.

Če opazite, da se nekdo utaplja, ne skačite brezglavo za njim v vodo. Če niste dober plavalec, bo vaš pogum lahko zaman, lahko pa se celo zgodi, da bodo morali reševalci namesto ene reševati kar dve osebi. Zato si zapomnite, da lahko utapljajočemu življenje reši že vaš klic na center za obveščanje (112) ali policijo (113), na morju pa tudi Upravo Republike Slovenije za pomorstvo. Vsem naključnim reševalcem iz vode sicer policija svetuje, da je utapljajočemu bolje vreči vrv ali vejo, kot skočiti v vodo, da bi ga rešili. Reševanje je namreč velikanski telesni napor. Utapljajočemu se je potrebno približati s hrbtne strani in ga zagrabiti na primer za lase. Če se utapljajoči oklene reševalca, za slednjega ni drugega izhoda, kot da se potopi in se tako reši smrtonosnega prijema.

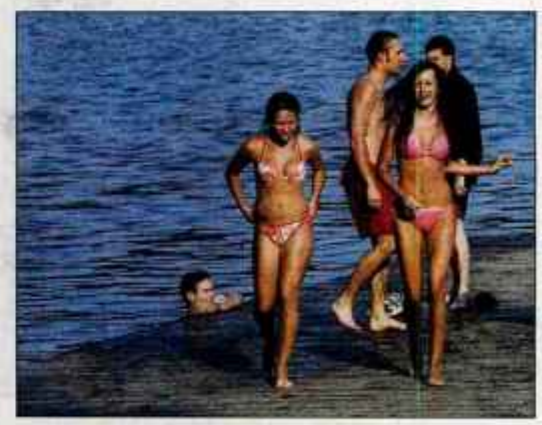

Kopanje v urejenih kopališčih je veliko varneje od namakanja v divjih kopališčih. / Foto: Gorazd Kavčič

Poletna hoja v gore naj ne bo le športno rekreacijsko početje. Doživetje višine bo globlje, če se nanj duhovno pripravimo. Možnosti za to je več, najbolj pripravno pa je, če pred turo in po njej preberemo vsaj eno od mnogih gorniških knjig ...

S knjigo v gore

MIHA NAGLIČ

V gore seveda ne hodimo zato, da bi tam brali knjige. V nahrbtnik sodita le priročni vodnik in dober zemljevid. Na mojih prvih turah me je spremljal vodnik, ki mi ga je posodil stric (in ga mu še nisem vrnil), napisal pa ga je dr. **Arnošt Brilej** (1891-1953), tretji urednik Planinskega vestnika. To je njegov nepozabni **Priročnik za planince**, izšel dvakrat v letih 1950 in 1951. Iz moje rabe ga je izrinil šele legendarni **Tine Mihelič** (1941-2004), ko je leta 1974 prvič izšel njegov vodnik **Julijske Alpe**; zdaj je v prodaji njegova sedma izdaja. Priporočam tudi vodnik **Pozdravljene gore**, ki ga je letos izdal Gorenjski glas; v njem je svoje ture popisala in zbrala naša sodelavka **Jelena Justin**. V nahrbtnik pa ne sodijo knjige, ki jih beremo pred turo in po njej; pred njo za navdih, po njej za tešenje gorske nostalgije. V njih goro, na katero gremo ali smo na njej že bili, doživimo še skupaj z njihovimi avtorji, ki sodijo po večini med prvake našega gorništva. To pot se omejimo na dva, ki sta julija letos v gorskih nebesih komaj opazno dočakala 150-letnico svojega rojstva: dr. Henrik Tuma in dr. Julius Kugy.

Henrik Tuma se je rodil 9. julija 1858 v Ljubljani, kjer je 10. aprila 1935 tudi umrl. Priimek je dobil po očetu čevljarju, ki je bil Čeh; maturiral je v Trstu, iz prava doktoriral na Dunaju, kruh je služil kot sodnik in odvetnik. V svojem življenju se je uveljavil kot politik in publicist, tu nas zanima kot alpinist in domoznanski pisec. V tem oziru sta še danes pomembni in berljivi njegovi knjigi Pomen in razvoj alpinizma (Lj. 1930) in Iz mojega življenja (Lj. 1937, 1997), dragoceno je tudi Imenoslovje Julijskih Alp (Lj. 1929, 2000). Založba Tuma je leta 2000 izdala knjigo Planinski spisi, v kateri je njen urednik Vlado Habjan zbral številne članke, ki jih je Tuma v času svojega bogatega gorniškega življenja objavil v Planinskem vestniku. O tem, kaj mu je pomenila hoja v gore, priča naslednji odlomek. "Hoja po samem mi je bila kakor odrešenje iz tesnih razmer, zame poniževalnih s političnega, narodnega in družabnega stališča. Prebolel sem v prirodi in samoti tudi ono duševno bol, ki čaka skoraj vsakega mladega človeka, ko išče sebi enako bitje. V trdi zimi po prečuti noči sem v prvem jutranjem mraku po gosti megli in škripajočem snegu iskal rešila duši v krutosti prirode. Ko sem se dvignil iz dolinske megle po rebru na solnce proti Sv. Katarini, sem polagoma začutil, da sta mi veličastvo prirode in trdi telesni trud dala vnovič samozavesti in življenja."

Julius Kugy se je rodil 19. julija 1858 v Gorici, umrl 5. februarja 1944 v Trstu. Po očetu Pavlu Kugiju, trgovcu, je bil slovenskega koroškega rodu, njegova mati Julija pa je bila hči pesnika Jovana Vesela Koseskega, ki je bil tako kot njegov sodobnik Prešeren gorenjskega rodu (iz vasi Koseze pri Moravčah). Študiral je pravo na Dunaju, doktoriral 1882, preživljal se je kot veletrgovec s kavo, oljem, južnim sadjem in vinom v Trstu. Nas zanima kot gornik in planinski pisatelj. Njegove nemško pisane planinske knjige, ki jih imamo tudi v slovenščini, so: Iz življenja gornika, 1925; Delo, glasba, gore, 1931; Julijske Alpe v podobi, 1934; Anton Ojcinger, Življenje gorskega vodnika, 1935; Pet stoletij Triglava, 1938; Božanski nasmeh Monte Rose, 1940; Iz minulih dni, 1944. Zadnja knjiga je izšla nekaj tednov po njegovi smrti; sredi januarja si je ta veliki gornik doma zdrobil kolk in kmalu nato umrl; njegova gospodinja Malalanova je zapuščino, za katero se v tistem vojnem času ni nihče zanimal, pokurila.

"Moje hribovstvo korenini v ljubezni do prirode. Ko nisem mogel več premagati hrepenenja po višavah, se je oče čudil, odkod to fantovo nagnjenje. In vendar sem začel ob njem. On mi je prvi pripovedoval - vedoželjnemu fantiču - o pravljičnih lepotah gora. Gori je zrak tako oster in čist, sonce tako svetlo, trava je kratka in gosta, cvetje veliko in pisano, in povsod izdihavajo tla opojen vonj. Le malo sem slišal o lepoti sončnega vzhoda, o čredah na planinah, o življenju pastirjev, gamsih, divjih lovcih in nevarnih srečanjih z medvedi; dalje o samoti in miru ter o širnem razgledu po deželi. Taka je bila prva setev. Vzcvetela je v mojem srcu, vam naproti, ve bajne gore!" Tako je opisal koreninę svojega "hribovstva" na začetku svoje prve knjige; tako je njegove besede prevedla alpinistka Mira Marko Debelakova v prvem slovenskem prevodu, ki ga je prva natisnila Planinska matica v Ljubljani, 1937. Planinska zveza Slovenije pa je v mesecu 150-letnice avtorjevega rojstva poskrbela za trdo vezani reprint, kateremu je v šubru dodala še lično spremno brošuro. Res lepo stanovsko darilo PZS planinskemu delu slovenski javnosti, s katerim lahko zdaj planinci tudi individualno obdarijo sebe in svoje sopotnike v gorah. - Ko hodimo po gorah, knjige ne rabimo; ko smo v dolini, jih s knjigo znova in še drugače doživimo in se z njimi duhovno bogatimo.

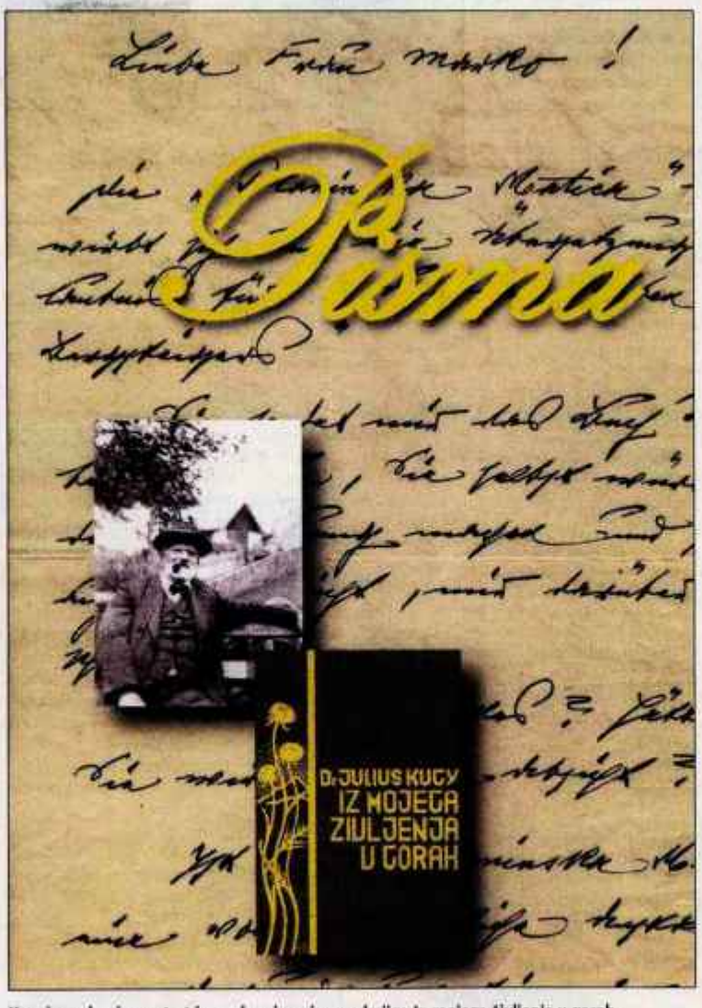

Kugyjev rokopis, portret in naslovnica njegove knjige Iz mojega življenja v gorah (ponatis, PZS, 2008)

Ko hodimo po gorah, knjige ne rabimo; ko pa smo spet v dolini, jih s knjigo znova in še drugače doživimo in se z njimi duhovno bogatimo.

POGOVOR

Snovanja

Andreja Valtanen, v Kranju jo poznamo po njenem dekliškem priimku Rakovec, je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost diplomirala iz grafičnega oblikovanja, skupaj s sošolci je za izdelavo celostne podobe za Ljubljanski potniški promet prejela študentsko Prešernovo nagrado. Potem je prišel Finec Juha in jo odpeljal v deželo tisočerih jezer, kjer z družino živi že šestnajst let.

Tišina je povsem običajen pogovor

ANDREJA VALTANEN, GRAFIČNA OBLIKOVALKA

IGOR KAVČIČ

V Sloveniji se v teh dneh ne moremo ravno pohvaliti s pravim poletjem. A vendarle, ne glede na precej povprečne temperature in vsak drugi moker dan, smo, v primerjavi s Finsko, tu pri nas vseeno na toplem ...

"Seveda poleg vsega v Slovenijo pridemo uživat tudi toplejšo klimo. Kljub temu pa nas zadnji ne ravno poletni teden ni preveč motil, saj je bil podoben navadnemu finskemu poletju. Na Finskem se poletne temperature gibljejo med 15 in 20 stopinjami Celzija, kadar se segreje na 25 stopinj in več, pa Finci temu rečejo helle. Temperature na jugu Finske so primerljive s tistimi v Sloveniji na 1000 metrih nadmorske višine. Laponska na severu je še bolj hladna."

V primerjavi z nami imate vsaj zimo vredno svojega imena?

"Tudi ne več. Lani je bila po mnogih letih v Helsinkih spet zima brez snega. To pomeni, da v mestu in okolici ni bilo niti toliko snega, da bi ljudje lahko tekli na smučeh."

Lahti, kjer živite s svojo družino, je še nekoliko bolj severno?

"Lahti je oddaljen približno 100 km iz Helsinkov, kar za siceršnje finske razdalje ni veliko, kar se klime tiče, pa je kar precejšnja razlika. Mi smo imeli dovolj snega, je pa res, da je zima prišla kasneje, bila je krajša in manj mrzla kot pred leti. Med ljudmi velja, da je sicer ne ravno visok hrib Salpausselkä, pod katerim so tudi smučarske skakalnice, neke vrste mejnik. Južneje od njega naj bi bila klima drugačna."

Seveda pa se po šestnajstih letih, odkar ste se preselili na Finsko, v Slovenijo vračate tudi domov... Kje je zdaj pravzaprav vaš dom?

"Imam dva doma. Grem domov v Slovenijo in grem domov na Finsko."

Pa vendarle, na začetku vam zagotovo ni bilo lahko?

"V začetku sem imela veliko večje domotožje, kot ga imam zdaj. Potem, ko sta se rodila otroka, mi je bilo mnogo lažje in zdaj tudi z drugačnimi občutki potujem med Finsko in Slovenijo. S sinovoma namreč lahko govorim slovensko, za kar sem prej imela le redke priložnosti. Mož se je v teh letih sicer naučil nekaj slovenščine, tako da predvsem razume slovensko, govori pa ne.

Marsikaj se je spremenilo tudi zaradi tehničnega napredka v zadnjem desetletju. Tu so mobilni telefoni, internet, elektronska pošta, preko tako imenovane Skype videokamere lahko komuniciramo tudi s sliko. Z domačimi se tako slišim oziroma "vidim" najmanj enkrat na teden. Zdaj že fanta kličeta v Slovenijo svoje bratrance."

Finci z Nokio celo "povezujejo ljudi", če se spomnim na znameniti slogan "Nokia conecting people"...

"Mož Juha je bil nekoč pri Nokiji v službi in je doma imel enega prvih prenosnih telefonov za širšo uporabo, ki ga je obdržal tudi potem, ko je zamenjal firmo in sva se tudi midva že poznala. To je bil dolgo najin edini telefon in ker je bil signal iz Slovenije tako slab, ni šlo drugače, kot da sem vedno, kadar sem govorila s Slovenijo, s telefonom visela pol metra skozi okno."

Bodočega moža ste spoznali na ICSID, mednarodnem kongresu združenj industrijskih oblikovalcev v Ljubljani leta 1992...

"Tako Evropa kot svet sta takrat večinoma že priznala Slovenijo, organizacija kongresa v Ljubljani pa je bila na neki način tudi priznanje oblikovalcev iz vsega sveta. Takrat sem približno pol leta delala v Gorenjskem tisku, ki me je štipendiral v času študija. Bili so tudi pokrovitelj tiskanega materiala. Našemu oblikovalskemu oddelku so omogočili prisostvovanje na kongresu, kar smo seveda z veseljem izkoristili. Jaz pa sem na kongresu spoznala tudi svojega bodočega moža. Juha Valtanen je bil takrat eden od vodij finskega Design foruma, centra za promocijo finskega designa.

Spoznala sva se že prvi večer, ko smo bili po uradnem sprejemu v Cankarjevem domu povabljeni še na družabni večer na ljubljanski grad. Tam sva sedela eden poleg drugega, iskrica je preskočila in ... Kongres je trajal nekaj dni in spomnim se, da si na koncu niti naslova nisva uspela izmenjati. Juha je samo vedel, kako mi je ime. Ob koncu kongresa se je pozanimal, kje je tiskarna Gorenjskega tiska, z dvema prijateljema prišel v Kranj in na recepciji vprašal, če imajo v službi slučajno kakšno oblikovalko Andrejo."

Andreja Valtanen / Foto: Gorazd Kavčič

Moški znamo, ko gre zares...

"Ha ha, najbrž res. To je bilo v maju, poleti sem ga jaz obiskala na Finskem, on je spet prišel v Slovenijo. Septembra sva se poročila."

Septembra istega leta?

"Tako je. In sem se odselila na Finsko. Pravzaprav nisem nikoli imela nobenih želja iti v tujino, ampak v življenju je že tako, da se ponavadi obrne povsem drugače, kot sam načrtuješ. Vse skupaj je bilo res zelo hitro. Poročila sva se v soboto, v ponedeljek zvečer sva z letalom prispela v Helsinke, v torek ob 9. uri pa sem na tamkajšnji univerzi že imela tečaj finskega jezika."

Finski Juha bi veljal za našega Janeza, vsaj po pogostnosti tega imena...

"Mislim da ja. Juha ima god na kresno noč, kot Janez Krstnik. Se pa tudi na Finskem dogaja podobno kot v Sloveniji. Vedno manj otrokom je ime Juha, saj starši raje izbirajo bolj modna imena."

(v prostor priteče starejši sin Vikke Luka in v lepi slovenščini s pridihom gorenjskega narečja, a brez "finskega" naglasa vpraša mamico, če gre lahko ven) "Tako dobro ti gre slovensko?" pa mi pogumno odgovori : "Ja. Seveda."

Brez kakršnega koli naglasa. Ali oba sinova znata slovensko?

"No, malo se mu pozna, da je že deset dni v Sloveniji. Sicer pa so zanimiva srečanja Slovencev na Finskem, ko skupaj pridejo otroci staršev, ki izhajajo iz različnih koncev Slovenije. Kako zavijajo vsak svoje narečje. Dejstvo je namreč, da se naši otroci (vsaj v prvih letih) 90% vsega, kar znajo slovensko, naučijo od nas staršev. Svoja sinova sem že od vsega začetka učila slovensko. Vsaka moja beseda, ki je bila namenjena otrokoma, je bila v slovenščini. Finsko se z njima

"Če Američani v vrt postavijo ameriško zastavo, pa Finci pripadnost svoji državi pokažejo s tem, da za kilogram domačega finskega krompirja plačajo tudi po 17 evrov."

POGOVOR

Snovanja

pogovarjam le, če so poleg njiju tudi njuni finski kolegi. Da mi ni potrebno dvakrat razlagati. Oba, desetletni Vikke Luka in osemletni Veikka Matic, kar dobro govorita slovensko, treba pa jih bo še naučiti tudi pisati.

Hecno je bilo, ko sta fanta z mojim kolegom oblikovalcem Dušanom Jovanovičem, ki tudi že dolgo živi na Finskem, nameravala govoriti finsko. Vajena sta bila namreč, da z moškimi govorita v finščini (ker pač z očetom govorita finsko)."

Tudi vi ste se, kot ste povedali, na Finskem najprej začeli učiti jezika ... Finščina se zdi precej zahtevna, kot je za tujce najbrž slovenščina. Le kako moreta biti v besedi dva k-ja skupaj?

"Dva k-ja skupaj? To vendarle ni tak problem, kot se zdi. No, da ne zaideva v slovnico. Mož je seveda že vnaprej poskrbel za to, da bi jaz na Finskem od prvega dne imela kakšno delo. Zaradi gospodarske krize, finska marka je takrat v parih mesecih devalvirala za 20%, je bilo nemogoče dobiti službo, še posebej kot tujec. Morala sem se naučiti jezika, tudi v oblikovanju se je začela računalniška doba in Juha je predlagal, naj študiram naprej. Tako sem vpisala Visoko šolo za oblikovanje v Helsinkih. Priznali so mi nekaj teoretičnih predmetov iz ljubljanske akademije, na novo pa sem morala opraviti predvsem praktične predmete in seveda diplomo. Ena od prednosti tega študija je bila zagotovo tudi ta, da sem se v okviru fakultete učila finskega jezika, katerega pouk je bilo zelo kakovosten, saj je bil namenjen samo študentom. Hkrati sem se učila tudi oblikovalskega dela z računalnikom."

Torej ste na Finskem od vsega začetka razmišljali le o poklicu, za katerega ste se izšolali že doma, o grafičnem oblikovanju?

"Lahko bi tako rekla. Srečo sem imela, da je Juha takrat delal v Design forumu, kjer je vseskozi imel stike z oblikovalci, poznal je njihovo delo in razmišljanje in v tem smislu mu ni bilo nikoli težko razumeti tudi mene in mojega dela. Hkrati imamo oblikovalci prednost, da je naš jezik vizualni jezik in tako lahko opravljamo svoje delo, preden povsem osvojimo nek tuj jezik. Pred petnajstimi leti je bilo na Finskem še zelo malo tujcev, danes nas je nekaj več, vendar pa lahko z gotovostjo trdim, da je Finska v primerjavi z ostalo Evropo precej zadržana do tujcev. Prav tako tudi

Tek na smučeh po zamrznjenem jezeru v kraju Sotkamo je nekaj najlepšega, kar si človek lahko želi. Na sredi poti je kahvila (okrepčevalnica). Ne vemo natančno, kako so se odločili Andrejini fantje Vikke Luka, Veikka Matic in Juha. / Foto: arhiv družine Valtanen

zanimanje tujcev za stalno naselitev ni ravno veliko. Država je kakopak nekje na koncu sveta, severneje ni ničesar več, jezik in kultura sta zelo specifična, zato se mnogi ljudje, ki pridejo z juga, nekako ne morejo navaditi na finski način življenja. V večini evropskih držav so se vselej križale ene poti z drugimi, kamorkoli si šel, si moral čez drugo državo, na Finskem nimaš več kam ... Če greš na Finsko, potem si zagotovo namenjen prav tja in nikamor drugam. Menda celo begunci v Evropski skupnosti Finsko izberejo bolj kot zadnjo možnost, pa še takrat dostikrat le kot odskočno desko za naprej."

Bi tu lahko govorila o neke vrste patriotizmu, narodni zavednosti Fincev, ki so v prvi vrsti ponosni na vse, kar je finsko?

"Njihova narodna zavednost je nekaj prav posebnega. Če Američani v vrt postavijo ameriško zastavo, pa Finci pripadnost svoji državi pokažejo s tem, da za kilogram domačega finskega krompirja plačajo tudi po 17 evrov. Gre za prvi krompir, ki je čez 14 dni sicer že precej cenejši, a vendarle. Ta krompir pridelajo v zahodnem delu finske obale. Kmetje z njiv odvažajo sneg in jih pokrivajo s plahtami, samo zato, ker vedo, da bodo prvi krompir prodali za zlato. Prvi finski krompir pride na mize konec junija, začetek julija, ko je konec šole. Matura je na Finskem zelo pomemben praznik, saj se takrat ponavadi zbere vse sorodstvo in največ, kar gostom lahko ponudiš, je nov finski krompir. Istočasno imajo na Švedskem bistveno cenejšega. Ampak Finci potem razmišljajo, kako je njihov krompir mnogo boljši od Švedskega. Da se ne da niti primerjati."

Nekje sem prebral, da naj bi Helsinki veljali za eno dražjih mest v Evropi, kar ob domačem krompirju najbrž ni težko?

"Mislim, da danes ni več tako. Res, da je hrana draga, med dražjimi v Evropi, sicer pa ni več take razlike med Skandinavijo in Evropo, kot je bila pred desetimi leti. Kar se tiče nepremičnin, so cene v Lahtiju in Kranju skoraj povsem primerljive. Sicer pa je Finska zelo socialna država. Brezplačno šolstvo, dobri vrtci, državno zdravstvo, ki je ločeno od zasebnega, brezplačne knjižnice, dolga porodniška doba, paketi za dojenčke... To je sicer za Slovenijo nekaj normalnega, Finci pa imajo svojo socialno politiko za zgled drugim državam v Evropi."

O, še bi našel podobnosti med Finci in Slovenci. Že če pogledamo osnovne stereotipe o Fincih, kot so nagnjenost k depresiji, samomoru, alkoholizem ... Kot bi govoril o Slovencih ...

"Veliko Fincev, ki so bili prvič v Sloveniji, mi je rekdo, da so se tukaj počutili zelo domače. Mogoče obstaja celo kakšna povezava. Sicer pa Finci niso hladni, za kakršne jih vsi imamo, drži pa, da so bolj zadržani. Znajo biti tiho. Tišina je pri njih povsem običajna oblika komuniciranja. Je pa res, da čimbolj proti severu greš, bolj do izraza prihajajo te finske značilnosti. Anekdota. Juha izhaja iz kraja Kajaani, ki je nekje sredi države, kakih 600 kilometrov iz Helsinkov. Spomnim se enega mojih prvih obiskov pri njegovih sorodnikih. Pri mizi nas je sedelo kakih pet, šest odraslih ljudi in nobeden ni rekel niti besede. Pili smo kavo, z žličko mešali po skodelicah, jedli posladek, imenovan pulla, in bili vsak zase tiho. Sem mislila, da je kaj narobe ..."

Če bereš knjige tudi pri nas popularnega pisatelja Arta Paasilinne, potem o Fincih najbrž veš vse ...?

"V njegovih knjigah, ki jih je precej, res najdemo mnoge značilnosti Fincev, tako dobre kot slabe."

Po končanem študiju ste se podali na samostojno oblikovalsko pot, kako je bilo s poslom?

"Diplomirala sem v štirih letih, ker pa Finska takrat še ni našla poti iz gospodarske krize, sem se poskušala znajti sama. Že v času študija sem spoznala slovenskega grafičnega oblikovalca Dušana Jovanoviča, ki živi tu na Finskem. Nekaj časa sem tako delala v njegovem oblikovalskem studiu, kasneje pa sva z možem ustanovila lastno podjetje Idus. To je bil čas, ko sta se rodila tudi najina sinova in smo se preselili v Lahti."

Iz prestolnice v provinco?

"Razlog selitve je bilo premajhno stanovanje v Helsinkih in precej nižje cene nepremičnin v Lahtiju. Za ceno majhnega stanovanja v Helsinkih smo si v Lahtiju lahko privoščili hišo. Sto kilometrov do Helsinkov in letališča pa tudi ni veliko."

Mož skrbi za organizacijo posla, vi oblikujete ...

"Lahko bi tako rekla. On sicer deluje tudi na drugih področjih, na primer v mednarodnem projektu financiranem s strani evropske unije skupaj z Estonci. Veliko delam za center za zaposlovanje. Ti centri pomagajo tudi ljudem, ki ustanavljajo nova podjetja, in jim v okviru tako imenovanih konsultantskih dni nudijo pomoč. Ena izmed oblik take pomoči je tudi oblikovalska storitev, priprava nekega osnovnega paketa, od logotipa podjetja, vizitke, dopisnih papirjev, internet strani in podobno. Storitev je za podjetnika subvencionirana."

Čemu pripisati tak uspeh finskega designa, ki že več kot petdeset let doživlja izjemno velik ugled tako doma kot v svetu?

"Zakaj se finski design po uspehu loči recimo od italijanskega, ki je prav tako svetovno znan. Moje osebno mnenje najlažje razložim na primeru. Zlata doba finskega uporabnega dizajna so bila petdeseta in šestdeseta leta prejšnjega stoletja.

Oblikovalec Kaj Franck je v tistih letih oblikoval namizni servis "*teema*", v katerem so skodelice, krožniki, pa tudi posode, ki so se imenovale pod geslom "*oven to table*" in jih je moč postaviti iz peči na mizo, saj so kvalitetno oblikovane in izdelane. Gre za servis, ki je še danes v proizvodnji, najdete pa ga tako v veliko svetovnih muzejih oblikovanja, kot v kuhinji finske predsednice in pri najbolj zakotnem ribiču z Laponske, ki za oblikovalca najbrž še nikoli v življenju ni slišal. Upam si trditi, da vsaj kakšno skodelico iz tega servisa najdeš skoraj v vsakem gospodinjstvu. Ker jim je všeč, ker je uporaben, ker je finski. In izdelkov takega tipa je na Finskem še mnogo. Izdelujeta jih dve finski firmi Iittala in Arabia. Zanimivo, da njihova vrednost kljub obrabljenosti in starosti še vedno ostaja nespremenjena. Ti kozarci, iz katerih pijeva, so prav tako znamke Iittala. Oblikovala jih je v petdesetih letih žena znamenitega arhitekta Alvarja Aalta, Aina Aalto. Zmagala je na natečaju, kozarci so šli v proizvodnjo in so še danes po več kot petdesetih letih prodajni hit. Če nasprotno pogledate italijanski design in recimo prav tako znani ožemalec za limone razvpitega oblikovalca Alessia. Kdo ima v Italiji ta predmet doma. Arhitekti, oblikovalci, tisti, ki se spoznajo na design, mogoče kdo, ki se obrača po trendu ... Kmet na Siciliji tega zagotovo ne bo uporabljal.

V tem je razlika, finski uporabni design se je razvil iz potrebe in je ljudem preprosto prirasel k srcu. Izdelki so večni in ne zastarijo. Tipična finska tekstilna znamka je Marimekko. Posteljnina te firme iz šesdesetih let, lahko obrabljena, ki jo najdeš pri babici na podstrehi, ima še večno veliko vrednost in jo lahko za dober denar prodaš na boljšem trgu, ki je tako ali tako danes ena najbolj popularnih oblik reciklaže na Finskem."

"Gre za servis, ki je še danes v proizvodnji, najdete pa ga tako v veliko svetovnih muzejih oblikovanja, kot v kuhinji finske predsednice in pri najbolj zakotnem ribiču z Laponske, ki za oblikovalca najbrž še nikoli v življenju ni slišal."

V SPOMIN

Snovanja

Štirinajstega julija je komaj odkrita zavratna srčno-ožiljna bolezen v trenutku pretrgala življenjsko nit štiriinsedemdesetletnemu, ustvarjalnemu, razmišljajočemu, polnemu življenja - mag. Stanku Šimencu.

In memoriam mag. Stanku Šimencu (1934 - 2008)

Dr. Gregor Kocijan

Poznal sem ga dobrih petinpetdeset let: modro je premišljeval in se odločal preudarno, brez naglice, skladno s svojim mirnim in plemenitim značajem. Svet in življenje je presojal usklajeno s svojimi spoznanji in vrednotami, od katerih ni odstopal. V toliko letih nisva nikoli prišla navzkriž, čeprav sva kar veliko sodelovala in skupaj marsikaj zasnovala; z njim preprosto to ni bilo mogoče, ker te je samo ljubeznivo pogledal in ti počasi zabrusil modrost, ki si jo moral sprejeti, če si hotel ali ne. Rad je poučil, da so zadeve sicer zapletene, a da se dajo rešiti tudi po enostavnejši poti. S Stanetom se je bilo lepo družiti in sodelovati.

Ko danes prebiram Šimenčevo bibliografijo in v mislih potujem po njegovem delu, ne morem mimo ugotovitve, do katere sem prišel že pred leti in ki se mi je potrjevala vedno znova: vse, kar je napisal, je temeljilo na trdnih dejstvih, nič površnosti ali dvomljivih trditev, nič, kar ne bi bilo argumentirano, vse je bilo dokazano, skrbno izbrano, razporejeno, sistematično, nič zavito v celofan ali v nedoumnosti, vse vedno kristalno jasno, strokovno relevantno, skratka prepričljivo, neuporečno, zanesljivo.

Troje področij ga je posebej privlačilo in ga strokovno-raziskovalno zaposlovalo: srbska, hrvaška in bosanska književnost, filmana slovenska književna dela in filmska zgodovina. Glede prvega področja je treba povedati, da je spadal med vodilne poznavalce omenjenih literatur na Slovenskem; svoje poznavanje je izpričal s tehtnimi razpravami o Ivu Andriću, Borisavu Stankoviću, Miroslavu Krleži, Meši Selimoviću in drugih. Zaradi odličnega obvladovanja te snovi je tudi v berilih-učbenikih za osnovno in srednjo šolo obravnaval besedila avtorjev drugih južnoslovanskih književnosti. Z drugim področjem se je začel ukvarjati že kot študent in v Prežihovem zborniku 1957 objavil sestavek *Prežih v filmu*. V poznejših letih je na to temo magistriral in magistrsko delo objavil pod naslovom *Slovensko klasično slovstvo v filmu* (1979). Študijo je razširil in 1983 je izšla knjiga *Slovensko slovstvo v filmu*. Pri obravnavanju te snovi je vsebinsko tehtno in metodološko dorisel no združil proučevanje književnosti in filma ter ugotavljal značilnosti in posebnosti dveh umetnostnih panog. O slovenski filmski zgodovini je prispeval vrsto študij in člankov ter dve samostojni publikaciji: *Karol Grossmann* (1985, 1995) in *Panorama slovenskega filma* (1996). Ob množici delnih študij naj omenjam samo tiste, ki zadevajo Kranj in Gorenjsko: *Kranj skozi filmsko kamero do 9. maja 1945*, *Povojni Kranj v dokumentarnem filmu*, *Gorenjci v filmskem arhivu* idr. Ob tem ne smemo pozabiti, da je vpeljal filmsko vzgojo v šolski pouk že daljnega leta 1963 in v ta namen napisal skripta *Filmski ABC* (v sodelovanju s F. Pibernikom), pomožni učbenik *Film in šola*, zlasti pomembna pa sta priročnika *Pot v filmski svet* (1968) in *Vrednotenje filma* (1994).

Uveljavil se je tudi kot kritik literarnovednih del, kot pisec leksikalnih gesel in zlasti zanimiva sta dva panoramska pregleda književnosti in literarnozgodovinskih del, zvezanih s Kranjem: *Kranj in slovenska beseda* (1970) in *Povojna literarna podoba Kranja* (1990, oboje objavljeno v Kranjskem zborniku).

Poklicno je vse svoje življenje posvetil pedagoškemu delu in pedagoški stroki. Bil je odličen pedagog, mentor in svetovalec. Mnogim generacijam dijakov Tehniške tekstilne šole v Kranju bo ostal v prijaznem spominu kot profesor slovenščine, v anale te šole pa se je zapisal tudi kot vzoren pomočnik ravnatelja in ravnatelj. Svoje pedagoške izkušnje je uspešno uveljavljal kot svetovalec na Zavodu RS za šolstvo in v zadnjem delu svojega službovanja je kot glavni urednik Šolskih razgledov pomembno vplival na sistematično obveščenost slovenskega učiteljstva o strokovnih in vzgojnih problemih ter novostih na pedagoškem področju.

Mag. Stanka Šimenca bomo močno pogrešali in njegovo človeško in strokovno podobo trajno ohranili v spominu.

GPS 106

RAČUNALNIK IN JAZ

Robert Guštin

Ko smo še nekaj let nazaj šli na pot v neznano, smo za to potrebovali zemljevid, kompas in nekaj občutka za orientacijo. Kljub vsej opremi smo kdaj zašli s poti in se tudi izgubili. Bolj nerodno pa je bilo, če se je izgubilo kako letalo ali ladja, zato je pri njih že nekaj časa v uporabi satelitski sistem navigacije. Danes je tak sistem dostopen že vsem in ga najdemo skoraj na vsakem koraku, kjer je potrebno imeti pravo navigacijo.

GPS je kratica za "Global Positioning System", kar lahko v slovenščino prevedemo kot sistem globalnega določanja položaja. GPS je satelitski navigacijski sistem, ki se uporablja za določanje natančnega položaja in časa kjerkoli na Zemlji ali v zemeljski tirnici. Njegovi sateliti na potovanju okrog Zemlje uporabljajo srednjo krožno tirnico.

Sistem GPS je zasnovalo obrambno ministrstvo ZDA, ki ga tudi upravlja. Prosto ga lahko uporablja vsakdo, ki ima ustrezen sprejemnik. Razdeljen je na tri odseke: vesoljskega, nadzornega in uporabniškega. Vesoljski odsek vključuje satelite GPS, nadzorni zemeljske postaje, ki skrbijo za nadzorovanje poti satelitov, usklajevanje njihovih atomskih ur in nalaganje podatkov, ki jih oddajajo sateliti. Uporabniški odsek sestavljajo civilni in vojaški GPS sprejemniki, ki razberejo časovne podatke iz večjega števila satelitov in nato izračunajo položaj sprejemnikov s postopkom trilateracije.

Sistem sestavlja najmanj 24 satelitov v šestih ravninah tirnic. Vsak od njih Zemljo obkroži dvakrat na dan na višini 20.200 kilometrov in ima nameščeno atomsko uro. Satelit neprestano oddaja čas in podatke o tirnici gibanja, ki jih določajo zemeljske opazovalnice.

Za pridobitev podatkov o zemljepisni dolžini in širini, nadmorski višini ter točnem času potrebujemo signale štirih satelitov. Iz razlike med časom sprejema signala in časom njegove oddaje lahko določimo razdaljo med sprejemnikom in satelitom. Nato iz njihovih signalov in notranje baze podatkov ugotovimo mesta satelitov. Sprejemnik se torej nahaja na sferi, katere središče je satelit in katere polmer je določen z razdaljo, ki jo premagajo radijski signali v času od trenutka oddaje do trenutka sprejema signala. Ker sprejemnik hkrati sprejema signale iz več satelitov, je mogoče določiti položaj sprejemnika na osnovi presečišča sfer s posameznih satelitov. Praviloma je za določitev položaja v tridimenzionalnem prostoru dovolj poznavanje treh sfer, zato bi bilo tudi za določitev položaja sprejemnika dovolj sprejemati signale s treh satelitov.

Osnovna funkcija GPS sprejemnika je prikaz točne lokacije, geografskih koordinat, na kateri je sprejemnik. Do leta 2000 so sateliti oddajali premaknjen čas in koordinate. Poleg teh osnovnih podatkov so oddajali še šifriran signal, ki je sporočal namenoma povzročeno napako. Ta signal so lahko dešifrirali samo sprejemniki oboroženih sil ZDA. Civilni sprejemniki so kazali koordinate, ki so bile do 120 metrov napačne. Po letu 2000 pa teh motenj ne uporabljajo več in so koordinate natančne na 10 metrov.

V sprejemnik lahko vnesemo koordinate cilja in sprejemnik prikaže, v kateri smeri je cilj in koliko je oddaljen. Da najdemo pot do cilja, potrebujemo tako le še kompas. Smer se po izbiri prikaže kot azimut ali kot odstopanje od trenutne smeri gibanja. V sprejemnik lahko vnesemo tudi koordinate več točk in jih med seboj povežemo. Ko dosežemo prvo točko, začne sprejemnik prikazovati smer k naslednji točki in tako naprej.

Naprednejši sprejemniki imajo naložene zemljevide, predvsem avtocestne ali pomorske, in na zaslonu je prikazan trenutno aktualni izrez z zemljevida, položaj in druge informacije. Posebna strojna in programska oprema omogoča tudi povezavo z avtopilotom na ladji ali letalu in sprejemnik po vneseni poti krmili avtopilota. Pogosto se uporablja signal iz sistema GPS tudi le za zelo natančno določitev lokalnega časa.

GPS vas vedno vodi po pravi poti. Iz izkušenj lahko povem, da v avtu pride še kako prav, saj vas vodi brez napak. Cenovno so te naprave že dokaj dostopne.

OBLETNICA

Snovanja

Veste, kdo je bil Henrik Tuma (1858-1935)? Spominjamo se ga, ker je julija minilo 150 let od njegovega rojstva in zato, ker je kot politik in publicist ter kot alpinist in domoznanski pisec zapustil trajno sled v narodovem življenju.

Pozabljeni Henrik Tuma

Miha Naglič

Osnovno o njem si lahko preberete v uvodniku teh Snovanj. Tu pa se ga spomnimo še tako, da preberemo nekaj odlomkov iz njegovih planinskih spisov. "Imam v spominu iz tistih časov izlet na Sv. Ahac, 749 m; tam je lep razgled po Dolenjski, po Barju in proti Turjaku. Pot me je vedla čez Grosuplje, Ponovo vas, Ločnik in na vrh k cerkvici sv. Ahaca, kjer sem ležal ves popoldan ter užival prirodo in razgled. Potem sem krenil na Turjak, Raščico, Velike Lašče, Podpeč, Videm in Krko. Odšel sem bil od doma ob štirih zjutraj ter zaužil nekaj kozjega mleka. Na vrhu sem se precej zamudil, nisem pa hotel odstopiti od svojega potnega načrta; zato sem korakal brez prestanka, da si niti nisem privoščil kosila in sem le v različnih krajih mimogrede popil kozarec cvička. Iznad Krke vede s ceste bližnjica med grmovjem. Bilo je temno ob mlaju, pod seboj v dolini sem pa slišal lajati pse stražarje. Zanašal sem se na svoj izborni vid tudi v temi in na sluh, pa sem krenil kar naravnost skozi goščo. Zadel sem pravo smer in okoli desetih zvečer prišel na Krko, kjer sem videl luč v hiši nad mlinom. Bila je gostilna. Dobil sem gospodarja in gospodinjo pokonci, dva mlada, čvrsta, zdrava Dolenjca. Začudena sta me gledala. Hodil sem namreč, kakor reven dijak, v stari, obnošeni obleki, da sem napravil na vsakega vtis delavca vandrovca. Kot takega sta me tudi nekoliko odurno sprejela. Šele ko sem povedal, da sem študent in da si ogledujem Dolenjsko, sta postala prijazna. Gospodinja mi je napravila prav izdatno večerjo: juho z jajci, velik kos koštrunovega mesa in še večji kos domačega kruha. Seveda sem vse pošteno zalil s poličem vina in med tem gostiteljema pravil o turah, katere sem bil napravil po Istri in Dolenjskem. Verno sta me poslušala in kadar se je možu kaj čudno zdelo, je sunil svojo ženico pod rebra, pa vprašal: 'Ti, ali si slišala?' Dobil sem čisto ležišče v zgornji izbi in drugi dan skodelico kave. Plačal sem vsega skupaj za večerjo z vinom vred, prenočišče in kavo 64 krajcarjev, to bi bilo računano sedaj 20 din. Zdi se mi, da je bilo to najcenejše prenočevanje za dolge dobe mojega turistovanja. Drugi dan sem šel mimo rojstne hiše pisatelja Jurčiča na Muljavi preko Višnje Gore na Polico nazaj." Se vam ne zdi, da bi bilo še danes lepo takole "vandrati" po slovenski deželi? Če je to sploh še mogoče?

"Kakor s tančico objema vrhove nebesna sinjina. Kakor bi kipela molitev zemlje v neskončnost vesoljstva! Kakor molitev ti sili svetli duh iz temne globine duše v vesoljnost! Stojiš sredi veličastva, sam del prirode."

Slovenske gore je Tuma doživljal na svoj in tedanjemu času posebni način. "Iz Savske doline se vzpenjajo Alpe, pogled ti strmi nad lepoto veličastne slike. Iz zelenega širnega dna se dvigajo čez zeleneče bukovje pobočja, snežni plazovi in snežine v nebotične vrhove. Kakor s tančico objema vrhove nebesna sinjina. Kakor bi kipela molitev zemlje v neskončnost vesoljstva! Kakor molitev ti sili svetli duh iz temne globine duše v vesoljnost! Stojiš sredi veličastva, sam del prirode." Vzpel se je tako rekoč na vse vrhove Julijskih Alp, preplezal vse glavne stene, v glavnem sam in neustrašno. Ko je tako preplezal znameniti Ojcingerjev prehod Kugyjeve smeri v Montažu (Kugy ga opisuje kot pravo dramo), zapiše hladnokrvno, kar sledi. "Ker sem prepričan, da obstoji nevarnost v negotovosti in omahljivosti ali pa v organski napaki človekovi, zaradi tega ne priznavam opasnosti v tem, da človek stoji ali plezа nad prepadom. V tem oziru je zame plezanje v telovadnici ravno tako nevarno kakor v gorah. Treba vaje tam in tu in vaja dela človeka sigurnega v telovadnici in v gorah. Razlika je le ta, da v telovadnici ne deluje fantazija, ki se v gorah po gorostasni okolici razburja. Groza sama izhaja pa večno le iz fantazije. V planinah se torej kakor v telovadnici prepuščam hladnemu razumu." V tem pogledu je po mojem Tuma zelo blizu današnjim ekstremnim alpinistom. Sicer pa so mu bile gore telovadnica in šola duha obenem.

Henrik Tuma (1858-1935), eden od prvakov slovenskega gorništva

(Vir: Henrik Tuma, Planinski spisi, založba Tuma, Ljubljana 2000.)

Barbara Sitar

147

IZ STARIH ČASOV

Miha Naglič

Kot rečeno: Trubarjeva prva žena Barbara je bila Kranjčanka. Ko je moral marca 1548 prvič bežati s Kranjske (iz Šentjerneja, kjer je bil župnik) na Nemško (17 dni ježe na konju!), se je spotoma ustavil tudi v Kranju. "Pot ga je vodila čez Gorenjsko in Tirolsko. V pregnanstvo! Težko mu je moralo biti pri srcu, ko je s svojimi spremljevalci v mraku jezdil po samotnih stezah in se morda za zmeraj poslavljal od domačih krajev. V velikem loku se je ognil Ljubljani, kjer je zapuščal prijatelje, a tudi sovražnike, pripravljene, da naščuvajo nanj škofove biriče. V nemirnem pričakovanju se je bližal Kranju. Malo pred mestom je krenil proti Šenčurju. Da mora še govoriti s prijateljem Jurijem Sitarjem, tamkajšnjim kaplanom, je povedal spremljevalcem. Pa je ves čas mislil le na kaplanovo sestro Barbaro. Sitar je bil poznih popotnikov in somišljenikov vidno vesel. Povabil jih je, da si pri njem odpočijejo, in Barbara jim je lepo postregla. Ko so drugi dan odšli, je dolgo premišljevala o prihodnosti. Primožu je bila dala besedo, da pride za njim v daljne kraje onstran gora, brž ko ji bo pisal, da je vse pripravljeno."

Besedo sta oba držala, Primož jo je povabil v Rothenburg. "Ondukaj je on svojo lubo prvo gospodino Barbaro očitu v cerkvi poročil inu je ondi božji cerkvi zvesto služil", poroča njegov biograf. In kdo je bila njegova nevesta? "Barbara je bila hči Matije Sitarja, meščana v Kranju, in njegove žene Svetke. S Trubarjem se je verjetno seznanila po bratu Juriju, ki je kaplanoval v Šenčurju pri Kranju. Vse kaže, da je prišla na Nemško leta 1549, ko se je njen izvoljenec docela vživel v nove razmere. Rodila mu je štiri otroke: leta 1550 ali 1551 Primoža, pred 1554 Magdalено in Kristijana, ki pa je zgodaj umrl, 1555 ali 1556 Felicijana. O Barbari ne vemo mnogo, zakaj tedaj ženska v javnem življenju ni veliko štela. Živela je pač po svetopisemskih naukih, ki jih je Trubar že v prvi knjigi zapisal: 'Vi žene, bodite pokorne lustnim možem koker timu Gospudi, zakaj ta mož je glava te žene.' Upoštevala je tudi, da 'ženska lipota ne ima biti izvuna v tih krišpanih lasejh oli v tih zlatih ketinah oli flindernih oli na oblačilu tih plaščev: samuč ta skriven človik v srci, kedar je ta isti prez vsiga izpačena, taku de je ta duh tih inu pokojen, ta isti duh je pred božjimi očima ana žlahtna reč, kir je veliku vredna'."

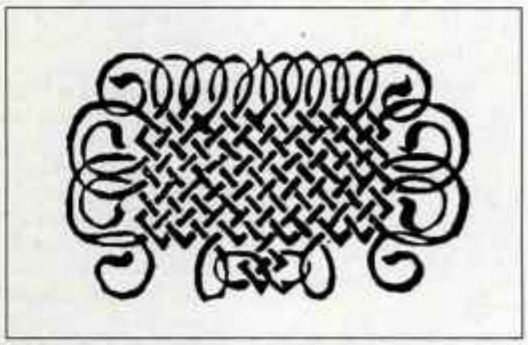

Vinjeta iz slovenskega protestantskega tiska

Ne ve se natančno, kdaj je Barbara umrla. Zdi se, da po Trubarjevem drugem izgonu iz dežele Kranjske, avgusta 1565. "Kmalu po izgonu iz Ljubljane mu je umrla, tako se zdi, žena Barbara. Preveč ji je bilo nemirnega življenja, dolgih potovanj in številnih selitev, preveč skrbi je prestala za moža in otroke. Kakor je tiho živela, tako je tiho za zmeraj odšla. Prav nič ne vemo, kje je umrla in kje je njen grob." Tako Mirko Rupel v knjigi Primož Trubar (Mladinska knjiga, Ljubljana, 1962), ki je še vedno najboljši prikaz njegovega življenja in dela.

USODE

Snovanja

Zgodba o Olgi, ki je še zmeraj tujka v lastnem domu

Proti jutrišnjemu dnevu

MILENA MIKLAVČIČ

V hiši, v kateri je bila tudi peč, pa dve veliki skrinji, miza v kotu, je bilo še vse tako kot nekoč, pred skoraj sto leti. Pohištva, ki ga je podedovala po starih starših, ni odpeljala na smetišče, ampak mu je sin vdahnil novo življenje.

Dan je bil eden tistih, ki nekako ne sodi v poletje. Pihalo je, megle so se vlekle do tal in v zraku je bilo čutiti elektriko. Ves čas vožnje me je bilo strah, da bo spet grmelo in treskalo, kajti doma sem pozabila izklopiti tako televizor kot računalnik. Še dobro, da vsaj na cesti ni bilo kaj prida prometa. Z obeh strani so kipela strma pobočja in za trenutek me je prešinilo, da bi se znašla v sendviču, če bi prihrumelo neurje. Nazadnje sem se še izgubila. K Olgi sem zavila nekaj sto metrov prej, kot bi bilo potrebno. Preden sem našla dovolj prostora, da sem obrnila, je spet minilo pol ure.

Parobki so bili polni borovnic in zamikalo me je, da bi se ustavila in se jih najedla.

A ne bi bilo treba. Očitno mi je Olga brala misli in ko sem, končno, potrkala pri njej, so me že čakale na mizi. Poleg gozdnih jagod, ki so omamno dišale in vabile, da jih pokusim.

Olgo sem si predstavljala kot mogočno žensko, kajti njen glas je po telefonu zvenel globoko in odločno. Ko sva si segli v roke, sva si gledali v oči in njena drobna dlan se je skoraj izgubila v moji.

"To pa naredijo skrbi in leta," se je zasmejala, ko sem ji zaupala svoje pomisleke.

V hiši, v kateri je bila tudi peč, pa dve veliki skrinji, miza v kotu, je bilo še vse tako kot nekoč, pred skoraj sto leti. Pohištva, ki ga je podedovala po starih starših, ni odpeljala na smetišče, ampak mu je sin vdahnil novo življenje. Na oknih ni bilo zaves, hvala bogu, da se je očem lahko vsak trenutek nudil nepozaben pogled čez vso dolino, ki pa je bila tisti dan zakopana v oblake in meglo.

"V naši hiši so se rojevali sami pomembni ljudje," je začela pripovedovati.

"V *žlahti* je nič koliko zdravnikov, pravnikov, celo nekaj umetnikov je vmes," je povedala.

"Moj ded je bil zanimiv človek. Ko je nekoč ugotovil, da je hlapčev sin veliko bolj pameten kot njegov lastni, mu je omogočil, da je odšel študirat v Ljubljano. Tam je ded poznal več trgovcev, s katerimi je vodil take ali drugačne kupčije. Svoje otroke in tudi druge je potem za majhne denarje nastanil pri njih. Temu je rekel "dobro delo" in zato je cerkvenim, ki so prihajali po nabirke, zmeraj odločno povedal, da on že po svoje poskrbi za stopnice v nebesa. Jaz sem ga le bežno poznala, kajti moja mama je bila najmlajša pri hiši, nekakšen *postrček*, saj je njena mama imela v času nosečnosti že več kot 55 let. Menda so deda še do konca življenja prijatelji zafrkavali, češ da ne zna obdržati hlač zapetih. Toda on se ni kaj dosti sekiral. Še do pozne starosti sta z babico imela, vsaj po tej plati, zelo lep zakon."

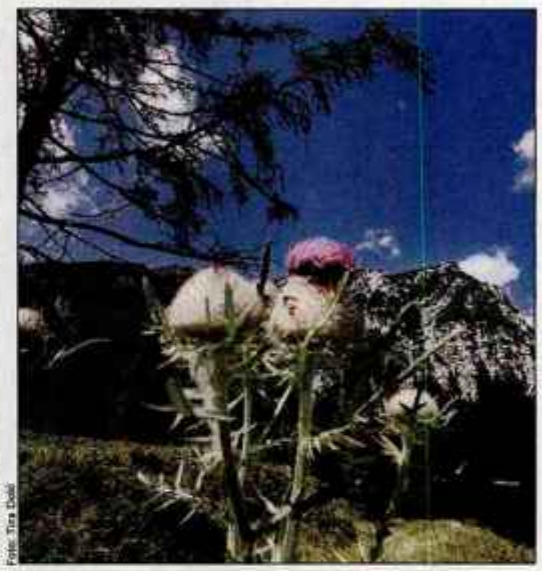

Foto: Tina Dokl

Potem pa je prišla druga svetovna vojna, trije fantje so morali iti v nemško vojsko, najmlajši se je skrival doma, dekleti pa sta morali zavihati rokave, da se je kmetija sploh lahko obdržala pri življenju.

"Ko so deda obvestili, da so Naceta, ki bi moral nasledili kmetijo, poslali v Rusijo, se je čez noč notranje sesul. Od njega je ostala le še lupina, ki je životarila in čemela za pečjo. Pravili so mi, da mu je postalo vseeno za vse, kar je pred tem desetletja ustvaril. Menda je kar naprej govoril, saj ni vredno, saj bo vse propadlo, njih pa bodo partizani pobili. K maši je začel hoditi še med tednom, kot da bi želel izzivati, naj se to zgodi čim prej. Nekoč je starejša hči odpeljala v Ljubljano repo in krompir, a se domov ni več vrnila. Pravili so, da so jo ustavili partizani, med katerimi je bil tudi fant, ki ga je pred leti zavrnila. Žal je od tistega popoldneva nihče več ni videl, še danes ne vemo, kje je njen grob. Ded se je še bolj zaprl vase, nepremično je sedel v kamri, v temi, in za nikogar več se ni zmenil. Babica je jokala in ga prosila, naj ji pomaga pri delu, a on je le zamahnil z roko, da se tako ali tako ne splača. Večino živine so morali oddati vojaščini, pa ni važno, katera je potrkala na vrata. Vsak od njih je samo jemal, tako je bilo.

(se nadaljuje)

Med sosedi

101 SLOVENCI V ZAMEJSTVU

JOŽE KOŠNJEK

Zgodba o usodi **študentskega doma in hotela Korotan na Dunaju**, ki ga je pred dobrimi štiridesetimi leti za bivanje koroških slovenskih študentov zgradil pater Ivan Tomažič, še ni končana. Predstavniki Mohorjeve družbe iz Celovca, ki je lastnica Korotana, predsednik **Jože Kopeinig**, direktor **Anton Koren**, član uprave **Marjan Pipp** in predsednik nadzornega odbora **Karl Smolle**, so pretekli teden na konferenci za novinarje sporočili, da jim je dovolj večletnega zavlačevanja slovenske vlade z nakupom Korotana za 5.305.750 evrov. Ta vsota je usklajena z ministrico za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Mojco Dolinar Kucler, vlada pa kljub dogovoru sklepa o nakupu še ni sprejela. Mohorjeva družba poudarja, da je dogovorjena cena za 730 tisoč evrov nižja od tržne vrednosti hotela in doma. Ker slovenska vlada o nakupu še ni sklepala, je Mohorjeva družba pooblastila pisarno za nepremičnine v Ljubljani za prodajo Korotana na prostem trgu. Slovenska vlada lahko še vstopi v pogodbo, vendar zaradi njene nezanesljivosti brez časovnega zamika plačila kupnine.

Mohorjeva družba in slovenska vlada sta si izmenjali precej ostrih besed. **Vlada** je zapisala, da je zainteresirana za ohranitev študentskega doma na Dunaju, ki bi bil lahko izobraževalno in kulturno središče Slovencev v Avstriji. Sklepa o nakupu še ni sprejela zaradi različnih ocen vrednosti in nerealnih zahtev sedanjih upravljavcev. Dokler ne bo zagotovljena preglednost nakupa, ne bo odobrila dobrih petih milijonov evrov. Vlada je zanikala govorice, da naj bi denar, namenjen za Korotana, porabila za nakup rezidence na Dunaju. Vladi sta izrekla podporo direktor Slovenskega znanstvenega inštituta na Dunaju **dr. Vincenc Rajšp** in član upravnega odbora **dr. Feliks J. Bister**. Predlagala sta, naj bo Slovenija stoodstotna lastnica Korotana in naj sama namesto Mohorjeve družbe izbere novo upravo. Mohorjeva družba je pismo predstavnikov Slovenskega znanstvenega inštituta ocenila kot poskus prevzema Korotana.

Slovensko vlado so k ohranitvi Korotana, v katerem je v preteklem študijskem letu prebivalo 230 študentov, od katerih jih je bilo 65 iz Slovenije, pozvali **študentje iz Slovenije**, ki študirajo na Dunaju. Poziv za ohranitev Korotana je v torek objavil tudi **upravni odbor Društva slovenskih pisateljev**. Zavzel se je za "zaščito vitalnih slovenskih kulturnih interesov na Dunaju in za končanje predolgega dogovarjanja o nakupu Korotana v dobro slovenskih kulturnih in nacionalnih interesov, v dobro slovenskih študentov, kulturnikov in vseh državljanov, ki jih pot kdaj zanese na Dunaj". Slovenija ima po svetu premalo kulturnih centrov. Odkar je samostojna, ni odprla niti enega. Gospodarsko šibkejše članice EU in kandidatke za članstvo imajo bolj razvito mrežo kulturnih središč v drugih državah kot Slovenija, so še zapisali pisatelji. Vlada je znova odgovorila, da je zainteresirana za nakup Korotana, vendar mora biti ta pregleden in skladen z zakoni.

Tudi petje v otroškem zboru, na fotografiji je zborček Rožce iz Šentjakoba v Rožu, ohranja slovensko besedo na Koroškem. / Foto: Jože Košnjek

POGOVOR

Snovanja

Zdaj tudi javnost ve, da je pisatelj, ki se je dolgo "skrival" za psevdonimom Gojmir Polajnar, v resnici Boris Pintar, doma iz Poljan nad Škofjo Loko, živi v Ljubljani. Pogovor z njim je nastal ob izidu njegove nove knjige.

Kaj hoče pederetka od mene?

BORIS PINTAR ALIAS GOJMIR POLAJNAR, PISATELJ

MILENA MIKLAVČIČ

Borisa Pintarja, rojaka iz Poljan, je pot iz Poljanske doline zanesla v prestolnico, kjer je diplomiral iz filozofije in sociologije kulture, potem je začel poklicno pot kot profesor filozofije in sociologije. Čez čas ga srečamo kot vodjo gledališkega programa v Cankarjevem domu, zadnje desetletje pa poizkuša grenko-sladki kruh poklicnega pisateljevanja. Svoja dela objavlja v revijah tako doma kot v tujini. Pod psevdonimom **Gojmir Polajnar** je leta 1998 v samozaložbi izdal roman *Ne ubijaj, rad te imam*, ki je nato izšel v angleškem prevodu *Don't Kill Anyone, I Love You*, New York: Spuyten Duyvil, 2001. Skupaj z Jano Pavlič je soavtor knjige *Kastracijski stroji*, Gledališče in umetnost v devetdesetih / Castration Machines: Theatre and Art in the Nineties, Ljubljana: Maska, 2001. Pri založbi ŠKUC pa je, tokrat znova pod psevdonimom Gojmir Polajnar, objavil dve zbirki kratkih zgodb: *Družinske parabole*, 2005 in *Atlantis*, 2008.

"V knjigi se ne sprašujem samo, kakšnega spola je strašilo, katere rase je Dorian, kdo je pederetka, kako je Lolita postala Lolek, kaj počne Ojdip na Slovenskem, je Platon odobraval homoseksualnost, kdaj bo vesoljni potop ... iščem še druge odgovore, zanima me tudi razmerje med literaturo in teorijo, saj sta navzoči ena v drugi."

***Atlantis*, vašo zadnjo knjigo, ste pisali v Barceloni, v okolju, ki niti malo ne spominja na vaše Poljane. So vam drugačni vetrovi ponujali pri pisanju kakšne nove ideje?**

"Že dvajset let živim tu in tam. Vendar domač kraj ostaja tisto pribežališče, kjer sem dobival prve izkušnje, nanj sem čustveno navezan in del tega sveta vnašam tudi v svoje pisanje. Barcelona kot kulturna prestolnica me je navdušila in navdihovala, vanjo sem umestil eno izmed zgodb (*Mesto čudes*), hkrati pa mi je prizadejala kar nekaj bridkosti."

Če za trenutek še zmeraj ostaneva v krajih pod Blegošem, me zanima, kdaj ste začeli pisati?

"Prve objave segajo v šolska leta. Takrat sem pod mentorstvom profesorice Milene Sitarjeve pisal tudi v revijo Pionir. Moje zgodbe je sprva pretipkaval oče. Pisanje se je nadaljevalo skozi srednjo šolo do študentskega obdobja, ko sem svoja dela objavljal v različnih revijah. Drugih pisateljskih nagibov, ki bi stremeli k objavljanju, v naši družini ne poznam, nekateri pa so bili vešči novinarskega peresa, ali so pisali politične govore."

Katera zvrst pisanja je bila tista, ki vas je privlačila?

"Najbolje sem se izražal v prozi, čeprav sem se kot pubertetnik preizkušal tudi v poeziji, vendar sem kmalu ugotovil, da pri tem nisem bil tako dober, kot bi moral biti. Pisal sem tudi krajša dramska dela. Leta 1981 sva z Andrejem Šubicem napisala dramsko priredbo Tavčarjeve *Šarevčeve slive*, ki jo je Andrej z igralko Anico Berčič uprizoril v KUD-u Ivan Tavčar v Poljanah. Leta 1998 je spet za Poljance nastala *Osebna legenda*, dramatizacija romana *Alkimist* Paula Coelha, s katero se je režijsko spoprijela Saša Božič. Moj prvi roman je za oder priredil Niko Goršič in ga pod naslovom *Ubijaj! Nimam te rad!* uprizoril v Globalnem gledališču v Ljubljani. Vendar je proza tista, h kateri se vedno vračam."

Je za vami že bogata bera?

"Za moja leta niti ne tako bogata. Imam izdan roman in dve zbirki kratkih zgodb, ter knjigo esejev o gledališču in umetnosti, v kateri razmišljam o umetniških delih in teoriji umetnosti ter družbe. Ne pišem veliko, kar pa potem izdam, temu posvetim veliko časa in dela. S knjigo želim biti tako zadovoljen, da še čez leta v njej ne bi ničesar bistveno spreminjal."

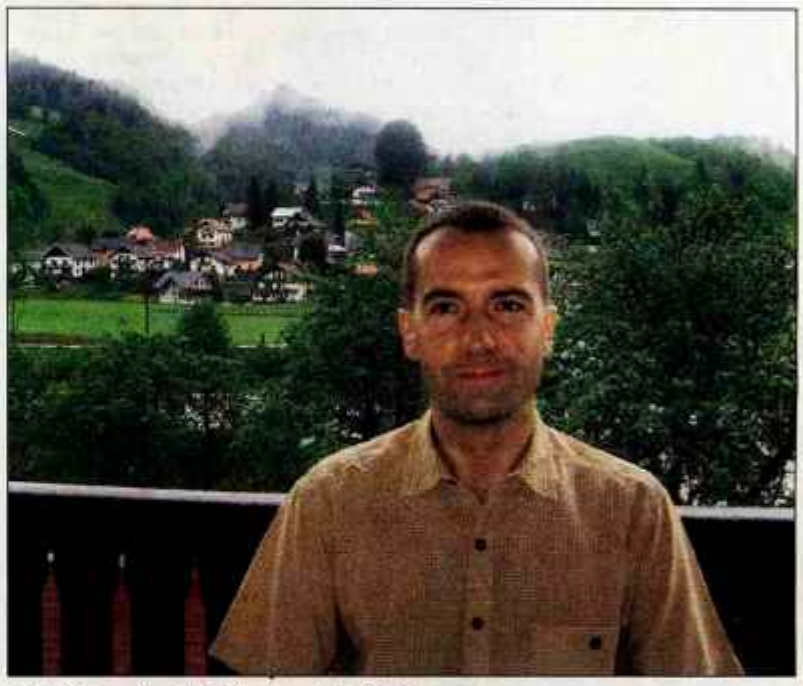

Boris Pintar v domačih Poljanah nad Škofjo Loko / Foto: Miha Prijatelj

Svet postaja vedno bolj globalen tudi v literaturi. Kdo od pisateljev je v vas pustil prav posebne sledi?

"Težko bi imenoval enega kot vzornika. Mnogi so vplivali name, čeprav ta vpliv ni vedno neposredno opazen, največkrat ga ugotavljajo literarni kritiki. Med Slovenci sem od nekdaj občudoval Draga Jančarja, čeprav ne piševa o istih temah in v istem slogu in čeprav ne pišem tako zgrajenih del, kakor on. V nekaterih zgodbah se navezujem na rojaka Ivana Tavčarja. Med ameriškimi pisatelji zelo cenim Gora Vidala, prav tako me je prevzela knjiga Middlesex pisatelja Jeffreya Eugenidesa, občudujem turškega nobelovega nagrajenca Orhana Pamuka, avstrijsko nobelovko Elfriede Jelinek, blizu so mi Thomas Bernhard, Umberto Eco, Michel Houellebecq, Suzana Tratnik ... Svojega dela ne primerjam z njihovim, priznam pa, da so imeli na moje pisanje določen vpliv."

***Atlantis* je po *Družinskih parabolah* vaša druga zbirka. Kakšne zgodbe nam prinaša?**

"Lahko bi rekel, da je skupni imenovalec vseh zgodb nekakšna nemoč v medsebojnih odnosih. Bodisi med moškim in žensko, bodisi med istospolnima partnerjema. Razmerij homoseksualnih parov nisem poskušal idealizirati (*Sofist*). Še več: trudil sem se, da bi kar se da tankočutno prikazal zagate medsebojnih odnosov in sobivanja. Pripovedovalka najdaljše zgodbe, *Jaz, Klavdija*, je glavna junakinja Klavdija, ki se sooča z osebnimi in intimnimi težavami, ko se njen partner ter oče njunega otroka spusti v razmerje z drugim moškim. Uvodna zgodba z naslovom *Labodji spev* je pisana s perspektive mlade, premožne in izobražene muslimanke, ki se zaljubi v mulata in kristjana. Za ljubezen se je pripravljena celo odreči svoji patriarhalni družini. V *Atlantidi* se soočimo s spolno seanso mladeniča v usnju in starejšega univerzitetnega profesorja ..."

V spremni besedi je Gašper Malej celo napisal, citiram: *... da se Polajnar v zadnjem besedilu zbirke Atlantis sprašuje, kakšnega spola je strašilo, pri tem pa opisuje zgodbo prav z njegove perspektive ...* Kaj to pomeni?

"Knjiga je nastala v Barceloni, v Španiji. Tam sem preživel del lanskega leta, učil sem se špansko, dobro sem se seznanil s katalonsko kulturo in različni vplivi tega bivanja so opazni tudi v knjigi. Zgodbe so postavljene v različna evropska mesta, dogajanje je mednarodno in večkulturno. Selitev v Barcelono je bila posledica mojih osebnih pričakovanj, ki pa se niso uresničila. Že na začetku sem doživel trpka razočaranja, ki so me zelo prizadela in kot nekakšna obramba so potem nastale te zgodbe. V knjigi se ne sprašujem samo tega, kakšnega spola je strašilo,

▶16. stran

POGOVOR

Snovanja

15. stran

/smeh/ ali katere rase je Dorian, kdo je pederetka, kako je Lolita postala Lolek, kaj počne Ojdip na Slovenskem, je Platon odobraval homoseksualnost, kdaj bo vesoljni potop ... iščem še druge odgovore, zanima me tudi razmerje med literaturo in teorijo, saj sta navzoči ena v drugi. Teorija, recimo, stremi k splošni veljavnosti, vendar včasih v njej prepoznamo le v zapleten jezik preoblečene zasebne strahove. Homoseksualnost tako postane tista točka brez smisla, ki je pogoj kakršnekoli družbene strpnosti."

Da ne pozabim vprašati, kdo so *pederke*?

"Pederka je med istospolnimi partnerji udomačen izraz. To so prijateljice in zaupnice gejev, ki jim stojijo ob strani v njihovih ljubezenskih težavah. Uporabljajo se tudi drugi izrazi z istim pomenom: gejevska mama, gejevska nevesta, taška ..."

Je potemtakem *Atlantis* knjiga s svetovljanskim navdihom, ali v njej raziskujete čustva, ki se dotikajo domala vsakega, ne glede na to, kje živi?

"Izhodišče pisanja so osebne zgodbe. Osebe so zamenljive, ni važno, kje živijo, ker se čustvovanja ljudi v različnih kulturah ne razlikujejo tako močno. Ljudje se v enakih situacijah odzivamo podobno. Gre za vsakdanje družinske odnose v sodobnih družinah. Zanimali so me odnosi staršev in otrok. In stvari, o katerih na glas ne govorimo, se pa dogajajo tudi v našem okolju, ko se na primer zaradi dvojne spolne usmerjenosti partnerja pojavi še tretja oseba, ljubimec, ki poruši vizijo klasične družine. Knjiga se dotika tudi nekaterih globalnih civilizacijskih vprašanj, na kar namiguje že naslov *Atlantis*, izgubljena civilizacija. Ali je zahodna civilizacija res tako bleščeča, kot sami sebe prepričujemo, ali pa v sebi skriva določene slabosti, ki bi lahko botrovale nekaterim premikom proti zatonu te kulture."

Razpeti ste med lokalnimi Poljanami in svetovljansko Ljubljano. Ima družba tu in tam do istospolnih družin dovolj strpne poglede?

"Istospolnim družinam ljudje še niso naklonjeni, ne v mestu, ne na podeželju. Kjer je eden od partnerjev biseksualen, usmerjen na oba spola, je opazna določena mera strpnosti, dokler je takšna spolna usmerjenost prikrita. V mestu se neke stvari lažje skrijejo, kakor na vasi. Strah, da se je potrebno skrivati, je med *drugačnimi* pogosto prisoten. Nismo najbolj odkriti drug do drugega. Marsikje se okolica spreneveda, da nečesa ne ve, čeprav so ji poznane podrobnosti."

Vi kot pisatelj opozarjate na to vidno-nevidno. O tem ste pisali že v *Družinskih parabolah*, in sedaj v *Altantisu*?

"Pisatelji pišemo o vsem, kar zaznavamo v družbi. Tudi o stvareh, o katerih drugi ne želijo govoriti. Tudi to je del življenja, ki ga v literaturi skušamo ubeseditI čimbolj celovito. Istospolno usmerjeni obstajajo, to vpliva tako na njihovo osebno življenje kot na življenje družbe. Takšne, le na videz nepomembne teme, so zame posebej zanimive. Kot pisatelj lahko gledam na svet skozi strpne oči, ali polagam besede v usta nestrpnežem. Tako orišem problem z več zornih kotov, zgodba je večplastna in morda spodbuja k razmisleku."

Ste tudi zato začeli pisati pod psevdonimom Gojmir Polajnar?

"Ja. Psevdonim še vedno uporabljam, vendar je za pisanje o osebnih, neizrečenih stvareh potrebna dobršna mera poguma, ne glede na to, kdo piše. Psevdonim v tem primeru nima posebnega varovalnega učinka."

Ali laže pišete, ko ste srečni in zadovoljni, ali takrat, ko se v vaše srce naseli bolečina?

"Lažje pišem brez bolečine, bolečina človeka ohromi in šele, ko jo premagam, jo lahko opišem z literarnimi sredstvi. To pa je proces dela, ko zjutraj vstanem in pišem, popoldne pa berem in preverjam informacije in namige, ki sem jih uporabil pri pisanju. Čustva so gotovo vir navdiha za ustvarjanje, da pa neko delo dokončamo, potrebujemo tudi vztrajnost. To, kar mene privlači pri nekem umetniškem delu, je strast, ki jo je umetnik vložil v svoje delo."

"Lahko bi rekel, da je skupni imenovalec vseh zgodb nekakšna nemoč v medsebojnih odnosih. Bodisi med moškim in žensko, bodisi med istospolnima partnerjema."

Boris Pintar, Atlantis, zbirka kratkih zgodb, Založba ŠKUC, Ljubljana 2008

Jaz, Klavdija

Po spovednih zakramentih je družinski svet sklenil, da je splav edina sprejemljiva rešitev. Bila sem v tretjem mesecu, kakor muslimanka, ki jo bo družina izločila, ji odvzela otroka, onemogočila preživetje, če si bo upala pokazati, kdo ji je všeč. Na bogati strani sveta, ki je počela to, zaradi česar je druge kaznovala, revna kot cerkvena miš in moč kljubovanja mi je pešala. Laurentova družina bi poskrbela za otroka, jaz jih nisem zanimala, obetala se mu je diplomatska kariera, pri kateri bi mu bila v napoto. Vsi okrog mene so se čutili odgovorne, da urejajo stvari zame, močan tok me je nosil zdaj na levi zdaj na desni breg. Med prvimi sem demonstrirala proti omejevanju pravice do splava. Da bi ženskam moški narekovali, kako naj koristijo svoje telo in življenje, tisti, ki niso nikoli sami vzgojili otroka, materinska ljubezen je ob ločitvi pomenila, da bo ženska skrbela za naraščaj, moški so lahko očetovstvo prekinili, kadar otrok ni izpolnjeval njihovih pričakovanj, in krivili matere za vzgojo, ko so bili oni zaposleni s pomembnejšimi stvarmi, še despoti so skrbeli za svoje potomstvo, naši ločenci pa so tožarili matere za cent. V meni je raslo nekaj živega, nekaj čudovitega. Nekdo je bil z menoj. Težko sem razmišljala o njem ali njej kot o zarodku brez imena, ko sva se pogovarjala, si pošiljala poljube, nosečnost je drugo stanje, živim s teboj, ki te bom rodila, ali ne. Kruta je odločitev drugih, kaj naj storim za njihovo dobro ime, ne da bi me vprašali, ne da bi te imenovali.

(Odlomek zgodbe iz zbirke Atlantis, Ljubljana: ŠKUC, 2008)
Gojmir Polajnar (Boris Pintar)

Za zgago ni nikoli prepozno

7 SEDMICA

MARJETA SMOLNIKAR

Vsak dan me v poštnem nabiralniku čakajo trije (lahko kateri več ali kateri manj) desetkrat dvajset centimetrov veliki beli letaki z grbom nekdanje dežele Kranjske, okrog katerega je ovit trak z napisom Kar seješ, to žanješ in z naslednjo vsebino: Potrebujemo vašo (zaimek je podčrtan) ustanovno izjavo za ustanovitev stranke s smernicami - rodoljublje - omejeno priseljevanje - red in mir. Za program in statut stranke ter potrebna navodila, pošljite val: e-mail na: nova.stranka@gmail.com. In to je vse.

Manj skrivnostni kot ljubitelj (ali ljubitelji) grbolonja, ki je vsaj za zdaj za javnost brezimen, so ustanovitelji stranke Slovenski krščanski demokrati, se pravi, dosedanji Kresničani, saj v javnosti nastopajo s konkretnimi imeni in priimki. Tako stranko, denimo, vodi Jože Duhovnik, nekdanja vplivna persona (grata) nekdanjih krščanskih demokratov, nekdanja siva eminenca nekdanjega časnika Slovenec, aktualni profesor ljubljanske strojne fakultete ter njen dekan. Imenovani gospod pa je med drugim znan tudi po tem, da si je v nekem življenjskem obdobju in v konkretnih gospodarskih okoliščinah na vso moč prizadeval olastniniti Litostroj, komunističnega paradnega konja slovenske strojegradnje.

Da se razumemo. Nič nimam niti proti ustanavljanju novih političnih subjektov, se pravi, političnih strank, niti proti njihovim ustanoviteljem. Nenazadnje smo se Slovenci v pol stoletja do sitega najedli, da ne vzemo preobjedli ene same stranke, še bolj pa ene same resnice, ki je notranje bistvo enostrankarskega (beri enostranskega) političnega sistema. (Je pa res, da je komunistična politična akademija čudežno proizvajala vrhunske demokrate, saj je politikov, ki jih je izurila nekdanja Partija, tako rekoč kot listja in trave, ampak o tem trenutno ne razmišljam.) Po drugi strani mi je katera koli politična stranka, ustanovljena minutko pred zdajci, pomeni dober mesec pred državnozborskimi volitvami, jako sumljiva. Drži sicer, da ni nikdar prepozno, drži pa tudi, da bi bil čudež, če bi mesec dni stara stranka, za nameček še z neimenovanim voditeljem, uspela prepričati tri odstotke volilnih upravičencev in prestopiti prag državnega zbora. Pomeni, pred volitvami ustanovljena stranka ni za drugega kot za zgago. Kdo za to zgago stoji, je pa drugo vprašanje.

Najprej. Pogojno rečeno heraldike imam na sumu, da jim predvolilno zgago režira Zmago Jelinčič Plemeniti. V zvezi s trditvijo Andreja Bajuka, predsednika Nove Slovenije, pomeni stranke, ki mora v aktualnih okoliščinah stati na prstih, če želi videti tri odstotke naklonjenih volivcev in morda še katerega čez, češ da ne stoji za Jožetom Duhovnikom in njegovimi Kresničarmi nihče drug kot Milan Kučan, zadnji predsednik Centralnega komiteja Slovenije in nekdanji slovenski predsednik, pa sem do skrajnosti skeptična. Namreč. Razmejitvena črta med volivci desnice in levice je v Sloveniji kristalno jasna, pomeni, beganja volivcev čez to mejno črto domala ni. Precej manj jasno je, kako bodo volili volivci znotraj obeh osnovnih krogov; se pravi, znotraj levice in znotraj desnice. In v tem kontekstu je, vsaj kar se mene tiče, kot na dlani, kdo ustanavlja nove stranke na desnici: nihče drug, kot desnica sama. Denimo, Janez Janša, predsednik SDS, ki mu zvezde (pomeni javnomnenjske raziskave) ravno ne kažejo odlično.

MARJETA SMOLNIKAR BO NA DRŽAVNOZBORSKIH VOLITVAH KANDIDIRALA ZA POSLANKO NA LISTI SLS.

Pozitivni obračun dela

Ministrstvo za gospodarstvo je v tem mandatu prispevalo k razvojni naravnanosti slovenskega gospodarstva.

Štefan Žargi

Ljubljana - Ker se približuje konec mandata sedanje vlade - do parlamentarnih volitev sta ostala le še slaba dva meseca, vmes pa je še čas dopustov, so se na vladi očitno dogovorili, da v teh dneh pripravijo obračun štiriletnega dela. Pregled opravljenega je v torek za javnost predstavil tudi minister za gospodarstvo **Andrej Vizjak**, ki je, podobno kot seveda vsi ministri, prepričan, da so dobro opravili veliko dela. "Ministrstvu za gospodarstvo je v tem mandatu uspelo narediti pomemben napredek in preboj k razvojni naravnanosti slovenskega gospodarstva, s čimer smo zadovoljni, hkrati pa se zavedamo, da je pred nami še veliko dela, saj spreminjajoče se razmere na globalnem in evropskem trgu od gospodarske politike zahtevajo nenehno prilagajanje. Zelo sem zadovoljen, da smo imeli vedno podporo pri ključnih vladnih odločitvah, ko govorimo o dvigu konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, bila je to pomembna prioriteta," je uvodoma poudaril minister Vizjak.

Minister Andrej Vizjak

Zakonodajna prenova

Posebej pomembno vlogo ima seveda ministrstvo na zakonodajnem področju, kjer so po Vizjakovih besedah v tem mandatu opravili prenovo praktično vse gospodarske zakonodaje. Posebej so mislili na mikro, mala in srednja podjetja (MSP) in spodbujali podjetništvo ter konkurenčnost. Taka naravnanost je omogočila ustvarjanje novih kvalitetnih delovnih mest in na ministrstvu ocenjujejo, da jih je bilo ustvarjenih kar 38 tisoč. Opravljeno delo ministrstva je merljivo in je gotovo pripomoglo k ugodnim gospodarskim razmeram, saj je slovensko gospodarstvo v zadnjih letih doseglo rekordno gospodarsko rast, podjetja so bistveno več vlagala v razvoj in izvažala, tudi stopnja brezposelnosti je bila rekordno nizka. V letih 2004-2008 je bilo na Ministrstvu za gospodarstvo na novo pripravljenih ali prenovljenih 42 zakonov, ki jih je sprejel državni zbor. S sistemskimi ukrepi so ustvarjali pogoje za razvoj konkurence na trgu, še posebej na področju energetike, telekomunikacij, zagotavljali višji standard zaščite potrošnikov in intelektualne lastnine.

Razvojna podpora

Drugi pomemben del prizadevanj ministrstva za gospodarstvo je bil namenjen podpori naložbam podjetij iz sredstev državnega proračuna in še posebej pomembno iz sredstev evropskega sklada za regionalni razvoj. Financirali so tehnološko posodobitev, nakup nove opreme, razvoj novih izdelkov ter tehnologij, vlaganja v nove turistične zmogljivosti, pospeševali prenos znanja iz razvojno-raziskovalnih in izobraževalnih ustanov v gospodarstvo, spodbujali tuje investicije in internacionalizacijo slovenskega gospodarstva. Slovenski podjetniški sklad je do sredine maja razpisal za 197 milijonov evrov sredstev podpore za MSP, tovrstne spodbude so se v štirih letih povečale za petkrat. Vse to je prispevalo k rekordni gospodarski rasti, ki je bila v obdobju 2004 do 2007 5,3 odstotka, ali približno še enkrat višja od povprečja v EU.

Inflacija je slaba statistika

Najslabši statistični podatek iz tega mandata pa je podatek o rasti cen, je priznal minister Vizjak, čeprav se je vlada s tem problemom in njegovimi posledicami soprijela. Prepričan je, da sta pred zunanjimi razlogi, kot je rast cene energentov in hrane v svetu, pomembna vzroka za inflacijo uvedba evra in izrabljanje koncentracij ter posledično monopoli v slovenski trgovini. Vlada se je s temi problemi soprijela, začele so delovati nadzorne institucije, posledice inflacije pa omilila pri plačni in davčni politiki ter s prejetimi dodatki za najbolj potrebne.

Vlado čakajo, po besedah ministra Vizjaka, na področju gospodarstva še številni izzivi. Najpomembnejši so: nujen tehnološko-razvojni preboj, povečevanje dodane vrednosti in nadaljnja krepitev konkurence na trgu. Odgovore na te izzive imajo pripravljene, če jim bo zaupan tudi nov mandat.

Znamenje umirjanja cen?

Tudi letos julija cene v povprečju ostale nespremenjene.

Štefan Žargi

Ljubljana - Po podatkih, ki jih je včeraj objavil Statistični urad Republike Slovenije, so, podobno kot lani, tudi letos julija cene življenjskih potrebščin v povprečju ostale nespremenjene, letna rast pa se je znižala s 7 odstotkov v juniju na 6,9 odstotka. Umiritev povprečnih cen je bila pričakovana, saj je julij mesec razprodaj in na statističnem uradu so ugotovili, da sta se obleka in obutev pocenili kar za 14 odstotkov. Še naprej pa se dražijo storitve na področju rekreacije in kulture (za 4,6 odstotka), zdravstvene storitve (za 2,6 odstotka), gostinske storitve (za 1,2 odstotka), hrana, brezalkoholne pijače ter stanovanjska oprema (za 0,8 odstotka). V enem letu so se najbolj zvišale cene v skupini stanovanje (za 13,6 odstotka), sledile pa so naslednje skupine: hrana in brezalkoholne pijače (za 12,2 odstotka), gostinske in nastanitvene storitve (za 10,7 odstotka), stanovanjska oprema (za 5,9 odstotka), rekreacija in kultura (za 5,6 odstotka), prevoz (za 4,9 odstotka) ter izobraževanje (za 4,6 odstotka).

Merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (evropsko primerljivi izračun) se cene v juliju v povprečju prav tako niso spremenile. Letna rast cen se je znova nekoliko zvišala in je sedaj 6,9-odstotna. Letna stopnja inflacije v državah članicah Evropske monetarne unije, merjena s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin, je junija 2008 v povprečju znašala 4 odstotke, v državah članicah EU pa 4,3 odstotka.

Kranj

Vstopna točka VEM tudi na območni zbornici

Kot so poročili iz Gospodarske zbornice Slovenije, Območne zbornice za Gorenjsko, izvajajo v skladu s pogodbo z Javno agencijo RS za podjetništvo in tuje investicije - JAPTI, celovite podporne storitve v okviru vstopnih točk VEM na lokalnem nivoju. Te obsegajo informacije o možnostih pridobivanja finančnih sredstev, možnosti ustanavljanja podjetij, informacije o drugih podpornih institucijah za podjetništvo, druge informacije o podjetništvu; redno tedensko posredovanje informacijskih paketov do uporabnikov; pripravo in posredovanje odgovorov na posamezna kompleksnejša vprašanja uporabnikov preko e-pošte in osebnih stikov; izvajanje informativno-promocijskih delavnic za podjetja in podjetnike posameznike v sodelovanju z JAPTI, Slovenskim podjetniškim skladom in Ministrstvom za gospodarstvo; osnovno svetovanje povezano z zagonom, poslovanjem in razvojem podjetij pred registracijo podjetja oziroma podjetnika; izvajanje postopkov registracije in sprememb registracij preko e-VEM registracijske točke in evidentiranje administrativnih ovir pri poslovanju podjetij. Izvajanje zgoraj naštetih storitev je brezplačno. Š. Ž.

Bled

Coca Cola ustanovila katedro za marketing na IEDC-Poslovni šoli Bled

IEDC-Poslovna šola Bled, ena izmed vodilnih institucij na področju razvoja menedžmenta v Evropi, in korporacija The Coca Cola Company, obveščata javnost o ustanovitvi The Coca Cola Company katedre za marketing na IEDC-Poslovni šoli Bled. Investicija bo podprla inovativne pristope na področju raziskav in poučevanja kompleksnega potrošniškega marketinga ter ustvarjanje novih spoznanj na področju potrošniških dobrin. Na ta način se bodo še okrepili akademski programi in študije IEDC-Poslovne šole Bled na področju marketinga. Gre za prvo katedro financirano s strani korporacije The Coca-Cola Company v Srednji in Vzhodni Evropi in tretjo na svetu. Investicija je največja investicija na področju raziskav v 22-letni zgodovini IEDC-ja. **Š. Ž.**

Radio Triglav®
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

KRATKE NOVICE

KRANJ

Brez vpliva na čebele

Republiška fitosanitarna uprava je po nedavnem pomoru čebel v okolici Domžal po naročilu kmetijskega ministra Iztoka Jarca in v sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije izvedla poskus, s katerim je želela ugotoviti, ali cvetni prah koruze, ki je zrasla iz semena, kemično obdelanega (tretiranega) s fitofarmacevtskimi sredstvi Poncho, Gaucho in Cruiser, vpliva na čebele. Z ministrstva so pred kratkim sporočili, da v dosedanjem poteku poskusa niso ugotovili vplivov kemično obdelane koruze ali njenega cvetnega prahu na neobičajno oz. povečano odmiranje čebel in razvoj čebeljih družin. Družine, zaprte v mrežniku s tretirano koruzo, so se razvijale enako kot družine, zaprte v mrežniku s koruzo, pri kateri semena pred setvijo niso kemično obdelali. **C. Z.**

KRANJ

Odbori zborničnih izpostav so se že sestali

V vseh izpostavah kranjske območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije so že bile ustanovne seje odborov. V kranjski izpostavi so za predsednika odbora izvolili **Janeza Križnarja** iz Kranja, v radovljiški **Jožeta Skumavca**, direktorja Kmetijsko gozdarske zadruge Gozd Bled, v tržiški **Bogomirja Bajda** iz Seničnega, v jeseniški **Petra Razingerja** iz Javorniškega Rovta in v škofjeloški **Miloša Stanonika** iz Vinharjev. Člani odborov so že na ustanovnih sejah izpostavili nekatere kmetijske probleme, na seji kranjskega odbora med drugim zapleteno reševanje zahtevkov za škodo, ki jo na kmetijskih površinah povzroča divjad, ter težave s fitofarmacevtskimi sredstvi. **C. Z.**

ŠKOFJA LOKA

Spet tržnica s kmetijskimi pridelki in izdelki

Razvojna agencija Sora bo jutri, v soboto, dopoldne pripravila na Mestnem trgu v Škofji Loki tržnico kmetijskih pridelkov in izdelkov, na kateri bodo ponujali izdelke blagovnih znamk Dedek Jaka in Babica Jerca, Za moj dom in Slovenski med ter druge kakovostne izdelke. V ponudbi bodo kruh in pecivo iz krušne peči, mlečni izdelki, domači jušni rezanci, med in izdelki iz medu, dražgoški kruhki, naravna mazila, sveža in posušena zelišča ter izdelki iz zelišč, ročno pleteni izdelki iz domače volne, čipke in drugi izdelki domače in umetnostne obrti. **C. Z.**

LJUBLJANA

Več denarja za pomoč ob izrednih dogodkih

Vlada je na torkovi dopisni seji v načrtu razvojnih programov namenila več denarja za finančno pomoč ob nepredvidljivih dogodkih na kmetijskih gospodarstvih. Med nepredvidljive dogodke sodijo požar ali strela, smrt, invalidnost ali nesposobnost za delo, poslabšanje ekonomskih razmer in nenadni pomori čebel, degradacija okolja in bolezni živali, za katere povračilo škode ni urejeno z drugimi predpisi. Letos naj bi kmetijskim gospodarstvom za to namenili 1,7 milijona evrov finančne pomoči. **C. Z.**

Dokaj dobra letina pšenice

Pridelovalci bodo v tem tednu večinoma končali z žetvijo pšenice. Letošnja letina je dokaj dobra, povprečni pridelek se giblje okrog 4,5 tone na hektar.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - "Na Gorenjskem smo imeli v preteklosti že boljše letine, letošnja je povprečno dobra," pravi **Marija Kalan**, specialistka za rastlinsko pridelavo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, in poudarja, da so bile letos za pridelovanje žit dokaj ugodne razmere. Žito je dobro prezimilo, hladno spomladansko vreme je zadrževalo razvoj bolezni, nekaj težav je povzročilo le zatiranje plevelov. Pridelovalci so doslej imeli tudi srečo z vremenom. Julijsko neurje, ki je prizadelo velik del Slovenije, je Gorenjsko le oplazilo in povzročilo poleganje žit na območju od Praš preko Brnika do Zaloga.

Marija Kalan

Na Gorenjskem bodo po oceni Kalanove več kot polovico letošnjega pridelka žita porabili za krmljenje goved.

"Tisti, ki so pravočasno in pravilno izvedli vse tehnološke ukrepe, so pridelali od 4,7 do 5 ton pšenice na hektar, ostali, ki so zamudili pri gnojenju in niso škropili proti plevelom, so dosegli od 3 do 3,5 tone pridelka," pravi Kalanova in dodaja, da je pridelek slabše kvalitete, saj je delež beljakovin zaradi padavin, ki so sprale dušik, manjši kot običajno.

Po podatkih kmetijske svetovalne službe je na Gorenjskem okrog 6.200 hektarjev njiv, od tega so letos pridelovali žita na 1.700 hektarjih površine. Približno tisoč hektarjev je bilo ječmena, ostale površine so zasedli pšenica, tritikala in oves. Površina "pod žiti" je bila približno enaka kot lani, nekoliko se je povečal le delež ječmena, razlog za to pa je zahteva po kolobarjenju na zadrževalnem območju koruznega hrošča in dražitev krmil. "Izkušnje kažejo, da je krma, ki jo kmet sam pridela, najcenejša. Če je odvisen le od nakupa krme na trgu, nikoli ne ve, kolikšni bodo stroški," pojasnjuje Kalanova in dodaja, da je sedanji delež žit v setvenem kolobarju na Gorenjskem že zgornja meja.

Žetev pšenice na Zlatem polju / Foto: Tina Dokl

Na gorenjskih njivah skorajda ni več videti rži. Nekdaj so jo pridelovali predvsem na višje ležečih območjih, vendar so jo tudi tam opustili.

Spremembe pri plačilih

Evropska unija pripravlja spremembe kmetijske politike pri neposrednih plačilih, tržno cenovnih ukrepih in pri razvoju podeželja.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj - Na področju neposrednih plačil namerava poenostaviti in poenotiti sheme enotnega plačila ter postopno odpraviti proizvodno vezana plačila. Od tovrstnih plačil, ki jih je Slovenija uvedla lani, naj bi na sedanji ravni ohranila premije za ovce in koze, posebne premije za bike in vole naj bi v letih 2010 in 2011 znižala za polovico sedanjih plačil, ukinila pa naj bi plačila za hmelj, energetske rastline in za obvezno praho. Kot je na nedavni novinarski konferenci povedala državna sekretarka ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Branka Tome**, se Slovenija zavzema za ohranitev šele lani uveljavljene sheme enotnega plačila vsaj do leta 2013 in za to, da bi tudi v govedoreji nadaljevali s proizvodno vezanimi plačili. Strinja se z možnostjo, da bi vsaka država, članica unije, desetino denarja iz "nacionalne ovojnice" namenila za pomoč ogroženim regijam ali sektorjem, vendar se zavzema za to, da bi vsaka država sama odločala o vsebini in načinu izvajanja ukrepov. Medtem ko Evropska unija predlaga, da bi "prag" za dodelitev neposrednih plačil zvišali na en hektar upravičene površine na kmetijo, je slovensko stališče, da naj bi zaradi velikih razlik v posestni sestavi med posameznimi državami ohranili sedanjo mejo 0,3 hektarja. Evropska komisija predlaga tudi povečanje stopnje modulacije, to je prenosa denarja iz neposrednih plačil za razvoj podeželja. Trenutno je stopnja 5-odstotna, po evropskem predlogu naj bi jo postopno do leta 2012 povečali na 13 odstotkov, Slovenija pa temu nasprotuje pred letom 2013.

Branka Tome

Mlečne kvote naj bi v obdobju 2009/10 - 2013/14 vsako kvotno leto povečali za en odstotek, kvote pa naj bi odpravili v letu 2015.

Po predlogu Evropske komisije naj bi ukinili tudi nekatere tržno cenovne ukrepe, Slovenija se s tem ne strinja, ampak se zavzema za njihovo posodobitev. V letu 2015 naj bi ukinili mlečne kvote, a da prehod ne bi bil tako težak, komisija predlaga, da bi kvoto vsako tržno leto od 2009/10 do 2013/14 povečali za en odstotek. Ker v Sloveniji več kot dve tretjini rejcev "proizvede" manj kot 50 tisoč kilogramov mleka, več kot tri petine vsega mleka pa je z območij z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, se Slovenija zavzema za uvedbo spremljajočih ukrepov, med drugim za sofinanciranje stroškov prevoza mleka do odkupnega mesta.

Blagoslovili obnovljene oltarje

Renata Globočnik

Pšata - Ljubljanski pomožni škof **dr. Anton Jamnik** je na Pšati minulo žegnanjsko nedeljo skupaj s cerkljanskim župnikom **Stanetom Gradiškom** in pšaškim rojakom **Francetom Turkom** v podružnični cerkvi svete Marije Magdalene blagoslovil obnovljene oltarje. Restavratorska dela so zaupali **Rudiju Polnerju** iz Maribora, ki je oltarje v enem letu temeljito obnovil. Sredstva za obnovo so prispevali vaščani in občina. Gospodinje so po slovesni maši pred cerkvijo postregle s pijačo in domačimi dobrotami. Notranjost pšaške cerkve sicer krasijo trije oltarji, ki so bili tokrat obnovljeni prvič. Glavni je posvečen Mariji Magdaleni in po vsej verjetnosti izhaja iz leta 1738, ko je bila zgrajena sedanja cerkev. Kot piše **Janez Močnik** v knjigi Podobe nekdanjih časov, avtor tega oltarja ni znan. Stranska oltarja sta mlajša - nastala naj bi leta 1865 pod okriljem Marka Peternela iz Selc. Levi oltar je posvečen Brezmadežni, desni pa svetemu Matevžu.

Obnovljeni oltarji v pšaški cerkvi

Višarje

Tri Slovenije na Višarjah

Rafaelova družba in Zveza evropskih izseljenskih duhovnikov bosta organizirali **v nedeljo, 3. avgusta,** 20. romanje Slovencev iz treh Slovenij, iz Slovenije, iz zamejstva in iz izseljenstva, na Višarje. Romarji se bodo lahko na Višarje povzpeli peš po romarski poti iz Žabnic, od koder bo odhod ob 8. uri zjutraj, ali z žičnico. Ob 10.30 bo predavanje dr. Tamare Griesser Pečar z naslovom Cerkev na zatožni klopi, opoldne pa bo maša, ki jo bo skupaj z drugimi duhovniki daroval koprski škof Metod Pirih. Po maši bo blagoslovitev obnovljenega Ehrlichovega doma. Dr. Lambert Ehrlich je bil rojen v Žabnicah pod Višarjami. Romanje bo sklenjeno s kulturnim programom, nagovorom poslanca državnega zbora Jožeta Horvata in družabnim srečanjem za cerkvijo. **J. K.**

GG | mali oglasi
04/201 42 47, e-pošta: malioglasi@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

Bled

Z vodniki po Triglavskem narodnem parku

Skupaj z naravovarstvenimi nadzorniki Triglavskega narodnega parka se bo tudi letos mogoče podati na brezplačne izlete Odkrivamo Triglavski narodni park. "V odkrivanja smo vključili ne samo lepo naravo in še lepše poglede nanjo, ampak tudi zgodovino in kulturo," so poudarili v TNP. Pridružiti se jim bo mogoče že jutri ob 8. uri na parkirišču pred slapom Savica, od koder se bodo odpravili na Pršivec. "Tura na Pršivec je nekaj posebnega. Razgledna je, čeprav se ves čas vzpenjamo skozi prostrane gozdove, neizmerno bogata s posebnostmi rastlinskega in živalskega sveta, vodi do starih pašnih planin in obuja spomin na nekdanje bohinjske divje lovce," so še dodali v TNP. **M. R.**

Podkoren

Sto let gasilskega društva Podkoren

Prostovoljno gasilsko društvo Podkoren letos beleži stoletnico delovanja. Visoko obletnico je društvo, ki šteje 130 članov, včeraj obeležilo s slavnostno sejo, danes pa se ob 16. uri začenja sektorska vaja, na kateri bodo sodelovali tudi gasilci Gasilske zveze Kranjska Gora in posadka helikopterja. Jutri, v soboto, 2. avgusta, pa se bo ob 16. uri začela gasilska parada skozi Podkoren, ki ji bo, kot se za gasilska praznovanja spodobi, sledila veselica. **M. A.**

Adergas

Jutri koncert Slovenskega okteta

Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas vas ob praznovanju 70-letnice ustanovitve jutri, 2. avgusta, ob 21. uri vabi na koncert Slovenskega okteta, ki bo na prostem na stopnišču župnijske cerkve Marijinega oznanjenja, v primeru slabega vremena pa v cerkvi. **S. Š.**

VABLJENI V SVET PRILOŽNOSTI!

LIDL

Zaradi nadaljnje širitve naše mreže poslovalnic v vseh slovenskih regijah zaposlujemo

vodje prodajnih okolišev (m/ž)

VAŠ PROFIL:
- Imate najmanj višješolsko izobrazbo, zaključeno z nadpovprečnim uspehom.
- Ste samostojni, prodorni, imate izrazite analitične in komunikacijske sposobnosti. Znanje nemškega jezika je prednost.
- Ste vztrajni, odločni in ciljno usmerjeni ter želite prevzeti odgovornost vodenja.
- Pripravljeni ste se izobraževati in delati tudi izven kraja svojega bivanja.

USPOSABLJANJE:
- V okviru večmesečnega programa usposabljanja doma ali v tujini vas bomo pripravili na vaše bodoče naloge.
- Predstavili vam bomo naš pristop do kupcev ter način vodenja in motiviranja sodelavcev.
- Spoznali boste koncept obvladovanja stroškov in doseganja visoke storilnosti.

VAŠE NALOGE:
- Po uspešnem uvajanju boste prevzeli celotno poslovno odgovornost za prodajni okoliš z več poslovalnicami.
- Samostojno boste sprejemali odločitve o zaposlovanju prodajnega osebja.
- Kot naša vodilna moč na področjih načrtovanja, izobraževanja, izvedbe, organizacije in nadzora boste odločilno prispevali k uspehu svojega prodajnega okoliša.

Postanite del našega uspešnega in dinamičnega tima in nas prepričajte! Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas. Na razpolago vam bo službeno vozilo, ki ga boste lahko uporabljali tudi v zasebne namene. Ponudbo z življenjepisom, vsa potrebna dokazila in fotografijo nam do 16. avgusta 2008 pošljite na naslov:

Lidl d.o.o. k.d., Žeje pri Komendi 100, 1218 Komenda
www.lidl.si

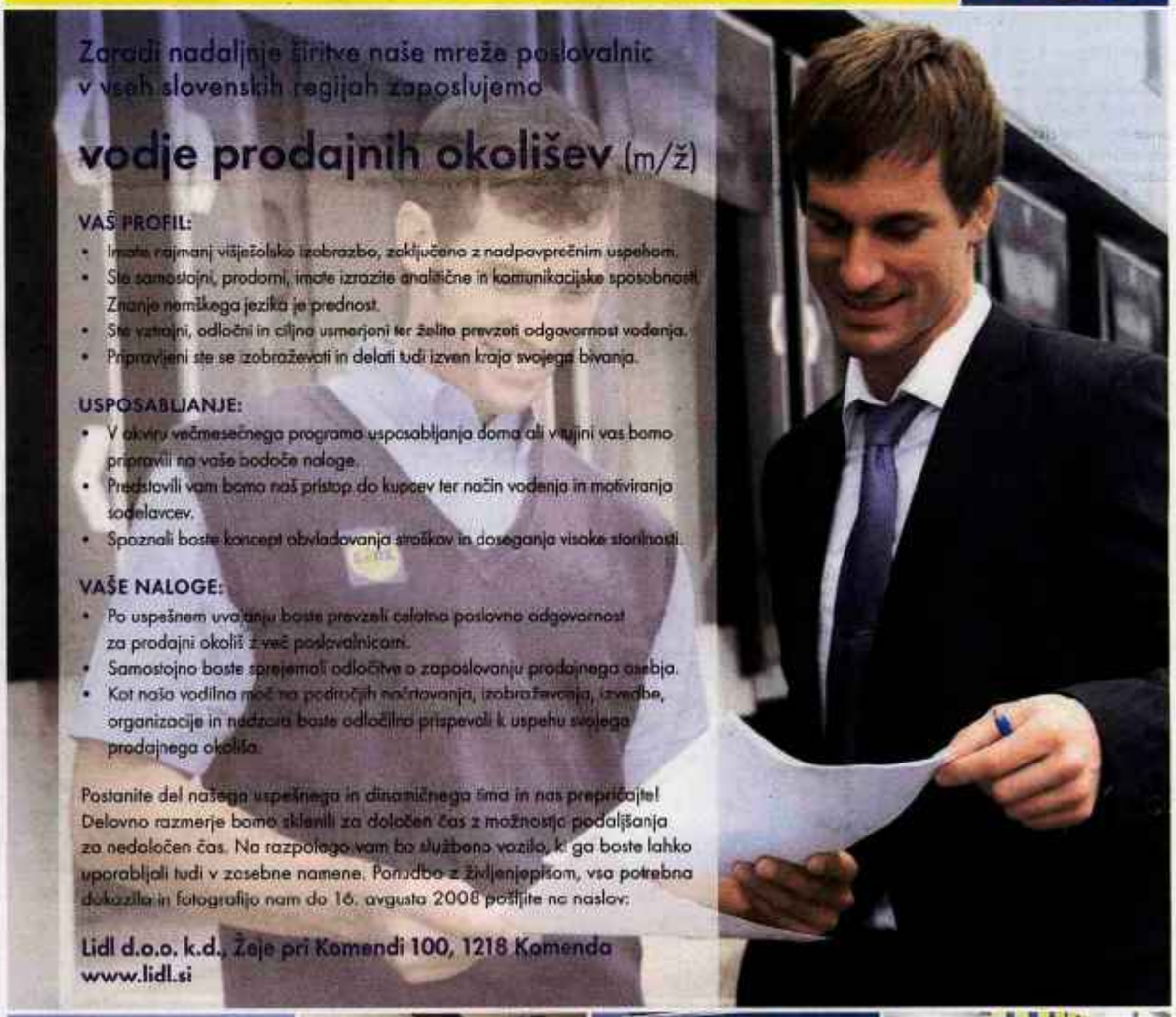

Uprava družbe ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d.,
Savska loka 4, Kranj sklicuje

13. skupščino delniške družbe ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d., Kranj, ki bo 2. septembra 2008 ob 16. uri v sejni sobi družbe, Savska loka 4, Kranj.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev skupščine, ugotovitev sklepčnosti in seznanitev z organi skupščine ter prisotnostjo vabljenega notarja

Predlog sklepa:
"Za predsednika skupščine se imenuje Žiga Škerjanec, za preštevalca glasov pa se imenujeta Peter Hribar in Darko Mesec. Skupščina se seznani s prisotnostjo vabljenega notarja Vojka Pintarja iz Kranja.

2. Seznanitev z Letnim poročilom o poslovanju družbe Iskra Vzdrževanje, d. d. Kranj za leto 2007 in odločanje o uporabi bilančnega dobička ter o podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu za leto 2007

Predlog sklepa:
"2.1. Skupščina se seznani z Letnim poročilom o poslovanju družbe Iskra Vzdrževanje, d. d., Kranj za poslovno leto 2007.

2.2. Bilančni dobiček družbe Iskra Vzdrževanje, d. d., Kranj za poslovno leto 2007 znaša 38.345 EUR in ostane nerazporejen oziroma bo o njegovi uporabi odločeno v naslednjih poslovnih letih (preneseni dobiček).

2.3. Skupščina podeljuje razrešnico upravi in nadzornemu svetu družbe Iskra Vzdrževanje, d. d., Kranj za poslovno leto 2007."

3. Sprememba statuta zaradi spremembe firme, uskladitve navedbe dejavnosti z novo standardno klasifikacijo, spremembe števila članov nadzornega sveta in drugih redakcijskih sprememb

Predlog sklepa:
"Na predlog uprave in nadzornega sveta se sprejme spremembe statuta družbe ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d., Kranj. Za izdelavo čistopisa statuta družbe se pooblasti nadzorni svet družbe."

4. Imenovanje članov nadzornega sveta
Predlog sklepa:
"Za člane nadzornega sveta družbe ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d., Kranj se za mandatno dobo štirih let imenujejo:
- Žiga Škerjanec,
- Franci Bukovnik in
- Janez Sajovec.
Člani nadzornega sveta nastopijo mandat z dnem vpisa sprememb statuta, ki se nanašajo na nadzorni svet, v sodni register."

PREDLOGI DELNIČARJEV
Skupščina bo odločala o objavljenih predlogih po posameznih točkah dnevnega reda. Če delničar v enem tednu po objavi sklica skupščine pošlje družbi razumno utemeljen nasprotni predlog, bo družba postopala skladno s 300. členom Zakona o gospodarskih družbah.

GRADIVO
Letno poročilo za poslovno leto končano na dan 31. 12. 2007 skupaj s pisnim poročilom nadzornega sveta o preveritvi Letnega poročila za poslovno leto končano na dan 31. 12. 2007 in drugo gradivo za sejo skupščine je delničarjem dostopno na sedežu družbe ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d., Savska loka 4, Kranj, vsak delavnik od dneva objave sklica skupščine med 9.00 in 14.00 uro.

UDELEŽBA IN GLASOVANJE NA SKUPŠČINI
Pravico udeležbe in glasovanja na skupščini imajo delničarji, ki so kot lastniki vpisani v delniški knjigi družbe ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d., tri delovne dneve pred zasedanjem skupščine in bodo svojo udeležbo na skupščini pisno prijavili družbi vsaj tri dni pred zasedanjem skupščine.

Delničar, ki ima pravico do udeležbe na skupščini, lahko pooblasti pooblaščenca za udeležbo in uresničevanje glasovalne pravice na skupščini. Pooblaščenec mora pisno pooblastilo predložiti najkasneje do začetka zasedanja skupščine. Za udeležbo na skupščini se fizične osebe izkažejo z osebnim dokumentom.

Glasuje se osebno, vsaka delnica šteje en glas.

DRUGI SKLIC
Če na seji ne bo dosežena sklepčnost, bo ponovno zasedanje, istega dne, to je 2. septembra 2008 na istem kraju ob 16.30. Na ponovnem zasedanju bo skupščina veljavno odločala ne glede na višino zastopanega kapitala.

ISKRA VZDRŽEVANJE, d. d.
Uprava družbe:
V Kranju, 01. 08. 2008 mag. Boštjan Pražnikar, direktor

Opisali znamenja v Železnikih

Zgodovinska skupina župnijske Karitas Železniki v sveže izdani knjigi opisuje devetdeset verskih znamenj v Železnikih in okolici.

ANA HARTMAN

Železniki - "V Železnikih in okolici stoji izredno veliko znamenj. To je znak vernosti na tem območju," meni **Ivana Benedičič**, članica zgodovinske skupine, ki deluje v sklopu župnijske Karitas Železniki. Osem članov skupine, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma in pol, se je od začetka posvečalo raziskovanju znamenj v kraju. "Popisali smo znamenja v Železnikih in okolici, šli smo med ljudi, ki so nam povedali marsikaj zanimivega," se spominja Benedičičeva. Sprva so razmišljali o pripravi brošure, a ker so zbrali ogromno gradiva, je pred kratkim izšla knjiga z naslovom Znamenja v Železnikih in okolici, ki predstavlja devetdeset znamenj. V nakladi petsto izvodov jo je ob pomoči donatorjev izdala Župnija Železniki. Izkupiček od prodaje bodo namenili za obnovo v ujmi poškodovanih znamenj.

"Pri pripravi knjige smo za nekaj znamenj uporabili gradivo dveh domačinov, Barbare Skok Rebula in Cirila Zupanca, sicer pa je bil naš namen osredotočiti se na ljudsko izročilo in na tisto, kar so nam povedali domačini. Čim več smo želeli izvedeti o nastanku in vzdrževanju znamenj, običajih ...," je razložila. Železniki se sicer ponašajo z zelo raznolikimi verskimi znamenji, od kapelic do niš ter križev z razpeli in poslikanimi tablami. Veliko jih je posvečenih Mariji, precej je razpel, pogosti pa so tudi motivi sv. Florjana, saj so bili Železniki v preteklosti zaradi fužinarstva še posebej izpostavljeni požarom.

V knjigi so opisana tudi znamenja, ki jih danes ni več. Po besedah Benedičičeve je bilo odstranjenih devet križev in pet kapelic, poplave pa so jim vzele tri znamenja. Uničilo je Matijovcovo kapelico pri plavžu (kip sv. Antona so našli v Loki) ter križa v Pajštvi in pri Matijovcu, ki sta že na novo postavljena.

In katera znamenja so najbolj poznana? "Zagotovo je posebna Globočnikova kapelica na Klovžah. Postavljena je bila v spomin na trpljenje in še danes se tam prižigajo svečke v ta namen. Skoraj ni večera, da ne bi tam gorela svečka," pove sogovornica in doda, da je v vsakem kraju znamenje, ki je tamkajšnjim domačinom še posebej blizu. Med najbolj obiskanimi je tudi kapelica lurške Marije pod cerkvijo v Suši. V bister studenček pod kapelico, ki slovi kot zdravilen, hodijo po vodo od vsepovsod, celo iz Ljubljane.

Med najbolj obiskanimi je kapelica lurške Marije pod cerkvijo v Suši. V bister studenček, ki teče izpod kapelice in slovi kot zdravilen, hodijo po vodo od blizu in daleč.

Blejci obiskali Škotsko višavje

Bled skupaj s kraji v Julijskih Alpah začenja sodelovanje s krajem Pitlochry v višavju Perthshire na Škotskem.

MATEJA RANT

Bled - Na povabilo škotskih gostiteljev je delegacija z Bleda, ki sta jo vodila blejski župan Janez Fajfar in častna konzulka Republike Slovenije na Škotskem Ana Wersun, pred dnevi obiskala Škotsko višavje. V okviru obiska so stekli tudi pogovori o možnostih partnerskega sodelovanja Bleda in nekaterih drugih krajev v Julijskih Alpah s primernim krajem na Škotskem.

Sodelovanje s Škotsko naj bi povezalo znane turistične kraje Bled, Bohinj, Kranjska Gora, Bovec, Tolmin in Kobarid. "S Škoti nas poleg nekaterih karakternih lastnosti povezuje tudi dejstvo, da smo si šele pred kratkim priborili samostojnost. Škoti, ki jih je približno 5,2 milijona, so po skoraj tristo letih leta 1999 dobili svoj parlament in so na to zelo ponosni. V želji, da nas v prihodnosti poleg naštetega povežejo še partnerski programi med mesti ter neposredna letalska povezava iz Ljubljane v Edinburg ali Glasgow, ki jo pričakujemo, že nekaj let, smo z veseljem sprejeli izziv za boljše sodelovanje," je po vrnitvi s Škotskega dejala direktorica blejskega zavoda za turizem **Eva Štravs Podlogar** in dodala, da so glede na podobnosti in skupne izzive vzpostavili kontakt s krajem Pitlochry v višavju Perthshire, ki vključuje tudi manjše turistične kraje Dunkeld, Blair Atholl, Aberfeldy in Kenmore. Sodelovali bi lahko na področju turizma, športa in kulture, v aktivnosti pa bi radi vključili tudi čim več mladih. "Razšli smo se z obljubo, da škotske partnerje še letos povabimo v Slovenijo in jim predstavimo bogato naravno in kulturno dediščino krajev ob vznožju Julijskih Alp ter skupaj pripravimo načrt aktivnosti za prihodnje leto," je končala Eva Štravs Podlogar.

Delegacija Bleda s škotskimi gostitelji - od leve proti desni: predsednik komisije za šport pri občini Bled Aleš Vukelj, direktorica Turizma Bled Eva Štravs Podlogar, župan Bleda Janez Fajfar, častna konzulka RS na Škotskem Ana Wersun in škotski minister za finance John Swinney

Evropska unija je obrnila hrbet književnim prevajalcem

Evropska unija (proračun za prevajanje ocenjujejo na milijardo evrov) se je odločila ukiniti subvencije prevajalskim hišam, ki omogočajo književnim prevajalcem, da bivajo v izvornih državah avtorjev, ki jih prevajajo, in tako poglobijo svoje znanje jezika in kulture, se dodatno izobražujejo, oziroma se posvetijo izključno svojemu tako zahtevnemu delu. Naj spomnimo, da EU v okviru svojega programa "Kultura 2007-2013" razpolaga z letnim proračunom v višini več kot 400 milijonov evrov za kulturo, ta denar pa namenja skoraj izključno velikim kulturnim projektom, kot so npr. filmske produkcije.

Evropsko združenje društev književnih prevajalcev (CEATL) je ogorčeno nad to odločitvijo, ki je v popolnem nasprotju s celotno idejo multilingvistične in multikulturne Evrope, v kateri je delo književnih prevajalcev osnova za medsebojno razumevanje - ne samo v beletristiki, temveč tudi v filozofiji, umetnosti, pri filmu in gledališču.

Govorimo o tisti EU, ki je leto 2008 razglasila za "leto medkulturnega dialoga" in ki za začetek 2009 pripravlja velik simpozij o književnem prevajanju, ki je bistveni del tega dialoga. CEATL vztraja, da so mednarodne prevajalske hiše - ki so kot moderne različice znamenite prevajalske šole v Toledu, ki jih je pred tridesetimi leti ustanovil Elmar Tophoven, eden najboljših prevajalcev Samuela Becketta - srž medkulturnega dialoga in si zato kot bistvena gibala evropske kulture zaslužijo brezpogojno strukturno podporo Evropske unije. Če ne, pa je sama ideja o evropski kulturi in medkulturnem dialogu zgolj ovitek za knjigo brez knjige.

(Za dodatne informacije se, prosim, obrnite na predsednico CEATL, Ros Schwartz na: schwartz@btinternet.com, ali na slovensko Društvo književnih prevajalcev na: info @dskp-drustvo.si)

Zahvala za vabilo

Upokojence v Radovljici je zelo razveselilo vabilo na plavalno predolimpijsko tekmovanje, saj smo ljubitelji plavanja in člani PK Žito Gorenjka Radovljica. Tudi vabila za občne zbore dobimo, čeprav smo v naši državi stari odveč in preveč nas je v našem plavalnem klubu pod "Oblo Gorico". Sama rada plavam in pomaga mi pri vzdrževanju kondicije (sem namreč v Domu dr. J. Benedika, stara 76 let) in nikoli se ne počutim odveč. Prav uživam pozimi (bazen je namreč pokrit s kupolo), ko vidim, da je bazen razdeljen, nekaj prog rezerviranih tudi za nas in za malčke, ki jih prizadevni učitelji učijo prvih plavalnih veščin ter z njimi pojejo v bazenu. Tako vidim veliko mladih nasmejanih obrazkov. Zahvaljujem se vsem v odboru (predvsem predsedniku PKg. Rebcu), ker se vedno spomnite tudi na nas upokojence. Veliko uspeha želim vsem našim olimpijcem iz PK Radovljica, mi "ta mladi" bomo za vas držali pesti na olimpijskih igrah.

J. V.

Na Rodinah civilna iniciativa

Ob prebiranju članka z zgornjim naslovom sem pomislil: bo spet zmagal kapital in uničil nekaj naše tisočletne kulturne dediščine? Upam, da ne in da čez nekaj let ne bomo gledali namesto slikovite silhuete Rodin, steklenih kvadrov. Upam, da bo civilna iniciativa zmagala.

Kar nekaj let sem bil v brezniški fari - žirovniški občini zdravnik. Poznam ne samo vsako vas v fari, ampak skoraj vsako hišo in dvorišče. Ker sem te kraje vzljubil, mi ni vseeno, kaj se v teh krajih dogaja.

Vedno, kadar sem prišel na Rodine, me je ta vas prevzela in navdušila s svojo lepoto. Mogočna kmečka hiša za kamenitim zidom in arhitekturni biser cerkev sv. Klemena stojita kot stražarja na začetku vasi, nad njima pa se v bregu gnetejo hiše, kot bi iskale zavetje. Vas je, za razliko od številnih drugih slovenskih vasi ohranila videz nekdanje vasi. Kot lahko preberete v knjižici ing. Franca Legata z naslovom "Bi bližnji sosed ...", se Rodine prvič omenjajo kot prafara že leta 1163, po legendi pa naj bi relikvije za cerkev prinesla že slovanska apostola brata Ciril in Metod, ko sta s posmrtnimi ostanki sv. Klemena potovala skozi Rodine. Sedaj pa naj bi to sliko, to silhueto vasi s tisočletno zgodovino degradirali s stanovanjskimi bloki, ki naj bi jih neko gradbeno podjetje zgradilo za trg. Upam, da bo civilna iniciativa dovolj močna, da bo to preprečila, in menim, da je dolžnost tudi drugih državljanov, ki nam je še mar za kulturno dediščino, da jim pri prizadevanjih za ohranitev naše skupne dediščine pomagamo.

AVGUST MENCINGER,
Radovljica

HALO - HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objave sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, [illegible]

JANEZ ROZMAN S.P. - ROZMAN BUS, LANCOVO 91, 4240 RADOVLJICA, TEL.: 04/53 15 249, FAX: 04/53 04 230
MADŽARSKE TOPLICE: 7. 8. - 10. 8., 21. 8. - 24. 8., 1. 9. - 7. 9.; **PELJEŠAC:** 15. 9. - 22. 9., 22. 9. - 29. 9.; **KOPALNI IZLET IZOLA:** 4. 8., 11. 8.; **GOLI OTOK:** 26. 8.

OBVESTILA O DOGODKIH OBJAVLJAMO V RUBRIKI GLASOV KAŽIPOT BREZPLAČNO SAMO ENKRAT.

PRIREDITVE

Predmašni večer
Bled - Društvo Berem - bereš - berimo letos že šestič zapored vabi na Predšmarni večer, ki bo v četrtek, 14. avgusta, ob 20. uri na Mlinem. Brali boste poezijo in prozo ustvarjalcev, ki jim je Bled vir ustvarjalnega navdiha.

Dojenje je najboljša izbira
Kranj - Jutri, v soboto, 2. avgusta, bo od 10. do 12. ure ob svetovnem dnevu dojenja in začetku mednarodnega tedna dojenja na Glavnem trgu potekala prireditev pod naslovom Dojenje je najboljša izbira. Strokovnjakinji Alenka Benedik, LLL Slovenija, in Irena Ahčin, IBCLC, bosta predstavili prednosti dojenja za otroka in mamico, strokovnjake s tega območja v Sloveniji z mednarodno licenco ter odgovarjali na vprašanja.

Sveta maša na Kriški gori
Križe - V nedeljo, 3. avgusta, bo ob 11. uri na Kriški Gori sveta maša. Ob 10. uri bo predstavitev defibrilatorja, to je naprava za oživljanje ob nenadnem srčnem zastoju, za katere nakup se zavzema Planinsko društvo Križe.

IZLETI

Odkrivamo Triglavski narodni park
Bled - Triglavski narodni park vabi na brezplačne izlete Odkrivamo Triglavski narodni park - vodene ture z naravovarstvenimi nadzorniki TNP. Prvi izlet bo jutri, v soboto, 2. avgusta, na Pršivec. Zborno mesto je na parkirišču pod slapom Savica ob 8. uri. Več informacij na: http://www.tnp.si/prireditve/termin/izlet_tnp_prshivec_balkon_bohinja/ ali po tel.: 57 80 217.

Na Škrlatico
Radovljica - Planinsko društvo Radovljica organizira v soboto, 9. avgusta, vzpon na Škrlatico (2.740 m). Izhodišče je v Vratih. Pot je zahtevna, hoje je za 9 do 10 ur. Prijave po tel.: Janko Baloh 041/822 088, Milan Kos 031/668 565 ali v pisarni 031/345 209, 531 55 44.

Društvo upokojencev Preddvor vabi
Preddvor - Društvo upokojencev Preddvor vabi svoje člane na avtobusni izlet v Dachstein v Avstriji s postankom v Schladmingu in Hallstatu. Izlet bo v četrtek, 14. avgusta, odhod avtobusa ob 4.55 iz Hotemaž, ob 5. uri iz Preddvora, ob 5.05 iz Bašlja, ob 5.10 z Bele. Prijave zbirajo poverjeniki. V društveni pisarni pa v petek, 8. avgusta, ob 10. uri. Vabijo tudi na srečanje upokojencev Gorenjske, ki bo 4. septembra v Žirovnici na prostoru Konjeniškega kluba na Breznici. Odhod avtobusa iz Hotemaž bo ob 8.30, iz Preddvora ob 8.35, iz Bašlja in Bele ob 8.40. Prijave zbirajo poverjeniki, v pisarni društva pa v petek, 8. avgusta, ob 10. uri.

Na Mangart
Kranj - Planinsko društvo Iskra Kranj v soboto, 30. avgusta, vabi na Mangart po "Via Ferrata Italiana". Ta ferata poteka v celoti po Italijanski, severni strani Mangarta. Odhod z osebnimi avtomobili izpred hotela Creina bo ob 5. uri. Prijave in dodatne informacije: pisne prijave: klemen.rucigaj@gmail.com, stanko.dolensek@gmail.com; SMS na telefon: Klemen 051/693 294, Stanko 040/206 164.

V Zgornje Posočje
Bled - Triglavski narodni park vabi na voden izlet Obujeni spomini na nekdanje ovčje planine Zgornjega Posočja, ki bo v petek, 8. avgusta. Zborno mesto je v vasi Soča - na križišču za vas Na skali ob 8. uri. Prijave sprejemajo na mojca.smolej@tnp.gov.si oziroma po telefonu 04/5780 226. Izlet je brezplačen.

Na Obir
Bitnje-Stražišče - DU Bitnje-Stražišče vabi 6. avgusta na izlet na Obir v Karavankah. Odhod avtobusa bo ob 6. uri iz smeri Žabnica proti Stražišču, nato pa preko Ljubelja do Borovelj in skozi Sele in Borovnico do prevala Šajda. Sledil bo zmerni vzpon na najvišji vrh Obirja Ojstrc. Prijave tudi na tel. 040/268 005.

PREDAVANJA

Proučevanje Sv. pisma
Kranj - Društvo prijateljev Svetega vabi jutri, v soboto, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo, Jezerska cesta 41, na proučevanje Sv. pisma z okvirno temo Afriška razmišljanja o milosti. Duhovno srečanje bo povezoval Gregor Česnik. Vstopnine ni.

KONCERTI

Zaključni koncert solistov v Trenti
Trenta - Informacijsko središče Triglavskega narodnega parka Dom Trenta gosti devetnajst mladih nadarjenih glasbenikov na devetem Glasbenem forumu Trenta. Zaključni koncert solistov bo danes, v petek, 1. avgusta, ob 19.30 v Domu Trenta.

Gala koncert Slovenskega okteta
Adergas - Ob praznovanju 70-letnice ustanovitve kulturno umetniškega društva Pod lipo Adergas bo jutri, v soboto, 2. avgusta, ob 21. uri na prostem na stopnišču, v slabem vremenu pa v župnijski cerkvi Marijinega oznanjenja v Adergasu. Gala koncert Slovenskega okteta.

[ZA POPOLN PREGLED SI OGLEJTE WWW.GORENJSKIGLAS.SI/KAZIPOT]

89.8 91.1 96.3
RADIO SORA
Gorenjski prijatelj
Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

Nagrajenci nagradne križanke ZAVOD ZA TURIZEM KRANJ, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 18. julija, so: 1. nagrada - promocijski paket podjetja Simobil prejme: **Frenk Potočnik**, Podnart; 2. nagrada - promocijski paket podjetja Simobil prejme: **Jožica Babič**, Kranj; 3. nagrada - promocijski paket podjetja Simobil prejme: **Leja Smukavec**, Boh. Bistrica; 4. nagrada - promocijski paket podjetja Klima Belehar prejme: **Marjan Por**, Zg. Gorje; 5. nagrada - promocijski paket podjetja Klima Belehar prejme: **Samo Zorger**, Bled; 6. nagrada - promocijski paket podjetja Klima Belehar prejme: **Marija Lotrič**, Železniki; 7. nagrada - vrednostni bon 40 EUR gostilne Pr' Matičku prejme: **Francka Lotrič**, Radovljica; 8. nagrada - vrednostni bon 30 EUR gostilne Pr' Matičku prejme: **Magda Osterman**, Cerklje; 9. nagrada - vrednostni bon 30 EUR gostilne Pr' Matičku prejme: **Marinka Kenda,** Naklo.

LOTO

Rezultati 61. kroga - 30. julija 2008

2, 9, 11, 23, 33, 36, 38 in 14

Lotko: 648361

Predvideni sklad 62. kroga za Sedmico: 115.000 EUR

Predvideni sklad 62. kroga za Lotka: 500.000 EUR

Iščete nov dom ali kupca za svojo nepremičnino? Oddajate ali najemate stanovanje, hišo ali poslovni prostor? Celovita rešitev na enem mestu. Za vas delamo:
Aktivno - Jasno - Preudarno
**AJP d.o.o. Kranj
Koroška cesta 2,
4000 Kranj
gsm: 031/330 - 040
tel.: 04/20 28 223,
e-pošta: info@ajp.si**

STANOVANJA PRODAM
KRANJ - Stražišče: štirisobno 137,85 m2 s parkirišči in malo zelenico ter dvosobno s parkirnim mestom. Stanovanji sta v dvojčku, III. PGF, l. izd. 2007, oboje skupaj 205.000 EUR. Le štirisobno, 137,85 m2, 147.000 EUR. Po dogovoru je možna izdelava na ključ.
ZEMLJIŠČE
TRSTENIK pri Kranju: 714 m2, stavbno, kom. opremljeno 107.100 EUR.
Ostale informacije najdete na
www.ajp.si

K3 KERN d.o.o.
NEPREMIČNINE
Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel. 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

POSLOVNI PROSTORI:

Prodamo:

KRANJ: v tovarniškem objektu prodamo skladiščne prostore v izmeri 630 m2 v pritličju, obnova pred 15 leti, cena = 650 EUR/m2.

Oddamo:

KRANJ: v novem objektu v 1. nadstropju odcajo poslovni prostor v izmeri 612 m2, z lastnim vhodom, tovorno dvigalo, lastna parkirišča, primerno tudi za težke stroje, cena je 6 EUR/m2.

KRANJ: prostor v izmeri 78 m2 in 230 m2 v 1. nadstropju za pisarne, servisno dejavnost, obnova 94, cena je 11 EUR/m2.

HIŠE:

Prodamo:

RADOVLJICA, LANCOVO: NOVOGRADNJA - na mirni lokaciji 7 stan. hiš, od tega 2 dvojčka in 1 trojček v 3. podaljšani gradbeni fazi, stan. površine 191 m2, na zemljišču od 180 - 332 m2, cena je od 224.000 do 238.000 EUR, last K 3 KERN, d.o.o., možnost menjave z drugo nepremičnino z doplačilom.

Orehek pri Kranju: vrstna krajna hiša na zemljišču 613 m2, hiša je atrijska z izhodom na teraso, (klet, pritličje in neizdelano podstrešje), stara 38 let, cena = 245.000,00 EUR na voljo po dogovoru.

TRŽIČ, tik ob centru: vrstna stanovanjska hiša z garažo, stara 50 let, cca. 86 m2 + garaža 15 m2 + drvarnica, zemljišče na uporabo, cena = 105.000,00 EUR, takoj na voljo.

BELA pri PREDDVORU: na mirnem predelu s pogledom na hribe lahko dobite stanovanjsko hišo cca. 100 m2 v etaži (klet, pritličje in mansarda), parcela 1.116 m2, letnik 1979, cena = 230.000,00 EUR.

BESNICA: stanovanjska hiša, površine 250 m2, klet, pritličje, nadstropje in mansarda, zgrajena 1970, obnova 94, parcela 500 m2, lahko tudi dvodružinska, cena = 215.000 EUR.

ZEMLJIŠČA:

Prodamo:

Ambrož pod Krvavcem: več stavb. parcela od 422-677 m2 po 70 EUR/m2.

Apno pod Krvavcem: parcela 886 m2 v bližini zazidljivega, pogled na dolino po 60 EUR/m2.

Poljubelj: stavb. parcela 631 m2 po 75 EUR/m2 v nižinskem delu

Zalog pri Cerkljah: stavb. parcela 482 m2 ali 509 m2 po 120 EUR/m2.

STANOVANJA:

Prodamo:

Kranj, Zlato polje: dvosobno, 50,63 m2 v 2. nad. od 4, obnova 2002, cena = 99.000 EUR.

Kranj, Vodovodni stolp: dvosobno, 54,00 m2 v 4. nad. od 4, obnova 2001, cena = 89.000 EUR.

Kranj, Planina I: trisobno, 80 m2 v 7. nad., letnik 1974, cena = 115.000 EUR.

Kranj (center): trisobno, 96,25 m2, duplex v 1. nad. in 2. nad., obnova 2006, cena = 165.331 EUR.

Kranj (center): enosobno, 48,20 m2 v 2. nad. od 3, letnik 1989, letnik 2004, staromeščanski stil, vsa oprema, cena = 91.900 EUR.

Bled (Ribno): štirisobno, 91,38 m2 duplex v večstanovanjski hiši, v 1. nadstropju (kuhinja z dnevno sobo in izhodom na balkon, 2 sobi, kopalnica, garderoba) in mansardi (soba in galerija), dodatno parkirišče, vpisana etažna lastnina v ZK, cena = 198.000 EUR.

www.k3-kern.si

domplan
družba za inženiring, nepremičnine, urbanizem in energetiko, d.d.
Kranj, Zlatolinova 14
tel.: 041/647-433
www.domplan.si

STANOVANJE PRODAMO

Kranj, Šorlijevo naselje, eno sobno, II. nasdstropje, 36,79 m2, leto izgradnje 1971, potrebno obnove. Cena 78.000 EUR

Kranj, Vodovodni stolp, dvosobno v II. nadst., izmere 61,29 m2, l. izgr. 1966, delno obnovljeno - kopalnica in okna l. 2004. Možnost selitve junij 2009. Cena 108.000,00 EUR.

Kranj, Zlato polje, v mansardi objekta novo zgrajeno dvosobno stanovanje + kabinet v izmeri 60,00 m2, l. izgrad. objekta 1953, l. izgradnje stanovanj 2008, CK na plin, vsi priključki, tlaki laminat, klima, cena 97.000,00 EUR.

Kranj, Vodovodni stolp, trisobno v III. nadstr., izmere 73,80 m2, l. izgr. 1965, obnovljeno 2005, kopalnica, WC, centralna na plin, vselitev po dogovoru, cena 130.000,00 EUR.

Kranj, Zlato polje, trisobno, visoko pritličje v izmeri 66,82 m2, delno obnovljeno v letih 2000 in 2003 (kopalnica in okna), l. izgr. 1961, CK, telefon, kabel. telev., balkona ni, cena 114.755,00 EUR (27,5 mio SIT).

Tržič, mestno jedro, 3 dvosobna stanovanja v trinadstropni hiši, velikosti od 61 m2 - 83,00 m2, leto izgr. 1957, v celoti prenovljena leta 2000 (tlaki, instalacije, kopalnica, CK, telefon, dvigalo) balkona ni, cena 1290 EUR/m2 (309.135,60 SIT/m2) za manjše stanov. in 1230 EUR (294.757,20 SIT) za večje stanov., vpisana v ZK, vseljiva takoj.

HIŠE - PRODAMO

Kranj, Sp. Besnica, visokopritlična, tlorisa 120 m2 na parceli velikosti 549 m2, CK na olje, tel. garaža, dve parkirni mesti, sončna lega, hiša je lepo vzdrževana, l. izgrad. 1981, cena 320.000,00 EUR.

Križe, Gorenjska, enonadstropna - dvostanovanjska, tlorisa 75 m2 v vsaki etaži na parceli velikosti 222 m2, l. izgr. 1936, popolnoma prenovljena od l. 2004-2006, CK na plin, tel., vse instalacije v vsaki etaži ločere, tri parkirišča, cena 194.000,00 EUR.

POSLOVNI PROSTOR - oddamo v najem

Kranj, Stražišče, pritličje v izmeri 110 m2, primerno za pisarne ali podobno mirno dejavnost, samostojni vhod, višji stropovi, zagotovljena tri parkirna mesta, l. izgr. 1937, delno obnovljeno l. 2004, cena 580,00 EUR mesečno + stroški, plačilo po možnosti za tri mesece naprej, možnost uporabe takoj.

Naklo, l. nadstr. v izmeri 50 m2, primerno za pisarne, l. izgr. 1970, prenovljeno l. 2004, CK, internet, telefon, samostojni vhod, parkirna mesta zagotovljena, cena 400,00 EUR/mesečno + stroški cca. 120,00 EUR skupaj z ogrevanjem.

Industrijska cona Šenčur, novogradnja, 400 m2 v pritličju, višina stropa 4,20 m, cena 9,00 EUR/m2 mesečno + stroški in 300 m2 v I. nadstropju, višina stropa 3,80 m, cena 8,00 EUR/m2 mesečno + stroški - tovorno dvigalo, primerno za skladišče ali proizvodno halo.

GARAŽA - PRODAMO

Kranj, Planina II, v novem objektu na Ul. Tuga Vidmarja v podzemni garaži parkirno mesto, l. izgr. 2007, cena 8.000,00 EUR.

PARCELA - PRODAMO

Javorniški Rovt nad Jesenicami v izmeri 759 m2, na parceli elektrika in telefon, sončna, dostop z glavne ceste, geodetsko odmerjena, celotna zazidljiva, 6 km od avtoceste, cena 45.540,00 EUR.

Srednja vas pri Bohinju v izmeri 929 m2, sončna lega, 2/3 parcele je bolj strme, od Bohinja je oddaljeno 5 km, cena 230,00EUR/m2.

GG | naročnine
04/201 42 41, e-pošta: narocnine@g-glas.si
www.gorenjskiglas.si

DOM AGENT d.o.o.
NEPREMIČNINSKA AGENCIJA
Likozarjeva ul. 1, Kranj
Tel. 041/713711, 059/032000

Na izrazito sončni legi na v Mostah pri Žirovnici prodamo dvo-, tri- in štirisobna stanovanja v novogradnji.

www.domagent.si

Mali oglasi
tel.: 201 42 47
fax: 201 42 13
e-mail: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: **za objavo v petek - v sredo do 13.30 in za objavo v torek do petka do 14.00!** Delovni čas: od ponedeljka do petka neprekinjeno od 8. - 19. ure.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

DVOSOBNO stanovanje v Šorlijevem naselju, ☎ 051/301-725 8005398

ODDAM

KRANJ - bližina centra, na eitni lokaciji v meščanski hiši 2 SS s kabinetom, 74 m2, popolnoma opremljeno, ISDN, KATV, CK, ugodno, ☎ 041/315-609 8005401

NAJAMEM

DVO ALI TRISOBNO stanovanje na Kokrici pri Kranju, ☎ 040/898-086 8005362

HIŠE

PRODAM

CERKLJE, 145 m2, dvojček, zgr. 08, 250 m2 zemljišča, V. gr. faza, zeleno okolje ob potočku v bližini gora, pogled na Krvavec, cena 229.000 EUR, Slovenska hiša, ☎ 041/832-982 8005383

gekkoprojekt nepremičnine
Britof 79A, 4000 Kranj
info-nep@gekkoprojekt.si
www.gekkoprojekt.si
04 2341 999
031 67 40 33

STANOVANJSKI DVOJČEK v Preddvoru, vselitev možna konec poletja 2008, ☎ 051/388-822 8005247

STANOVANJSKI DVOJČEK Virmaše, Škofja Loka, ☎ 051/388-822 8005248

STAREJŠO dvostanovanjsko hišo s parcelo na podeželju, ☎ 041/209-068 8005402

V PODREČI prodam stanovanjsko novogradnjo, ☎ 051/388-822 8005248

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

DNEVNO NOČNI BAR v okolici Kranja, na odlični lokaciji, zelo dobro vpeljan z velikim letnim vrtom, popolnoma opremljen in vzdrževan, ☎ 040/321-001 8005343

POSLOVNI prostor v okolici Kranja, velikosti 80 m2, s parkiriščem, ☎ 040/392-127 8005328

POSLOVNI PROSTOR Kranj, Tavčarjeva ul. 7, 35 m2, v pritličju, ☎ 041/205-192 8005289

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

ODKUP, PRODAJA, PREPIS rabljenih vozil, gotovinsko plačilo, Avto Kranj, d. o. o., Kranj, Savska 34, Kranj, ☎ 04/20-11-413, 041/707-145, 031/231-358 8005421

AUDI A4, l. 98 kovinsko srebrne barve, ohranjen, ☎ 041/910-647 8005404

FIAT Palio weekend, l. 00, ☎ 04/59-63-635 8005380

HONDA Civic, l. 98, 105.000 km servo volan, el. pomik stekl, CZ, reg. do 12/08, lepo ohranjen, ☎ 041/523-791 8005406

ODKUP - PRODAJA rabljenih vozil, uredimo prepis, konkurenčne cene, Mepax, d.o.o., Planina 5, Kranj, ☎ 041/773-772 8005340

OPEL Zafira 2,2 DTI prva barva, lepo ohranjen, org. vlečna naprava, veliko dod. opreme, ☎ 041/378-803 8005415

SUZUKI Baleno 1.6 GLX, l. 99 reg. do 3/09, vreden ogleda, ☎ 041/673-792 8005395

KUPIM

ŠKODO Felicia limuzina ali karavan, ☎ 041/614-200 8005363

MOTORNA KOLESA

KUPIM

PONY Express ali starejši moped Tomos, lahko v okvari, ☎ 041/681-058 8005387

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

MICHELIN letne gume 155/70/12, skoraj nove, cena 70 EUR, ☎ 041/989-972 8005380

PNEVMATIKE Dunlop 195/70/15, 4 kosi, nerabljene, jeklena platišča različnih dim. in razne pnevmatike malo rab., tudi nove, ☎ 041/722-625 8005249

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

DESKE colarice in plohe 5 cm, ☎ 041/576-860 8005367

OSEM BAL kamene volne, deb. 5 cm, proizvajalec Termika Škofja Loka, ☎ 041/536-087 8005385

SMREKOVE deske, lotve in špirovce, ☎ 031/343-161 8005381

SUHE, smrekove plohe in colarice, ☎ 031/512-215 8005392

SUHE smrekove deske in plohe, cena po dogovoru, ☎ 04/25-27-489 8005398

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možna dostava, ☎ 041/718-019 8005374

SUHA mešana in brezova drva, možna dostava in kupim moped APN 6, ☎ 041/248-533 8005359

SUHA bukova drva, možnost razreza in dostave, ☎ 041/884-882 8005371

SUROVINE

KUPIM

HLODOVINO, smreke, jelke in sušice, ☎ 041/442-151 8005211

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

STEKLOKERAMIČNI štedilnik Gorenje s pečico, pomivalni stroj Elektrolux in hladilnik Gorenje, ☎ 041/219-799 8005289

ŠTEDILNIK Iskra, 3x plin, 1x elektrika + jeklenka, ☎ 04/574-41-08 8005414

GLASBILA

PRODAM

DIATONIČNO harmoniko C, F, B in star pralno-sušilni stroj Candy, ☎ 04/257-11-90 8005350

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

OHRANJENO poni kolo 24" srebrne barve, ☎ 04/51-20-259 8005407

TURIZEM

ODDAM

ČERVAR apartma (2+2), 30 m2, oddam po 15. avgustu, cena v avg. 50, sep. 40 EUR/dan, ☎ 041/360-643 8005406

NA KRKU oddam apartma, ☎ (00385) 917/683-915, 041/390-422 8005223

NA KRKU oddam apartma, ☎ 041/390-422 8005349

HOBI

KUPIM

STAR denar, srebrnike, zlatnike ter druge stvari, odlikovanja, srebrnino, ☎ 040/388-682 8005302

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM

VSAK DAN sveže rezano cvetje gladiol, prodam tudi svežo peso, Smolej, Luže 22a, ☎ 041/789-603, 051/365-533 8005434

PODARIM

MLADE mucke, ☎ 041/672-096 8005418

KMETIJSTVO

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOSILNICO Gorenje Muta na 2 vijaka, v račun vzamem bikca simentalca, ☎ 04/25-22-610, 041/229-159 8005364

OBRAČALNIK za traktor T.V., dobro ohranjen, malo rabljen, ☎ 04/57-23-353 8005393

PUHALNIK za seno Grič z noži in cevmi, elektromotorja 7,5 kW in 11 kW, 1400 obr., z nogami, ☎ 041/722-625 8005250

SAMOHODNI obračalnik Reform, ☎ 04/51-97-082 8005403

SEKULAR za žaganje drv, moč motorja 4 kW, ☎ 041/980-371 8005383

KUPIM

PRIKOLICO za motokultivator, ☎ 031/850-536 8005370

TRAKTOR IMT 533 ali 539 ter kiperprikolico TEHNOSTROJ in rotacijsko kosilnico SIP 135, ☎ 041/680-684 8005278

TRAKTOR URSJS C335 ali C360, ☎ 051/639-777 8005379

TRAKTORSKO kiper prikolico 5-6 t in električni nož za silažo, enofazni, ☎ 041/608-765 8005408

PRIDELKI

PRODAM

KUMARICE za vlaganje, ☎ 041/551-970 8005089

KUMARICE za vlaganje, ☎ 04/25-91-449, 031/806-406 8005423

PŠENIČNO slamo na njivi, 1 ha, okolica Kranja, ugodno, ☎ 040/383-733 8005364

PŠENIČNO slamo, balirano v okroglih balah, Podbrezje, ☎ 041/538-583 8005377

PŠENIČNO slamo, ☎ 041/767-339 8005382

RDEČO peso, čebulo, peteršilj in papriko za vlaganje, ☎ 041/517-551 8005358

SUHA bukova drva, cena: 50 EUR/m3, ☎ 041/608-642 8004713

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA simentalca, težkega 130 kg, ☎ 040/758-524 8005400

ČB BIKCA, ☎ 051/893-904 8005364

DVE TELIČKI, simentalki, stari en teden in en mesec, ☎ 041/840-724 8005411

KRAVO simentalko in telička iz ekološke reje, ☎ 04/533-12-86, 031/505-087 8005368

PRAŠIČE težke od 30 do 40 kg, ☎ 04/25-95-600 8005399

PRAŠIČE težke od 100 do 120 kg, ☎ 040/607-451 8005410

PUJSKE težke od 20 do 40 kg, ☎ 04/51-41-287, 040/779-850 8005389

PURANE za zakol, cena 5 EUR/kg, ☎ 041/242-454 8005412

RJAVE jarkice v začetku nesnosti, Globočnik, Letališka 14, Voglje, ☎ 041/644-221 8005405

SANSKEGA kozla, kozo staro 1 leto, kobilico staro 2 leti in brejo kobilo angloarabko, ☎ 041/443-330 8005409

ŠTIRI TELETA, en bikec, tri telička po izbiri, težki približno 150 kg, ☎ 04/574-34-48, 051/834-106 8005386

TELICO simentalko, brejo 8 mesecev, ☎ 04/20-41-856 8005419

TELIČKO limuzin, ☎ 040/212-484 8005373

TELIČKO simentalko, staro 10 dni, ☎ 031/738-506 8005376

VEČ TELET križancev, starih 10 dni, ☎ 04/58-03-056 8005365

KUPIM

BIKCA simentalca, starega 14 dni, ☎ 04/259-12-69 8005361

BIKCA simentalca, starega 10 dni, ☎ 04/51-20-493 8005356

OSTALO

PRODAM

LATE, okrogle, smrekove, obrezane, dol. 3-4 m, možna dostava, ☎ 04/518-80-63, 041/446-510 8005378

GNEZDA za kokoši nesnice v prosti reji, Najgelj Anton, Kropa 2a, ☎ 041/642-184 8005069

KUPIM

ELEKTRIČNEGA pastirja, ☎ 041/855-359 8005413

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

DNEVNI bar v okolici Kranja honorarno zaposli osebo za 4x tedensko čiščenje lokala, Aldera, d.o.o., Partizanska u. 34, Šenčur, ☎ 040/321-001 8005345

DOBRO vpeljan dnevni bar v okolici Kranja redno zaposli osebo za delo v šanku, Aldera, d.o.o., Partizanska u. 34, Šenčur, ☎ 040/321-001 8005344

OSEBO za dostavo hrane na dom zaposlim v redno delovno razmerje ali za občasno pomoč, Picerija Pod gradom, Koroška c. 26, Tržič, ☎ 031/571-781 8005367

Iščeš delo?
www.ms-kranj.si

PICOPEKA z izkušnjami zaposlim v redno delovno razmerje ali za občasno pomoč, Picerija Pod gradom, Koroška c. 26, Tržič, ☎ 031/571-781 8005366

ZAPOSLIM natakarja-ico in kuharja-ico, zaželene izkušnje, vozniški izpit, Gostišče Češner, Slovenska c. 39, Cerklje na Gorenjskem, ☎ 051/655-505 8005327

ZAPOSLIM prijazno in komunikativno dekle za delo v recepciji v Wellness centru na Bledu. Prošnje pošljite na naslov Linea Alpe, d.o.o., Betonova 2, Kranj 8005361

Univerzitetno izobražen intelektualec, trenutno z zdravstvenimi težavami, išče mlajšo upokojenko brez obveznosti, za vodenje gospodinjstva v luksuzni vili v Retečah pri Škofji Loki. Stanovanje in prehrana preskrbljeni. Tel.: 04/513-81-51, 513-81-50

ZAPOSLIM dekle ali gospo za strežbo v gostinskem lokalu, ieta niso pomembna, zahtevamo delovne izkušnje, prijaznost in osebno urejenost, Picerija Pod gradom, Koroška c. 26, Tržič, ☎ 031/571-781 8005368

ZAPOSLIMO dekle v šanku, Bar Pr'Grmač, Podbrezje 127, Naklo, ☎ 031/641-722 8005324

ZAPOSLIMO mesarja prodajalca, Matjaž Krč s.p., Huje 9, Kranj, ☎ 041/767-339 8005369

VOZNIKA kamiona za mednarodni transport zaposlim, C in E kat. - prevozi v EU, Zajc Transport, d.o.o., Valburga 15, Smlednik, ☎ 041/622-529 8005328

ZAPOSLIM voznika C in E kategorije, Tadej Frakelj s.p., Studeno 24, Železniki, ☎ 041/767-355 8005381

ZAPOSLIM delavca za delo na kiper vlačilcu v notranjem prometu in tudi dela z gradbeno mehanizacijo, pogoj slovensko državljanstvo ter izpit C (E) kat. Jaka Ovijač s.p., Polje 23, Vodice, ☎ 041/688-757 8005426

ZAPOSLIMO voznika kombija, kat. B in C, iz Kranja, za vožnje po Gorenjski in Ljubljani, Lagro, d.o.o., Likozarjeva 27, Kranj, ☎ 031/768-701, od 12. do 14. ure 8005394

ZAPOSLIMO voznika C kategorije za tujino, Avtoprevozništvo Jovanović Drago s.p., Partizanska c. 48, Kranj, ☎ 040/637-901 8005387

IŠČEMO izkušene prodajalce v direktnem marketingu, lahko mlajši upokojenec/ka, Zora Klampfer s.p., Visoko 49, Visoko, ☎ 031/668-993 8005372

ZAPOSLIMO osebo z osnovnošolsko ali poklicno izobrazbo, zaželene izkušnje v ličarstvu, Glider service, Franc Novak s.p., Alpska c. 43, Lesce, ☎ 041/621-876 8005338

KOZMETIČNI salon Studio Sonce v Kranju išče dekle s končano SŠ - smer kozmetični tehnik za delo v recepciji kozmetičnega salona, pisne prošnje na Tag trade, d.o.o., Hotemaže 55, 4205 Preddvor ali na e-pošto, sonce@studiosonce.com 8005310

POSLOVNI STIKI

FESST d.o.o., Koroška c. 2, Kranj

Nudimo vse vrste posojil, ugodne obresti

04/236-73-75

KREDITI DO 10 LET ZA VSE ZAP., TUDI ZA DOLOČEN ČAS, IN UPOKOJENCE
do 50 % obremenitve, stare obveznosti niso ovira. Krediti na osnovi vozila in leasingi. Možnost odplačila na položnice: Pridemo tudi na dom.

NUMERO UNO Robert Kukovec s. p., Mlinska ul. 22, Maribor, telefon: 02/252-48-26, 041/750-560.

STORITVE

NUDIM

4-URNO varstvo za vašega malčka, v dop. času na mojem domu, Angela Petran, Šorlijeva 33, Kranj, ☎ 041/532-826 8005355

ADAPTACIJE, novogradnje od temelja do strehe. Notranje omete, fasade, kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom, SGP Bytyqi d.n.o., Struževo 3a, Kranj, ☎ 041/222-741 8004881

ADAPTACIJE, vsa gradbena dela, notranje omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni, SGP Beni, Struževo 7, Kranj, ☎ 041/561-838 8005209

ASFALTIRANJE, tlakovanje dvorišč, dovoz. poti, parkirišč, polag. robnikov, pralnih plošč, izd. betonskih in kamnitih škarp. Adrovic & Co, d.n.o., Jelovškova 10, Kamnik, ☎ 01/839-46-14, 041/680-751 8004712

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter, s. p., Senično 7, Križe, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 8005420

BELJENJE notranjih prostorov, kitanje sten in stropov, odstranjevanje tapet, barvanje vseh vrst fasad, premazi oken, vrat in napuščev, Pavec Ivo s.p., Podbrezje 179, Naklo, ☎ 031/392-909 8005222

DELAMO vsa zidarska dela, notranje omete in fasade z našim ali vašim materialom. Arjaniti. d.o.o., Žabnica 47. Žabnica, ☎ 041/878-386 8005422

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 41, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, ometi, ometi fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, ☎ 041/557-871 8005208

IZVAJAMO sanacije dimnikov, vrtanje, zidava, montaža novih, popravila starih, nudimo dimne obloge, dimne kape. Novak & Co, d.n.o., Ljubljanska 89, Domžale, ☎ 031/422-800 8004817

OBREZOVANJE živih mej in drevja, podiranje drevja in odvoz obrezanega vejevja, Vincencij Šubic s.p., Zg. Bitnje 141, Žabnica, ☎ 051/413-373 8004911

OBŽAGOVANJE in podiranje težje dostopnih dreves Aljoša Šlab s.p., Spodnje Vetrno 9, Križe, ☎ 051/225-590 8004992

POLAGAMO keramične ploščice, Keramičarstvo Morel Dejan s.p., Voklo 2a, Šenčur, ☎ 041/722-560 8005326

SLO-DOM zaključna dela: knauf, armstrong, spuščeni stropi, predel. stene, okna, vrata, stres. okna velux, pleskarska in druga vzdrževalna dela, Slavko Markotič s.p., Suška c. 28, Škofja Loka, ☎ 041/806-751 8005311

UČENJE PLAVANJA, individualno za otroke od 4. leta naprej in tudi odrasle, izkušen učitelj, Aleš Fartek s.p., Kočna 9a, Blejska Dobrava, ☎ 041/860-251 8005390

www.pogrebnik.com

IZOBRAŽEVANJE

NUDIM

UČINKOVITE inštrukcije angleščine, francoščine, nemščine, slovenščine za vse stopnje šolanja; tudi poslovna smer; priprave na izpite; slovenščina za tujce; prevajanje, Mentor, Mirjana Tribič s.p., Žanova ul. 34, Kranj, ☎ 041/656-053 8005321

ZASEBNI STIKI

35.000 POSREDOVANJ, 11.000 poznanstev v preteklem letu je karakteristika ženitne posredovalnice Zaupanje za vse generacije, ki posreduje po vsej Sloveniji, ☎ 03/57-26-319, 031/505-495, 031/836-378 8000004

58-LETNI, izobražen, postaven poslovnež želi spoznati iskreno življenjsko sopotnico, ☎ 041/229-649 8005416

DEKLETA, brezplačno lahko spoznate fante za iskrene, resne, trajne zveze iz vse države, ☎ 031/836-378 8000005

MLAD, uspešen, preprost moški z otrokom hrepeni po iskreni zvesti partnerki, ☎ 041/959-192 8005417

SKROMNA, preprosta 64-letna vdova želim po tej poti spoznati vdovca od 60-70 let za občasna ali stalna srečanja, rada imam urejen dom in vrt, alkoholiki in avanturisti izključeni, bodi iz omrežne skupine C4 in 01, šifra: UPANJE NA LEPŠE 8005340

RAZNO

PRODAM

DVA Tomos avtomatika in rotacijsko kosilnico za motokultivator Gomark, ☎ 031/442-038 8005375

PRALNI stroj in mini hladilnik 60x60, oboje Gorenje, za simbolično ceno ter navadna kolesa, ☎ 040/285-748 8005353

TERARIJ 90x45x45 z dodatki, ☎ 040/887-460 8005378

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

OSMRTNICA

V 95. letu je umrl

VALENTIN JAKŠE

frizer

Pogreb pokojnika bo v ožjem družinskem krogu.

Žalujoči: Marija, Simon, Peter in Bojan
Kranj, 31. julija 2008

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice, tašče, sestre, svakinje in tete

TONČKE RESMAN

roj. Golmajer, iz Podnarta 20

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in vsestransko pomoč. Iskrena hvala sodelavkam in sodelavcem Cestnega podjetja Kranj in Upravne enote Kranj, kolektivu Iskre mehanizmi Lipnica, dr. Nuši Potočnik, medicinskemu osebju bolnišnice Jesenice in Golnik ter osebju doma dr. Janka Benedika iz Radovljice. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Navček, pevcem, harmonikarju, nosačem in praporščakom. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njeni
Podnart, Podbrezje, 25. julija 2008

SPOROČILO O SMRTI

Umrla je upokojena delavka bolnišnice

MAJDA KREMŽAR

Vestno sodelavko bomo ohranili v lepem spominu.

Delavci
BOLNIŠNICE GOLNIK-KLINIČNEGA ODDELKA ZA PLJUČNE BOLEZNI IN ALERGIJO

ZAHVALA

V šestdesetem letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi sin, brat in stric

TONE PRETNAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja in besede tolažbe, podarjeno cvetje in sveče, se od njega poslovili ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala dr. Marku Jemcu, specialistu kirurgu in osebju intenzivnega oddelka bolnišnice Jesenice, enako tudi zdravnikom in osebju oddelka C bolnišnice Begunje. Hvala g. župniku Janezu Riharju za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete pesmi, službi Navček ter g. Edvardu Petku za izrečene poslovilne besede.
Hvala tudi vsem neimenovanim.

Žalujoči vsi njegovi

ZAHVALA

Pošle so Ti moči,
zaprl si oči,
zdaj boš mirno spal,
a v naših srcih za vedno boš ostal!

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

JOŽEFA HABJANA

iz Železnikov, Log 38

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo zdravniškemu osebju bolnišnice Golnik in g. dr. Gregorju Habjanu za dolgoletno zdravljenje ter patronažni sestri ge. Francki Bogataj za obiske na domu. Najlepša hvala g. župniku in pogrebni službi Akris za lep pogrebni obred, hvala pevcem za lepo petje ter ge. Anči Bogataj za poslovilne besede v imenu ZB Češnjica.
Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu!

Vsi njegovi
Železniki, Kališe, Selca, Bohinjska Bistrica, 22. julija 2008

ZAHVALA

23. julija 2008 smo se na pokopališču Lipica pri Škofji Loki poslovili od dragega moža, očeta, dedija, tasta, brata, strica in prijatelja

FRANCA RUPARJA

po domače Kovkarjevega Franceljna iz Bodovelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in sveče ter nam izrekli sožalje. Prisrčna zahvala osebju Doma starejših občanov Škofja Loka, še posebej negovalkama Barbari in Tatjani. Hvala tudi kolektivoma Pošte Medvode in Tehnika Škofja Loka ter gospodu župniku, pevcem in pogrebnemu zavodu. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Ivica, hči Darja in sin Branko z družinama, snaha Bernarda z Nino in Žanom, sestra Nežka in ostalo sorodstvo

---

ZAHVALA

"Jaz sem vstajenje in življenje:
kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre;
in vsakdo, ki živi in vame veruje,
vekomaj ne bo umrl."

(Jn 11, 25-26)

Ob boleči izgubi našega dragega moža, atija, ata, tasta, brata in strica

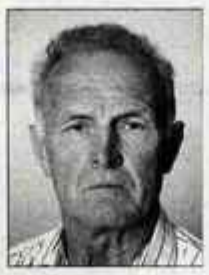

STANKA BENEDIKA

iz Zg. Bitenj 190

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste našega ata imeli radi in ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot. Hvala vsem za besede tolažbe in sožalja, za darovano cvetje, sveče in sv. maše. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju bolnišnice v Valdoltri in ZD Kranj za oskrbo in rehabilitacijo. Hvala g. Jožetu Razingerju, ki ga je v času njegove bolezni duhovno spremljal in mu vlival upanje Vanj, ki ne razočara. Hvala g. župniku Bojanu Likarju za lepo opravljen pogrebni obred in darovano sv. mašo ter ministrantu Janezu Kuraltu. Zahvaljujemo se govornikoma g. Miranu Pogačniku, poveljniku PGD Bitnje, in g. Marjanu Benediku za besede slovesa, pevcem za ganljive pesmi, gasilcem PGD Bitnje in praporščakom DU Stražišče-Bitnje. Hvala pogrebni službi Navček in Komunalnemu podjetju Kranj. Vsem, ki ste nam ob težkem slovesu stali ob strani, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Ivanka, sin Marko in hčerka Marjana z družinama
Zg. Bitnje, julij 2008

ANKETA

Ponosni na Besničana

VILMA STANOVNIK

Kar tri tedne so ljubitelji športa spremljali kolesarje na Touru, Besničani pa so še posebej stiskali pesti za svojega soseda Tadeja Valjavca in se z njim veselili zgodovinskega uspeha.

Foto: Tina Dokl

Mateja Nosan:

"Med dirko smo doma res veliko presedeli pred televizorjem in spremljali tekmo ter Tadeja. Končno 10. mesto je velik podvig, privoščili smo mu takšno uvrstitev in smo ponosni nanj."

Špela Dijak:

"Kolikor je le bilo časa, sem gledala Tour in doma smo seveda navijali za Tadeja. Bili smo zelo veseli njegovega uspeha in sedaj upamo, da bo še na olimpijskih igrah pokazal to, kar zna."

Milan Fajfar:

"Dirko sem spremljal, zlasti so me navdušili največji klanci, kjer je bil Tadej celo na čelu kolone, in škoda, da je na koncu malo opešal. Je pa dober kolesar in tudi sicer "fejst" fant."

Tilen Košir:

"Žal sem dirko spremljal bolj malo, le na koncu, saj sem bil prej na morju. Sem pa vedel, da je Tadej dober, in zelo sem bil ponosen, ko sem slišal, da je osvojil 10. mesto."

Žan Šolar:

"Doma smo dirko ves čas spremljali in navijali za Tadeja Valjavca, saj je bil edini Slovenec na Touru. Tudi jaz sem kolesar in upam, da bom nekoč tako dober, kot je Tadej."

Pred Tadejem kapo dol!

To je le ena od misli sokrajanov kolesarja Tadeja Valjavca, ki so mu jih ob prihodu s slovite dirke Tour de France zapisali v knjigo dobrih želja, doma v Besnici pa so mu pripravili prisrčen sprejem.

VILMA STANOVNIK

Navdušeni sosedje in prijatelji so Tadeja Valjavca pričakali pred domačo hišo v Zgornji Besnici, kamor se je pripeljal v družbi prijateljev kolesarjev. / Foto: Tina Dokl

Zgornja Besnica - "Vsem bi se rad zahvalil za ta lep sprejem. To je poplačilo ne le za letošnja odrekanja, ampak za odrekanja vseh let, ki sem jih namenil kolesarstvu. Še posebej pa bi se rad zahvalil svojim staršem ter ženi Mateji in sinu Erazmu. Vedel sem, da spadam v svetovno deseterico, vendar se mi je do letos vedno nekaj zalomilo. Zato nisem odnehal in letos mi je vendarle uspelo, pri čemer mi je zagotovo pomagala tudi energija vseh vas tukaj in še koga drugega, ki je mislil name. Še teže kot fizično je bilo namreč vse napore dirke premagati psihično, kar je težko opisati, posebej kot vidiš hude padce prijateljev in ne veš, ali jih bodo preživeli. Vendar pa sem se zavedal, da sem zaradi tekmovanja žrtvoval ogromno ur, ki jih nisem preživel z družino. Treba se je bilo potruditi do konca in na Elizejskih poljanah sem občutil res nepopisno zadovoljstvo," je z rosnimi očmi Tadej Valjavec prve besede ob prihodu domov iz Francije namenil svojim najbližjim in sosedom, ki so s kredo popisali cesto do njegovega doma v Besnici, mu pripravili transparente in se z njim na travniku pred hišo ob glasbi, pijači in zakuski veselili velikega uspeha.

"Deseto mesto ni le tvoj največji uspeh kariere, ampak tudi zgodovinski dogodek za slovensko kolesarstvo in za Savčane, saj si zrasel v našem, kranjskem klubu. Zato ti iskreno čestitam," je Tadeja nagovoril legendarni kranjski kolesar, trener in direktor Kolesarskega kluba Sava **Franci Hvasti**. Da so nanj ponosni tudi Besničani, je v imenu vseh pred mikrofonom povedal predsednik Krajevne skupnosti Besnica **Zmago Zadnik**. "Čestitamo ti za deseto mesto, z njim si dosegel velik uspeh in zagotovo si ponos Besnice," je poudaril Zmago Zadnik, v imenu novinarjev in kolesarskih strokovnjakov pa je Tadeju pokal za najboljšega slovenskega kolesarja minule sezone izročil **Metod Močnik**. Tadej, ki ga že naslednji teden čaka nastop na olimpijskih igrah, seveda ni ostal tudi brez šopka, poljubov in številnih stiskov rok ter dobrih želja svojih najbližjih sosedov, številnih Besničanov in ljubiteljev kolesarstva.

KREDARICA

Kulturni večer na Kredarici

Triglavski dom na Kredarici bo v sodelovanju z občinami Velike Lašče, Vrhnika in Komen jutri ob 20.30 pripravil kulturni večer, ki so ga posvetili 500-letnici rojstva Primoža Trubarja, 250-letnici rojstva Valentina Vodnika, 150-letnici rojstva Henrika Tume, 150-letnici rojstva Juliusa Kugyja, 130-letnici rojstva Otona Župančiča, 100-letnici rojstva Miška Kranjca in 20-letnici rojstva Slovenske pomladi. "Lani je program potekal pod geslom Triglav naš most. Torej most med Slovenci in narodi na tem območju. To geslo ostaja tudi letos, vendar bo poudarek na Stati inu obstati," je v imenu organizatorjev sporočil pesnik in igralec Tone Kuntner. Kulturnega večera se bo udeležil tudi predsednik vlade Janez Janša. **M. R.**

LJUBLJANA

Objavljena prevzemna ponudba za Tosamo

Družba za upravljanje s podjetji Sana Investicije je včeraj v časniku Delo objavila ponudbo za nakup vseh delnic družbe Tosama po ceni 90,53 evra za delnico. Prevzemna ponudba velja za vseh 290 tisoč delnic, razen za tiste, ki jih Sana Investicije, ki je sicer že večinski lastnik Tosame, že ima (197.786 delnic). Večinski delež družbe Tosama je namreč sedem lastnikov ponudilo v prodajo po javnem razpisu novembra lani. Prevzemna ponudba se bo iztekla 29. avgusta. **Š. Ž.**

TOŠČ

Pot z Rudnega polja na Triglav spet odprta

Planinska pot z Rudnega polja na Triglav bo najbrž v naslednjih dneh spet odprta. Po sanaciji podora pod Toščem so v zadnjem tednu tam odstranili še nevaren skalni blok, geologa pa sta včeraj ocenila, da so bili s tem izvedeni vsi možni ukrepi. Končno odločitev o vnovičnem odprtju planinske poti mora sprejeti uprava za zaščito in reševanje. **S. Š.**

CERKLJE

Od ponedeljka popolna zapora ceste Grad-Ravne

Lokalna cesta Grad-Ravne bo od ponedeljka, 4. avgusta, do predvidoma 31. avgusta zaradi rekonstrukcije vozišča zaprta za ves promet, obvešča Občina Cerklje. Cesta bo zaprta od križišča državne in lokalne ceste v Gradu do odcepa za Ambrož pod Krvavcem na Ravnah. Popolna zapora ceste je predvidena vsak dan, razen nedelje in praznikov, med 7. in 19. uro, medtem ko bo med 19. in 7. uro veljala delna zapora in bo promet potekal izmenično. Nemoten dostop bo v času rekonstrukcije ceste možen s kamniške strani. **S. Š.**

vremenska napoved

Napoved za Gorenjsko

Danes, v petek, soboto in nedeljo bo večinoma sončno, popoldne lahko nastane kakšna vročinska nevihta.

Agencija RS za okolje, Urad za Meteorologijo

PETEK	SOBOTA	NEDELJA
15/30°C	16/29°C	16/27°C